

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

**► B EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2018/1972,
annettu 11 päivänä joulukuuta 2018,
eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä
(uudelleenlaadittu)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36)**

Oikaistu:

- C1 Oikaisu, EUVL L 334, 27.12.2019, s. 164 (2018/1972)
- C2 Oikaisu, EUVL L 419, 11.12.2020, s. 36 (2018/1972)

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU)
2018/1972,**

**annettu 11 päivänä joulukuuta 2018,
eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä
(uudelleenlaadittu)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

I OSA

PUITTEET (YLEISET SÄÄNNÖT ALAN JÄRJESTÄMISEKSI)

I OSASTO

SOVELTAMISALA, TARKOITUS JA TAVOITTEET, MÄÄRITELMÄT

I LUKU

Kohde, tavoite ja määritelmät

1 artikla

Kohde, soveltamisala ja tavoitteet

1. Tällä direktiivillä perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä tiettyjen päätelaitteiden sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten ja tarvittaessa muiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa.

2. Tämän direktiivin tavoitteina on

- a) toteuttaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinat, mikä johtaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon ja hyödyntämiseen, kestävään kilpailuun ja sähköisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuteen, saatavuuteen, verkkojen ja palvelujen turvallisuuden sekä tuo loppukäyttäjille hyötyjä.
- b) varmistaa laadukkaiden, kohtuuhintaisten ja yleisesti saatavilla olevien palvelujen tarjoaminen kaikkialla unionissa todellisen kilpailun ja valinnanvaran avulla, antaa säännökset sellaisia tilanteita varten, joissa markkinat eivät tyydyttävästi täytä loppukäyttäjien, mukaan lukien vammaiset käyttäjät, joiden olisi voitava käyttää palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa, tarpeita, sekä vahvistaa loppukäyttäjien tarvittavat oikeudet.

3. Tällä direktiivillä ei rajoiteta:

- a) unionin oikeuden mukaisesti kansallisessa oikeudessa eikä unionin oikeudessa asetettuja velvollisuuksia, jotka koskevat sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla tarjottavia palveluja;

▼B

- b) unionin tasolla tai kansallisella tasolla unionin oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan sekä sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin;
- c) jäsenvaltioiden yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä puolustukseen liittyviä tarkoituksia varten toteuttamia toimia;
- d) asetusten (EU) No 531/2012 ja (EU) 2015/2120 ja direktiivin 2014/53/EU soveltamista.

4. Komissio, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin, jäljempänä ”BEREC”, ja asianomaiset viranomaiset varmistavat, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan unionin tietosuojasääntöjä.

*2 artikla***Määritelmät**

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) ”sähköisellä viestintäverkolla” siirtojärjestelmiä riippumatta siitä, perustuvatko ne pysyvään infrastruktuuriin vai keskitettyyn hallintokapasiteettiin, sekä soveltuvin osin kytkentä- tai reitityslaitteistoa ja muita välineitä – myös verkkoelementtejä, jotka eivät ole aktiivisia – joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, mukaan luettuna internet) ja matkaviestintäverkot, sähkökaapelijärjestelmät siinä määrin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetyksiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä tyyppistä informaatiota niissä siirretään;
- 2) ”erittäin suuren kapasiteetin verkolla” joko sähköistä viestintäverkkoa, joka koostuu kokonaan valokuituelementeistä vähintään paikassa, jonne palvelu suoritetaan, olevaan jakelupisteeseen asti tai sähköistä viestintäverkkoa, joka pystyy tarjoamaan tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa vastaavan verkon suorituskyvyn laskevan ja nousevan siirtotien kaistanleveyden, selviytymiskyvyn, virheisiin liittyvien parametrien sekä vasteaikojen ja niiden varianssin osalta. Verkon suorituskykyä voidaan pitää vastaavana riippumatta siitä, vaihtelee loppukäyttäjän kokemus siihen välineeseen erottamattomasti liittyvien eri ominaisuuksien vuoksi, jolla verkko lopulta yhdistyy verkon liityntäpisteeseen;
- 3) ”valtioiden rajat ylittävillä markkinoilla” 65 artiklan mukaisesti määritetyt markkinoita, jotka kattavat unionin tai suuren osan siitä ja jotka sijaitsevat useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa;

▼ B

- 4) ”sähköisellä viestintäpalvelulla” tavallisesti korvausta vastaan sähköisen viestintäverkkojen kautta suoritettua palvelua, joka sisältää, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirrettyjä sisältöpalveluja tai sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitäviä palveluja lukuun ottamatta, seuraavat palvelumuodot:
 - a) ”internetyhteyspalvelu”, sellaisena kuin se on määritelty asetuksen (EU) 2015/2120 2 artiklan toisen kohdan 2 alakohdassa;
 - b) henkilöiden välinen viestintäpalvelu; ja
 - c) palvelut, jotka koostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä, kuten siirtopalvelut, joita käytetään M2M-palvelujen tarjoamiseksi ja radio- ja televisioinnissa;
- 5) ”henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla” tavallisesti korvausta vastaan suoritettua palvelua, joka mahdollistaa henkilöiden välisen suoran interaktiivisen tietojenvaihdon sähköisillä viestintäverkoilla rajallisen henkilömäärän välillä ja jossa viestinnän aloittavat tai siihen osallistuvat henkilöt määrittelevät sen vastaanottajan/vastaanottajat; siihen eivät kuulu palvelut, jotka mahdollistavat henkilöiden välisen interaktiivisen viestinnän pelkästään toiseen palveluun olennaisesti liittyvänä vähäisenä liitännäistoimintona;
- 6) ”numeroihin perustuvalla henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla” henkilöiden välistä viestintäpalvelua, joka yhdistyy yleiseen käyttöön osoitettujen numerovarojen eli kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden avulla tai mahdollistamalla viestinnän kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden kanssa;
- 7) ”numeroista riippumattomalla henkilöiden välisellä viestintäpalvelulla” henkilöiden välistä viestintäpalvelua, joka ei yhdisty yleiseen käyttöön osoitettujen numerovarojen eli kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden avulla tai mahdollistamalla viestinnän kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden kanssa;
- 8) ”yleisellä sähköisellä viestintäverkolla” sähköistä viestintäverkkoa, jota käytetään ainoastaan tai pääasiallisesti sellaisten yleisön saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan, jotka tukevat tiedonsiirtoa verkon liityntäpisteiden välillä;
- 9) ”verkon liityntäpisteellä” konkreettista pistettä, jossa loppukäyttäjälle tarjotaan liittymä yleiseen sähköiseen viestintäverkkoon ja joka, kun kyse on verkoista, joissa käytetään kytkentää tai reititystä, määritellään tietyn verkko-osoitteen avulla ja voidaan yhdistää loppukäyttäjän numeroon tai nimeen;

▼ B

- 10) ”liitännäistoiminnolla” liitännäispalveluja, fyysisiä infrastruktuureja ja muita toimintoja tai elementtejä, jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon tai sähköiseen viestintäpalveluun ja jotka mahdollistavat palvelujen tarjoamisen tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon tai palvelun kautta tai joilla on mahdollisuus toimia näin ja joihin sisältyy muun muassa rakennuksia tai rakennusten sisääntuloja, rakennusten kaapelointia, antennoja, torneja ja muita tukirakennelmia, kaapelikanavia, tyhjiä putkia, mastoja, kaapelikalvoja ja jakomoja;
- 11) ”liitännäispalvelulla” palveluja, jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon tai sähköiseen viestintäpalveluun ja jotka mahdollistavat palvelujen tarjoamisen, itsetuottamisen tai automaattisen tuottamisen tai tukevat näiden tarjoamista tai tuottamista kyseisen verkon tai palvelun kautta tai joilla on mahdollisuus toimia näin ja joihin sisältyy muun muassa numeronmuunnos- tai vastaavia toimintoja tarjoavia järjestelmiä, ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmiä ja sähköisiä ohjelmaoppaita sekä muita palveluja, kuten tunnistamis-, paikantamis- ja tilatietopalveluja;
- 12) ”ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmällä” teknistä toimenpidettä, tunnistusjärjestelmää ja/tai järjestelyä, jossa oikeus käyttää suojattua ymmärrettävissä olevassa muodossa olevaa radio- tai televisiolähetyspalvelua edellyttää tilausta tai muunlaista yksittäistä ennakkolupaa;
- 13) ”käyttäjällä” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua;
- 14) ”loppukäyttäjällä” käyttäjää, joka ei tarjoa käyttöön yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja eikä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja;
- 15) ”kuluttajalla” luonnollista henkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua muuhun tarkoitukseen kuin liiketoimintaan, elinkeinotoimintaan tai ammatinharjoittamiseen;
- 16) ”sähköisen viestintäverkon tarjoamisella” tarkoitetaan tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista;
- 17) ”parannetuilla digitaalisilla televisiolaitteilla” tarkoitetaan televisiovastaanottimien liittämiseen tarkoitettuja tv-sovittimia tai integroituja digitaalisia televisiolaitteita, joilla voidaan vastaanottaa interaktiivisia digitaalitelevisiolähetystyksiä;
- 18) ”sovellusrajapinnalla” (application programming interface, API) tarkoitetaan sovellusten välistä ohjelmistorajapintaa, jonka lähetystoiminnan harjoittajat tai palveluntarjoajat asettavat käyttöön, sekä kehittyneiden digitaalisten televisiolaitteiden resursseja digitaalisia televisio- ja radiopalveluja varten;
- 19) ”radiotaajuuksien varaamisella” tietyn radiotaajuusalueen osoittamista yhden tai useamman tyyppisen radioviestintäpalvelun käyttöön, tarvittaessa erityisin ehdoin;

▼ B

- 20) ”haitallisella häiriöllä” häiriötä, joka vaarantaa radionavigointipalvelun tai muun turvallisuuspalvelun toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintäpalvelua, joka toimii sovellettavien unionin, kansainvälisten tai kansallisten säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen palvelun toiminnan;
- 21) ”verkkojen ja palvelujen turvallisuudella” sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen kykyä suojautua tietyllä varmuudella toimilta, jotka vaarantavat kyseisten verkkojen ja palvelujen, kyseisiin sähköisiin viestintäverkkoihin tai palveluihin tallennettujen, siirrettyjen tai käsiteltyjen tietojen taikka muiden kyseisissä verkoissa ja palveluissa tarjottujen tai niiden välityksellä saatavilla olevien palvelujen saatavuuden, aitouden, eheyden tai luottamuksellisuuden;
- 22) ”yleisvaltuutuksella” tarkoitetaan jäsenvaltion vahvistamaa oikeudellista kehystä, jolla turvataan oikeus sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen ja jossa asetetaan alakohtaisia velvollisuuksia, joita voidaan soveltaa kaikkiin tai tiettytyyppisiin sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin tämän direktiivin mukaisesti;
- 23) ”pienalueen langattomalla liityntäpisteellä” matalatehoista, pienikokoista ja lyhyellä kantamalla toimivaa langattoman verkkoyhteyden mahdollistavaa laitteistoa, joka käyttää toimiluvanvaraisia tai toimiluvista vapaita radiotaajuuksia tai näiden yhdistelmää ja joka voi olla osa yleistä sähköistä viestintäverkkoa, joka voi olla varustettu yhdellä tai useammalla, visuaaliselta vaikutukseltaan vähäisellä antennilla ja jonka kautta käyttäjillä on langaton pääsy sähköisiin viestintäverkkoihin riippumatta siitä, ovatko ne verkkotopologialtaan matkaviestintä- vai kiinteitä verkkoja;
- 24) ”langattomalla lähiverkolla” tai ilmauksella ”RLAN” langattoman yhteyden mahdollistavaa matalatehoista ja lyhyellä kantamalla toimivaa järjestelmää, josta aiheutuu vain vähäinen häiriöriski muille järjestelmille, joita muut käyttäjät käyttävät sen välittömässä läheisyydessä, ja jossa käytetään yksinoikeudettomia radiotaajuuksia;
- 25) ”yhdenmukaistetuilla radiotaajuuksilla” radiotaajuuksia, joiden saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevat yhdenmukaistetut ehdot on vahvistettu teknisellä täytäntöönpanotoimenpiteellä päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti;
- 26) ”radiotaajuuksien yhteiskäytöllä” yhden tai useamman käyttäjän pääsyä käyttämään kilpailulainsäädännön soveltamista rajoittamatta samoja radiotaajuuksialueita määritellyn yhteiskäyttäjärjestelyn nojalla, joka on sallittu yleisvaltuutuksen tai yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien tai näiden yhdistelmän perusteella; tähän sisältyvät sääntelyratkaisut, muun muassa luvanvarainen yhteiskäyttö, jonka tarkoituksena on helpottaa radiotaajuuksialueen yhteiskäyttöä kaikkia osapuolia sitovan sopimuksen nojalla radiotaajuuksialueen käyttöä koskeviin oikeuksiin sisältyvien yhteiskäytön sääntöjen mukaisesti, jotta kaikille käyttäjille voidaan taata ennustettavissa olevat ja luotettavat yhteiskäyttäjärjestelyt;

▼B

- 27) ”käyttöoikeudella” tarkoitetaan järjestelmien tai palvelujen asettamista toisen yrityksen saataville määritellyin ehdoin joko yksinoikeudella tai muutoin sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten, myös silloin kun niitä käytetään tietoyhteiskunnan palvelujen taikka radio- ja televisiosisältöpalvelujen toimittamiseen. Se kattaa muun muassa verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeuden, johon saattaa sisältyä laitteiden liittäminen kiinteää tai muuta kuin kiinteää tapaa käyttäen (tässä tarkoitetaan erityisesti tilaajayhteyksien sekä sellaisten toimintojen ja palvelujen käyttöoikeutta, joita tarvitaan palvelujen tarjoamiseksi tilaajayhteyksien kautta); fyysisten perusrakenteiden käyttöoikeuden, mukaan lukien rakennukset, kaapelikanavat ja mastot; asiaan liittyvien ohjelmistojen käyttöoikeuden, mukaan lukien käyttötukijärjestelmät; ennakko-tilauksia, palvelun toimittamista, tilauksia, ylläpitoa, korjauspyyntöjä ja laskutusta koskevien tietojärjestelmien tai tietokantojen käyttöoikeuden; numeronmuuntoa tai vastaavia toimintoja tarjoavien järjestelmien käyttöoikeuden; kiinteiden ja matkaviestintäverkkojen käyttöoikeuden erityisesti verkkovierailua varten; digitaalitelevisio- palvelujen ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien käyttöoikeuden sekä virtuaaliverkkopalvelujen käyttöoikeuden;
- 28) ”yhteenliittämisellä” erityistä käyttöoikeuden tyyppiä, joka toteutetaan yleisten verkkojen operaattoreiden kesken saman tai eri yrityksen käyttämien yleisten viestintäverkkojen fyysisellä ja loogisella yhdistämisellä, jotta tietyn yrityksen käyttäjät voivat olla yhteydessä saman tai toisen yrityksen käyttäjien kanssa tai käyttää toisen yrityksen tarjoamia palveluja, silloin, kun tällaisia palveluja tarjoavat yhteenliitetyt osapuolet tai muut osapuolet, joilla on verkon käyttöoikeus;
- 29) ”operaattorilla” yritystä, joka tarjoaa tai jolla on valtuutus tarjota yleistä sähköistä viestintäverkkoa tai sen liitännäistoimintoa;
- 30) ”tilaajayhteydellä” sähköisten viestintäsignaalien käyttämää fyysistä polkua, joka yhdistää liityntäpisteen ristikytkentätelineeseen tai vastaavaan kiinteän yleisen sähköisen viestintäverkon verkkoelementtiin;
- 31) ”puhelulla” yleisesti saatavilla olevan henkilöiden välisen viestintäpalvelun avulla luotua yhteyttä, joka mahdollistaa kaksisuuntaisen puheviestinnän;
- 32) ”ääniviestinnällä” yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua, jonka avulla voidaan ottaa ja vastaanottaa suoraan tai välillisesti kotimaanpuheluja tai kotimaan- ja ulkomaanpuheluja kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai numeroiden avulla;
- 33) ”maantieteellisellä numerolla” tarkoitetaan kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, jonka numerorakenteen osalla on maantieteellistä merkitystä reititettäessä puheluja verkon liityntäpisteen konkreettiseen sijaintipaikkaan;
- 34) ”muulla kuin maantieteellisellä numerolla” tarkoitetaan kansallisen numerointisuunnitelman numeroa, joka ei ole maantieteellinen numero, kuten matkapuhelinnumerot, ilmaisnumerot ja erityismaksulliset palvelunumerot;

▼ B

- 35) ”eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvilla palveluilla” reaaliaikaista multimedialpalvelua, jolla toteutetaan liikukuvan videokuvan, reaaliaikaisen tekstin sekä äänen kaksisuuntainen, symmetrinen ja reaaliaikainen siirto kahdessa tai useammassa paikassa olevan käyttäjän välillä;
- 36) ”häätäkeskuksella” tai ilmauksella ”PSAP” fyysistä paikkaa, jossa hätäviesti otetaan ensimmäisenä vastaan viranomaisen vastuulla tai jäsenvaltion hyväksymän yksityisen organisaation vastuulla;
- 37) ”sopivimmalla häätäkeskuksella” häätäkeskusta, jonka vastuuviranomaiset ovat määränneet vastaamaan tietyltä alueelta tulevista tai tietyntyyppisistä hätäviesteistä;
- 38) ”hätäviestillä” loppukäyttäjän ja häätäkeskuksen välistä viestintäpalvelujen avulla toteutettua viestintää, jonka tarkoituksena on pyytää ja saada hätäapua hätäpalvelulta;
- 39) ”häätäpalvelulla” jäsenvaltion sellaiseksi tunnustamaa palvelua, joka antaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti välitöntä ja pikaista apua tilanteissa, joissa on erityisesti olemassa välitön hengenvaara tai loukkaantumisen vaara, vaara yksilön tai yleisön terveydelle tai turvallisuudelle, yksityiselle tai julkiselle omaisuudelle tai ympäristölle;
- 40) ”soittajan sijaintitiedoilla” yleisessä matkaviestinverkossa käsiteltäviä tietoja, jotka saadaan verkkoinfrastruktuurista tai mobiililaitteesta ja jotka ilmaisevat loppukäyttäjän matkaviestinnän päätelaitteen maantieteellisen sijainnin, ja yleisessä kiinteässä verkossa liittymäpisteen fyysistä osoitetta koskevia tietoja.
- 41) ”pätelaitteella” komission direktiivin 2008/63/EY ⁽¹⁾ 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua laitetta;
- 42) ”turvapoikkeamalla” tapahtumaa, joka tosiasiallisesti vaikuttaa haitallisesti sähköisten viestintäverkkojen tai palvelujen turvallisuuteen.

*II LUKU****Tavoitteet****3 artikla***Yleiset tavoitteet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat tässä direktiivissä määriteltyjä sääntelytehtäviään hoitaessaan kaikki aiheelliset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen ja oikeassa suhteessa 2 kohdassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden, komission, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän ja BERECin on osaltaan vaikutettava kyseisten tavoitteiden saavuttamiseen.

⁽¹⁾ Komission direktiivi 2008/63/EY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2008, kilpailusta telepätelaitemarkkinoilla (EUVL L 162, 21.6.2008, s. 20).

▼B

Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on toimivaltuuksiensa rajoissa osaltaan varmistettava, että toteutetaan toimintapolitiikkoja, joilla pyritään edistämään sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuutta.

2. Tämän direktiivin yhteydessä kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten sekä BERECin, komission ja jäsenvaltioiden on pyrittävä kaikkiin seuraaviin yleisiin tavoitteisiin, joita ei ole lueteltu ensisijaisuusjärjestyksessä:

- a) edistetään erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, mukaan lukien kiinteiden, langattomien ja matkaviestinverkkojen, yhteenliitettävyyttä ja käyttöoikeutta sekä käyttöönottoa kaikkien unionin kansalaisten ja yritysten keskuudessa;
- b) edistetään kilpailua sähköisten viestintäverkkojen ja liitännäistoimintojen tarjonnassa, mukaan lukien tehokasta infrastruktuuriin perustuvaa kilpailua, ja sähköisten viestintäpalvelujen ja liitännäistoimintojen tarjonnassa;
- c) kehitetään osaltaan sisämarkkinoita poistamalla jäljellä olevat esteet sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen sekä niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen tarjonnalta koko unionissa, helpottamalla näihin sovellettavien edellytysten yhdenmukaistamista ja investointeja, kehittämällä yhteiset säännöt ja ennustettavissa olevat sääntelytavat, edistämällä radiotaajuuksien tehokasta ja koordinoitua käyttöä ja avointa innovointia, Euroopan laajuisten verkkojen luomista ja kehittämistä sekä yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoamista, saatavuutta ja yhteentoimivuutta sekä päästä päähän -liitettävyyttä;
- d) edistetään unionin kansalaisten etuja varmistamalla erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, mukaan lukien kiinteiden, langattomien ja matkaviestinverkkojen, ja sähköisten viestintäpalvelujen yhteenliitettävyys ja kattava saatavuus ja käyttöönotto varmistamalla mahdollisimman suuri hyöty valinnanmahdollisuuksien, hintojen ja laadun suhteen todellisen kilpailun perusteella, säilyttämällä verkkojen ja palvelujen turvallisuus, varmistamalla korkeatasoinen ja yhtenäinen loppukäyttäjien suoja tarvittavin alakohtaisin säännöin sekä ottamalla huomioon muun muassa kohtuuhintaisuuteen liittyvät erityisryhmien ja erityisesti sellaisten loppukäyttäjien erityistarpeet, jotka ovat vammaisia tai ikääntyneitä tai joilla on erityisiä sosiaalisia tarpeita, sekä kiinnittämällä huomiota vammaisten loppukäyttäjien valinnanvaraana ja yhtäläisiin käyttömahdollisuuksiin.

3. Jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, BERECin ja radiotaajuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän on tarvittaessa autettava komissiota, kun se määrittelee vertailuarvoja ja laatii selvityksiä jäsenvaltioiden toimenpiteiden vaikutuksesta 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

4. Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on 2 kohdassa tarkoitettuihin ja tässä kohdassa täsmennettyihin toimintapolitiittisiin tavoitteisiin pyrkiessään muun muassa:

▼B

- a) edistettävä sääntelyn ennustettavuutta varmistamalla johdonmukainen sääntelytapa asianmukaisina tarkastelukausina ja tekemällä yhteistyötä keskenään sekä BERECin, radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän ja komission kanssa;
- b) varmistettava, ettei sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajien kohtelussa esiinny vastaavien olosuhteiden vallitessa syrjintää;
- c) sovellettava unionin oikeutta teknologianeutraalisti siinä määrin kuin se on johdonmukaista 2 kohdassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kanssa;
- d) edistettävä uuteen ja parannettuun infrastruktuuriin tehtäviä tehokkaita investointeja ja siihen liittyvää innovointia muun muassa varmistamalla, että mahdollisissa käyttöoikeuksia koskevissa velvollisuuksissa otetaan asianmukaisesti huomioon investoivien yritysten ottamat riskit, ja sallimalla erilaiset investoijien ja käyttöoikeutta hakevien osapuolten väliset yhteistyöjärjestelyt investointiriskin hajauttamiseksi varmistaen samalla, että kilpailua markkinoilla ja syrjimättömyyden periaatetta pidetään yllä;
- e) otettava asianmukaisesti huomioon jäsenvaltion eri maantieteellisillä alueilla vallitsevat vaihtelevat infrastruktuuri-, kilpailu-, loppukäyttäjä- ja kuluttajaolosuhteet, mukaan lukien luonnollisten henkilöiden voittoa tavoittelemattomalta pohjalta hallinnoima paikallinen infrastruktuuri;
- f) asetettava ennakkosääntelyvelvoitteita vain siinä määrin kuin on tarpeen todellisen ja kestävän kilpailun turvaamiseksi loppukäyttäjien edun mukaisesti ja lievennettävä niitä tai poistettava velvoitteet heti, kun kyseinen edellytys täyttyy.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset toimivat puolueettomasti, objektiivisesti, avoimesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti.

4 artikla

Radiotaajuuspolitiikan strateginen suunnittelu ja yhteensovittaminen

1. Jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä keskenään ja komission kanssa unionin radiotaajuuksien käytön strategisen suunnittelun, yhteensovittamisen ja yhdenmukaistamisen osalta sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevien unionin toimintapolitiikkojen mukaisesti. Tämän vuoksi niiden on otettava huomioon muun muassa unionin politiikan taloudelliset, turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät, julkista etua ja sananvapautta koskevat sekä kulttuuriset, tieteelliset, sosiaaliset ja tekniset näkökohdat samoin kuin radiotaajuuksien käyttäjyhteisöjen erilaiset edut siten, että tavoitteena on optimoida radiotaajuuksien käyttö ja torjua haitalliset häiriöt.

▼B

2. Jäsenvaltioiden on keskinäisen ja komission kanssa tehtävän yhteistyön kautta edistettävä radiotaajuuksia koskevien poliittisten toimintavaihtoehtojen yhteensovittamista unionissa ja tarvittaessa radiotaajuuksien saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevia yhdenmukaisia ehtoja. Tämä on tarpeen sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan kannalta.

3. Jäsenvaltioiden on tehtävä radiotaajuspolitiikkaa käsittelevässä ryhmässä yhteistyötä keskenään ja komission kanssa 1 kohdan mukaisesti sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa näiden pyynnöstä radiotaajuuksia koskevien poliittisten toimintavaihtoehtojen strategisen suunnittelun ja yhteensovittamisen tukemiseksi

- a) kehittämällä parhaita käytäntöjä radiotaajuuksiin liittyvissä asioissa tämän direktiivin täytäntöönpanoa varten;
- b) helpottamalla jäsenvaltioiden välistä koordinointia tämän direktiivin ja unionin muun lainsäädännön panemiseksi täytäntöön ja sisämarkkinoiden kehittämisen edistämiseksi;
- c) sovittamalla yhteen menettelytapansa radiotaajuuksien jakamisessa ja valtuuttamisessa niiden käyttöön ja julkaisemalla selvityksiä tai lausuntoja radiotaajuuksiin liittyvistä asioista.

BEREC osallistuu niiden toimivaltaa koskevien, radiotaajuuksiin liittyvää markkinasääntelyä ja kilpailua koskevien kysymysten käsittelyyn.

4. Komissio voi radiotaajuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säädösehdotuksia monivuotisten radiotaajuspolitiikkaa koskevien ohjelmien perustamiseksi ja yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien vapauttamiseksi yhteiskäyttöön ja ilman toimilupaa tapahtuvaan käyttöön; kyseisissä ohjelmissä on vahvistettava toimintapolitiittiset suuntaviivat ja tavoitteet radiotaajuuksien käytön strategista suunnittelua ja yhdenmukaistamista varten tämän direktiivin mukaisesti.

II OSASTO

INSTITUTIONAALINEN JA HALLINTORAKENNE

I LUKU

Kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset

5 artikla

Kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kustakin tässä direktiivissä kansallisille sääntelyviranomaisille säädetystä tehtävästä huolehtivat toimivaltaiset viranomaiset.

Tätä direktiiviä sovellettaessa kansalliset sääntelyviranomaiset ovat vastuussa vähintään seuraavista tehtävistä:

▼ B

- a) markkinoiden ennakkosäätelyn täytäntöönpano, mukaan lukien käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuuksien asettaminen;
- b) yritysten välisten riitojen ratkaisemisen varmistaminen;
- c) radiotaajuuksien hallinnointi ja niitä koskeva päätöksenteko tai, jos kyseiset tehtävät on osoitettu muille toimivaltaisille viranomaisille, neuvonta, joka koskee markkinoiden muokkaamiseen ja kilpailuun liittyviä tekijöitä radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa liittyvien kansallisten menettelyjen osalta;
- d) loppukäyttäjien oikeuksien suojeluun osallistuminen sähköisen viestinnän alalla yhteistyössä tarvittaessa muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa;
- e) avoimeen internetyhteyteen liittyvien markkinoiden muokkaamis- ja kilpailukysymysten arviointi ja tiivis seuranta;
- f) kohtuuttoman taakan arvioiminen ja yleispalvelun tarjoamisen nettokustannusten laskeminen;
- g) palveluntarjoajien välisen numeroiden siirrettävyyden varmistaminen;
- h) muiden tästä direktiivistä kansallisille sääntelyviranomaisille johtuvien tehtävien suorittaminen.

Jäsenvaltio voi antaa kansallisille sääntelyviranomaisille muita tässä direktiivissä ja muualla unionin lainsäädännössä säädettyjä tehtäviä, erityisesti kilpailuun markkinoilla tai markkinoille pääsyyn liittyviä tehtäviä, kuten yleisvaltuutuksen ja BERECille mahdollisesti annettuun rooliin liittyvät tehtävät. Jos kyseiset kilpailuun markkinoilla tai markkinoille pääsyyn liittyvät tehtävät on osoitettu muille toimivaltaisille viranomaisille, niiden on pyrittävä kuulemaan kansallista sääntelyviranomaista ennen päätöksen tekemistä. BERECin tehtävien hoidon edistämiseksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oikeus kerätä tarvittavia tietoja markkinatoimijoilta.

Jäsenvaltiot voivat osoittaa kansallisille sääntelyviranomaisille myös muita tehtäviä kansallisen lainsäädännön, myös unionin lainsäädännön täytäntöönpanosta annetun kansallisen lainsäädännön nojalla.

Saattaessaan tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltioiden on erityisesti edistettävä kansallisten sääntelyviranomaisten toimivallan vakautta suhteessa unionin sähköisen viestinnän sääntelykehityksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2009, yhteydessä osoitettuihin tehtäviin.

2. Saman jäsenvaltion tai eri jäsenvaltioiden kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset tekevät tarvittaessa toistensa kanssa yhteistyöjärjestelyjä sääntely-yhteistyön edistämiseksi.

▼B

3. Jäsenvaltioiden on julkaistava tiedot kansallisille sääntely- ja muille toimivaltaisille viranomaisille kuuluvista tehtävistä helposti saatavilla olevassa muodossa varsinkin silloin, kun tehtävistä vastaa useampi kuin yksi elin. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava näiden viranomaisten keskinäinen sekä näiden viranomaisten ja kilpailulainsäädännön ja kuluttajalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten välinen kuuleminen ja yhteistyö niitä yhteisesti koskevilla kysymyksissä. Jos useampi kuin yksi viranomainen on tällaisissa asioissa toimivaltainen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot kullekin viranomaiselle kuuluvista tehtävistä julkaistaan helposti saatavilla olevassa muodossa.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ne kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset, joille on osoitettu tämän direktiivin mukaisia tehtäviä, sekä näiden viranomaisten vastuualueet, ja vastuualueisiin tehdyt muutokset.

*6 artikla***Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten riippumattomuus**

1. Jäsenvaltioiden on taattava kansallisten sääntelyviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten riippumattomuus varmistamalla, että nämä viranomaiset ovat oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista sähköisiä viestintäverkkoja, -laitteita tai -palveluja tarjoavista luonnollisista tai oikeushenkilöistä. Niiden jäsenvaltioiden, joilla on omistusosuuksia tai päätäntävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä, on varmistettava, että sääntelytoiminta ja omistajuuteen tai päätäntävalttaan liittyvä toiminta erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset käyttävät toimivaltuuksiaan puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on riittävät tekniset ja taloudelliset resurssit sekä henkilöstöresurssit niille annettujen tehtävien hoitamiseen.

*7 artikla***Kansallisten sääntelyviranomaisten jäsenten nimeäminen ja irtisanominen**

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja tai tätä tehtävää kansallisen sääntelyviranomaisen puitteissa hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai näiden varajäsenet on nimitettävä avoimella ja läpinäkyvällä valintamenettelyllä ansioiden, taitojen, tietämyksen ja kokemuksen perusteella vähintään kolmen vuoden ajaksi sellaisten henkilöiden keskuudesta, jotka ovat arvostetussa asemassa ja joilla on ammattikokemusta. Jäsenvaltioiden on varmistettava päätöksenteon jatkuvuus.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen sääntelyviranomaisen johtaja tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai hänen tai heidän varajäsenensä voidaan irtisanoa toimikautensa aikana ainoastaan, jos asianomainen henkilö ei enää täytä tehtäviensä suorittamiseen vaadittavia ehtoja, joista on säädetty kansallisessa lainsäädännössä ennen asianomaisen henkilön nimittämistä.

▼B

3. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenten irtisanomisesta tehty päätös on julkistettava irtisanomisen ajankohtana. Kansallisen sääntelyviranomaisen irtisanotulle johtajalle tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenille on annettava perustelut. Jos näitä perusteluita ei ole julkistettu, ne on julkistettava asianomaisen henkilön pyynnöstä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseistä päätöstä valvoo tuomioistuin sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

*8 artikla***Kansallisten sääntelyviranomaisten poliittinen riippumattomuus ja vastuuvollisuus**

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on oltava toiminnassaan – myös sisäisten menettelyjen suunnittelussa ja henkilöstön organisoimisissa – riippumattomia ja puolueettomia, niiden on toimittava avoimesti ja vastuullisesti noudattaen unionin oikeutta eivätkä ne saa pyytää tai ottaa vastaan miltään muulta elimeltä ohjeita sellaisten tehtävien hoitamisessa, jotka niille on annettu unionin lainsäädännön täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön nojalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan soveltamista. Tämä ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa. Ainoastaan 31 artiklan mukaisesti perustetuilla muutoksenhakuelimillä on toimivalta keskeyttää kansallisten sääntelyviranomaisten tekemien päätösten soveltaminen tai kumota ne.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on raportoitava vuosittain muun muassa sähköisen viestinnän markkinoiden tilasta, tekemistään päätöksistä, henkilöresursseistaan ja taloudellisista resursseistaan sekä kyseisten resurssien jakamisesta, kuten myös tulevaisuuden suunnitelmista. Niiden raportit on julkistettava.

*9 artikla***Kansallisten sääntelyviranomaisten sääntelyllinen kelpoisuus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on erilliset vuosibudjetit ja että ne toteuttavat itsenäisesti niille osoitettua talousarviota. Niiden budjetit on julkistettava.

2. Taloudellinen itsenäisyys ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velvollisuutta varmistaa, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit, jotta ne voivat hoitaa niille osoitetut velvollisuudet. Kansallisten sääntelyviranomaisten talousarvioon kohdistuvan valvonnan on oltava avointa ja julkista.

3. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit, jotta ne voivat aktiivisesti osallistua BERECin toimintaan ja edistää sitä.

*10 artikla***Kansallisten sääntelyviranomaisten osallistuminen BERECiin**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaavat kansalliset sääntelyviranomaiset tukevat aktiivisesti BERECin tavoitteita parantaa sääntelyn koordinoitua ja lisätä sen johdonmukaisuutta.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat mahdollisimman pitkälle huomioon BERECin hyväksymät ohjeet, lausunnot, suositukset, yhteiset kannat, parhaat käytännöt ja menetelmät tehdessään kansallisia markkinoita koskevia omia päätöksiään.

*11 artikla***Yhteistyö kansallisten viranomaisten kanssa**

Kansallisten sääntelyviranomaisten, muiden tämän direktiivin nojalla toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisten kilpailuviranomaisten on annettava toisilleen tiedot, joita tämän direktiivin soveltaminen edellyttää. Vaihdevälikäytännön osalta sovelletaan unionin tietosuojasääntöjä, ja vastaanottavaa viranomaista sitoo sama luottamuksellisuus kuin tiedot lähettänyt viranomaista.

*II LUKU****Yleisvaltuutus*****1 j a k s o****Yleinen osa***12 artikla***Sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskeva yleisvaltuutus**

1. Jäsenvaltioiden on taattava vapaus tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tässä direktiivissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti. Tämän vuoksi jäsenvaltiot eivät saa estää yritystä tarjoamasta sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja, ellei tämä ole tarpeen SEUT 52 artiklan 1 kohdassa määrätystä syistä. Jokainen sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamisvapauden rajoitus on perusteltava asianmukaisesti ja annettava tiedoksi komissiolle.
2. Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen, jotka ovat muita kuin numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, tarjoajilta voidaan vaatia ainoastaan yleisvaltuutus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia tai 46 ja 94 artiklassa tarkoitettuja käyttöä koskevia oikeuksia.
3. Jos jäsenvaltio katsoo yleisvaltuutuksen alaisia yrityksiä koskevan ilmoitusvelvollisuuden olevan perusteltu, se voi edellyttää tällaisilta yrityksiltä ainoastaan ilmoituksen tekemistä kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Jäsenvaltio ei saa edellyttää tällaisilta yrityksiltä toimivaltaisen viranomaisen tai muun viranomaisen nimenomaisen päätöksen tai muun hallinnollisen toimenpiteen saamista ennen kuin yleisvaltuutukseen perustuvia oikeuksia voidaan käyttää.

▼B

Yritys voi aloittaa toiminnan tehtyään mahdollisesti edellytettävän ilmoituksen, noudattaen tarvittaessa kuitenkin tämän direktiivin mukaisen, käyttöä koskevista oikeuksista annettujen säännösten soveltamista.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettu ilmoitus merkitsee vain sitä, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ilmoittaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle aikomuksestaan aloittaa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjonta ja niiden vähimmäistietojen toimittamista, jotka BEREC ja viranomainen tarvitsevat voidakseen pitää rekisteriä tai luetteloa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajista. Tietoihin on sisällyttävä ainoastaan

- a) tarjoajan nimi;
- b) tarjoajan oikeudellinen asema ja muoto sekä rekisterinumero, jos tarjoaja on rekisteröity unionissa kaupparekisteriin tai muuhun vastaavaan julkiseen rekisteriin;
- c) tarjoajan mahdollisen unionissa sijaitsevan päätoimipaikan maantieteellinen osoite ja mahdollinen jäsenvaltiossa oleva sivutoimipaikka;
- d) tarjoajan mahdollinen sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen liittyvä verkkosivusto-osoite;
- e) yhteyshenkilö ja yhteystiedot;
- f) lyhyt kuvaus tarjottaviksi aiotuista verkoista tai palveluista;
- g) asianomainen jäsenvaltio; ja
- h) arvioitu toiminnan aloittamispäivä.

Jäsenvaltiot eivät saa asettaa ilmoitusta koskevia lisävaatimuksia tai erillisiä vaatimuksia.

Ilmoitusvaatimusten lähentämiseksi BEREC julkaisee ilmoitusmallia koskevat ohjeet ja ylläpitää unionin tietokantaa toimivaltaisille viranomaisille toimitetuista ilmoituksista. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on ilman aiheutonta viivytystä välitettävä BERECille sähköisesti kaikki ilmoitukset, jotka ne ovat vastaanottaneet. Toimivaltaisille viranomaisille ennen 21 päivää joulukuuta 2020 tehdyt ilmoitukset on välitettävä BERECille viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2021.

13 artikla

Yleisvaltuutukseen sekä radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskeviin oikeuksiin sisällytettävät ehdot ja erityisvelvollisuudet

1. Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaa koskevaan yleisvaltuutukseen sekä radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöä koskeviin oikeuksiin voidaan soveltaa ainoastaan liitteessä I lueteltuja ehtoja. Näiden ehtojen on oltava syrjimättömiä, oikeasuhteisia ja avoimia, ja radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien osalta niillä on varmistettava radiotaajuuksien toimiva ja tehokas käyttö, sekä niiden on oltava 45 ja 51 artiklan mukaisia; numeroiden käyttöä koskevien oikeuksien osalta niiden on oltava 94 artiklan mukaisia.

▼B

2. Tämän direktiivin 61 artiklan 1 ja 5 kohdan sekä 62 artiklan, 68 artiklan ja 83 artiklan mukaisesti sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajayrityksille tai yleispalveluvelvollisuuden alaisiksi nimetyille sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajayrityksille mahdollisesti asetetut erityisvelvollisuudet on oikeudellisesti erotettava yleisvaltuutukseen perustuvista oikeuksista ja velvollisuuksista. Jotta järjestelmä olisi avoin, yleisvaltuutuksessa on viitattava niihin perusteisiin ja menettelyihin, joita sovelletaan määrättäessä tällaisia erityisvelvollisuuksia yksittäisille yrityksille.

3. Yleisvaltuutus voi sisältää ainoastaan kyseistä alaa koskevia ehtoja, jotka luetellaan liitteessä I olevassa A, B ja C osassa, eikä siinä saa toistaa ehtoja, joita muun kansallisen lainsäädännön mukaisesti sovelletaan yritysisiin.

4. Jäsenvaltiot eivät myöntäessään radiotaajuuksien tai numeroiden käyttöä koskevia oikeuksia saa toistaa yleisvaltuutuksen ehtoja.

*14 artikla***Järjestelmien asennusoikeuksien ja yhteenliittämisoikeuksien käyttöä helpottavat lausunnot**

Toimivaltaisten viranomaisten on yrityksen pyynnöstä viikon kuluessa annettava standardimuotoinen lausunto, jossa tarvittaessa vahvistetaan, että yritys on tehnyt 12 artiklan 3 kohdan mukaisen ilmoituksen. Näissä lausunnoissa on eriteltävä, missä olosuhteissa sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yleisvaltuutuksen perusteella tarjoavalla yrityksellä on oikeus hakea oikeutta asentaa järjestelmiä, neuvotella yhteenliittämisestä ja saada käyttöoikeus tai yhteenliittäminen, ja jonka tarkoituksena on helpottaa näiden oikeuksien käyttöä esimerkiksi muilla hallinnon tasoilla tai suhteissa muihin. Silloin kun se on tarkoituksenmukaista, tällainen lausunto voidaan myös antaa ilman eri toimenpiteitä vastauksena 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen.

*2 j a k s o***Yleisvaltuutukseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet***Artikla 15***Luettelo yleisvaltuutuksesta johtuvista vähimmäisoikeuksista**

1. Tämän direktiivin 12 artiklan mukaisesti yleisvaltuutuksen saaneilla yrityksillä on oikeus:

- a) tarjota sähköisiä viestintäpalveluja ja -verkkoja;
- b) saada järjestelmien asentamista varten tarvittavia oikeuksia koskevat hakemuksensa käsiteltäviksi 43 artiklan mukaisesti;
- c) käyttää radiotaajuuksia sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteydessä 13, 46 ja 55 artiklassa säädetyin edellytyksin;
- d) saada numeroiden käyttöä varten tarvittavia oikeuksia koskevat hakemuksensa käsiteltäviksi 94 artiklan mukaisesti.

▼B

2. Jos kyseiset yritykset tarjoavat sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yleisölle, yleisvaltuutus antaa niille myös oikeuden:
- a) neuvotella yhteenliittämisestä muiden tietyn yleisvaltuutuksen piiriin unionissa kuuluvien, yleisölle sähköisten viestintäverkkoja ja -palveluja ja tarjoavien yritysten kanssa ja tarvittaessa saada näiltä käyttöoikeus tai yhteenliittäminen tämän direktiivin mukaisesti;
 - b) saada mahdollisuus tulla nimetyksi tarjoamaan yleispalveluvelvollisuuteen kuuluvia eri osatekijöitä tai kattamaan jäsenvaltion alueen eri osat 86 tai 87 artiklan mukaisesti.

*16 artikla***Hallinnolliset maksut**

1. Yleisvaltuutuksen mukaisesti sähköisten viestintäverkkoja ja -palveluja ja tarjoaville yrityksille tai käyttöä koskevan oikeuden saaneille asetetut hallinnolliset maksut on:
- a) määriteltävä niin, että ne kattavat kokonaisuudessaan ainoastaan yleisvaltuutusjärjestelmän, käyttöä koskevien oikeuksien ja 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien hallinnoinnista, valvonnasta ja toteuttamisesta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset, joihin voivat sisältyä kustannukset, jotka aiheutuvat kansainvälisestä yhteistyöstä, yhdenmukaistamisesta ja standardisoinnista, markkina-analyyseista, ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen seurannasta sekä muusta markkinoiden valvonnasta, samoin kuin sekundäärilainsäädännön ja hallinnollisten päätösten, kuten käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä koskevien päätösten valmistelusta ja voimaan saattamisesta; ja
 - b) määrättävä yksittäisille yrityksille puolueettomalla, avoimella ja oikeasuhteisella tavalla, jolla saadaan hallinnolliset lisäkustannukset ja niistä aiheutuvat maksut saadaan mahdollisimman pieniksi.

Jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta hallinnollisia maksuja yrityksiin, joiden liikevaihto on tietyn kynnyksen alapuolella tai joiden toiminta ei johda vähimmäismarkkinaosuuteen tai joiden toiminta-alue on hyvin pieni.

2. Jos kansalliset sääntely- tai muut toimivaltaiset viranomaiset perivät hallinnollisia maksuja, niiden on julkaistava vuosikatsaus hallinnollisista kustannuksistaan ja perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärästä. Näitä maksuja on tarkistettava asianmukaisesti perittyjen hallinnollisten maksujen kokonaismäärän ja hallinnollisten kustannusten välinen erotus huomioon ottaen.

*17 artikla***Kirjanpidon eriyttäminen ja tilinpäätökset**

1. Jäsenvaltioiden on vaadittava yleisölle sähköisten viestintäverkkoja ja -palveluja ja tarjoavia yrityksiä, joilla on erityis- tai yksinoikeuksia palvelujen tarjoamiseen muilla aloilla samassa tai jossain toisessa jäsenvaltiossa

▼B

- a) pitämään erillistä kirjanpitoa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvän toiminnan osalta samassa laajuudessa, kuin se vaatisi siinä tapauksessa, että kyseistä toimintaa harjoittaisi oikeudellisesti itsenäinen yksikkö, jotta voidaan yksilöidä kaikki meno- ja tuloerät sekä niiden laskentaperuste ja käytetyt yksityiskohtaiset kohdentamismenetelmät, mukaan luettuna eritelty selvitys kiinteästä omaisuudesta ja rakenteellisista kustannuksista, tai
- b) erottamaan sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvä toiminta rakenteellisesti muista toiminnoista.

Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia sellaisiin yrityksiin, joiden sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvä vuosittainen liikevaihto kyseisessä jäsenvaltiossa on alle 50 miljoonaa euroa.

2. Jos yleisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajayrityksiä eivät koske yhtiöoikeuden mukaiset vaatimukset eivätkä ne täytä unionin oikeuden kirjanpitosäännöissä olevia pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevia vaatimuksia, niiden tilinpäätökset on laadittava ja annettava riippumattoman tilintarkastajan tarkastettavaksi ja julkaistava. Tilintarkastuksen on tapahduttava asiaankuuluvien kansallisten ja unionin sääntöjen mukaisesti.

Tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa sovelletaan myös 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa vaadittuun erilliseen kirjanpitoon.

3 j a k s o

Muuttaminen ja peruuttaminen

18 artikla

Oikeuksien ja velvollisuuksien muuttaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisvaltuutuksia, radiotaajuuksien tai numeroiden käyttöoikeuksia ja järjestelmien asennusoikeuksia koskevia oikeuksia, ehtoja ja menettelyjä voidaan muuttaa ainoastaan objektiivisesti perustelluissa tapauksissa ja oikeasuhteisesti, ottaen tarvittaessa huomioon radiotaajuuksien ja numeroiden siirrettäviin käyttöoikeuksiin sovellettavat erityisehdot.

2. Aikomuksesta tehdä tällaisia muutoksia on tehtävä ilmoitus asianmukaisella tavalla, ja asianomaisille osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, on annettava riittävä aikailmaista näkemyksensä ehdotetuista muutoksista, lukuun ottamatta tapauksia, joissa ehdotetut muutokset ovat vähäisiä ja niistä on sovittu oikeuksien tai yleisvaltuutuksen haltijan kanssa. Poikkeuksellisia tilanteita lukuun ottamatta tämä aika on vähintään neljä viikkoa,

Päätökseen tehtävät muutokset on julkaistava perusteluineen.

19 artikla

Oikeuksien rajoittaminen tai peruuttaminen

1. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa tai peruuttaa järjestelmien asennus-oikeuksia tai radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksia ennen niiden voimassaoloajan päättymistä muutoin kuin 2 kohdan mukaisesti perustelluissa tapauksissa ja soveltuvin osin liitteen I sekä niiden kansallisten säännösten mukaisesti, jotka koskevat oikeuksien peruutusten johdosta myönnettävää korvausta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 30 artiklan 5 ja 6 kohdan soveltamista.

2. Ottaen huomioon tarve varmistaa radiotaajuuksien tehokas käyttö tai päätöksen 676/2002/EY 4 artiklan nojalla hyväksytyjen yhdenmukaisten edellytysten täytäntöönpano jäsenvaltiot voivat sallia radiotaajuuksien käyttöoikeuksien, mukaan lukien tämän direktiivin 49 artiklassa tarkoitettujen oikeuksien, rajoittamisen tai peruuttamisen etukäteen vahvistettujen ja selvästi määriteltyjen menettelyjen mukaisesti suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatetta noudattaen. Tällaisessa tapauksessa kyseisten oikeuksien haltijoille voidaan tarvittaessa myöntää asianmukainen korvaus unionin oikeuden ja asiaa koskevien kansallisten säännösten mukaisesti.

3. Tämän direktiivin 45 artiklan 4 tai 5 kohdan soveltamisesta johtuva radiotaajuuden käytön muutos ei ole itsessään peruste radiotaajuuden käyttöoikeuden peruttamiselle.

4. Kaikista aikeista rajoittaa tai peruuttaa radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöä koskevaa yleisvaltuutusta tai yksittäisiä oikeuksia ilman oikeuksien haltijan suostumusta on kuultava asianomaisia osapuolia 23 artiklan mukaisesti.

III LUKU

Tiedonvaihto, kartoitukset ja kuulemismenettely

20 artikla

Tietopyyntö yrityksille

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tai liitännäistoimintojen tai -palvelujen tarjoajayritykset toimittavat kaikki tarvittavat tiedot, taloudelliset tiedot mukaan lukien, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset, muut toimivaltaiset viranomaiset ja BEREC voivat varmistua siitä, että tämän direktiivin ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1971 ⁽¹⁾ säännöksiä tai niiden mukaisesti hyväksytyjä päätöksiä tai kannanottoja noudatetaan.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1971, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja BERECin tukiviraston (BEREC-virasto) perustamisesta, asetuksen (EU) 2015/2120 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1211/2009 kumoamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 1).

▼B

Kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja, jos muiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävien hoitaminen sitä edellyttää, kyseisillä muilla viranomaisilla, on valtuudet vaatia näitä yrityksiä toimittamaan erityisesti tiedot sellaisista tulevista verkkojen tai palvelujen uudistuksista, joilla voi olla vaikutuksia tukkutason palveluihin, joita ne tarjoavat kilpailijoille, ja lisäksi sähköisiä viestintäverkkoja ja liitännäistoimintoja koskevia paikallistason tietoja, jotka ovat riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan tehdä maantieteellinen kartoitus ja nimetä alueet 22 artiklan mukaisesti.

Jos ensimmäisen alakohdan mukaisesti kerätyt tiedot eivät riitä kansallisen sääntelyviranomaisen, muiden toimivaltaisten viranomaisten ja BERECin sääntelytehtävien hoitamiseen unionin oikeuden mukaisesti, tietoja voidaan pyytää muilta asiaankuuluvilta yrityksiltä, jotka toimivat sähköisen viestinnän alalla tai siihen läheisesti liittyvillä aloilla.

Yrityksiä, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima tukku-markkinoilla, voidaan myös vaatia toimittamaan kirjanpito tietoa vähittäismarkkinoista, jotka liittyvät kyseisiin tukku-markkinoihin.

Kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää tietoja toimenpiteistä direktiivillä 2014/61/EU perustetusta yhtenäisestä tiedotuspisteestä.

Tietopyynnön on oltava oikeassa suhteessa tehtävien suorittamiseen nähden ja se on perusteltava.

Yritysten on toimitettava pyydetty tiedot viipymättä edellytetyn aikataulun mukaisesti ja vaaditulla tarkkuudella.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset toimittavat komissiolle sen perustellusta pyynnöstä tiedot, joita se tarvitsee suorittaessaan SEUT-sopimuksen mukaisia tehtäviään. Komission pyytämien tietojen on oltava oikeasuhteisia näiden tehtävien suorittamiseen nähden. Jos annetuissa tiedoissa viitataan tietoihin, joita yritykset ovat aiemmin toimittaneet viranomaisen pyynnöstä, näille yrityksille on ilmoitettava asiasta. Siinä määrin kuin se on tarpeen ja jollei tiedot antanut viranomaisen nimenomaisesti ja perustellusti toisin pyydä, komissio asettaa tiedot myös muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten saataville.

Jollei 3 kohdan vaatimuksista muuta johdu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyille viranomaiselle toimitetut tiedot voidaan perustellusta pyynnöstä asettaa saman tai muun jäsenvaltion jonkin vastaavan viranomaisen ja BERECin saataville, jos näiden viranomaisten tai BERECin unionin oikeuden mukaisten tehtävien hoitaminen sitä edellyttää.

▼B

3. Jos kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen katsoo, että 1 kohdan nojalla kerätyt tiedot, maantieteellisen kartoituksen yhteydessä kerätyt tiedot mukaan luettuna, ovat liikesalaisuuksia koskevien unionin ja kansallisten sääntöjen mukaisesti luottamuksellisia, komission, BERECin ja kaikkien muiden toimivaltaisten viranomaisten on turvattava tällainen luottamuksellisuus. Tällainen luottamuksellisuus ei saa estää tietojen oikea-aikaista jakamista toimivaltaisen viranomaisen, komission, BERECin ja muiden asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten välillä tämän direktiivin soveltamisen tarkastelua, seurantaa ja valvontaa varten.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset julkaisevat nämä tiedot, jos ne edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita, kuitenkin niin, että yleisön oikeutta tutustua tietoihin koskevaa kansallista lainsäädäntöä sekä liikesalaisuuksia ja henkilötietojen suojaa koskevia kansallisia ja unionin sääntöjä noudatetaan.

5. Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkistettava 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen yleistä saatavuutta koskevat ehdot sekä myös tiedonsaantiin liittyvät menettelyt.

*21 artikla***Yleisvaltuutuksen, käyttöä koskevien oikeuksien tai erityisvelvollisuuksien nojalla vaadittavat tiedot**

1. Kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset voivat, tämän kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklan mukaisesti pyydettyjä tietoja ja muuhun kansalliseen lainsäädäntöön kuin yleisvaltuutukseen perustuvia raportointi- ja tiedonantovelvollisuuksia, vaatia yrityksiltä yleisvaltuutuksen, käyttöä koskevien oikeuksien tai 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien nojalla vain sellaisia tietoja, jotka ovat asiaankuuluvia ja objektiivisesti perusteltavissa erityisesti seuraavista syistä:

- a) liitteessä I olevan A osan 1 kohdan, D osan 2 ja 6 kohdan ja E osan 2 ja 7 kohdan ehtojen ja 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien noudattamisen tarkastaminen järjestelmällisesti tai tapauskohtaisesti;
- b) liitteen I ehtojen noudattamisen tapauskohtainen tarkastaminen, jos asiasta on tehty valitus tai jos toimivaltaisella viranomaisella on muita syitä olettaa, ettei jotain ehtoa noudateta, tai jos toimivaltainen viranomainen aloittaa tutkinnan omasta aloitteestaan;
- c) käyttöä koskevien oikeuksien myöntämiseen liittyvät menettelyt ja niitä koskevien pyyntöjen arviointi;
- d) palvelujen laatua ja hintoja koskevien, kuluttajien eduksi suoritettavien vertailevien katsausten julkaiseminen;
- e) selkeästi määriteltyjen tilastojen, raporttien tai tutkimusten kokoaminen;

▼B

- f) tässä direktiivissä tarkoitettun markkina-analyysin tekeminen, mukaan lukien markkina-analyysin kohteena oleviin markkinoihin liittyviä tarjontaketjun loppupään markkinoita tai vähittäismarkkinoita koskevat tiedot;
- g) radiotaajuuksien ja numerovarojen tehokkaan käytön ja tuloksellisen hallinnoinnin vahvistaminen;
- h) sellaisten tulevien verkkojen tai palvelujen uudistusten arvioiminen, joilla voi olla vaikutuksia kilpailijoille tarjottaviin tukkutason palveluihin, alueen kattavuuteen, loppukäyttäjien käytettävissä oleviin yhtiöihin tai alueiden nimeämiseen 22 artiklan nojalla.
- i) maantieteellisten kartoitusten tekeminen;
- j) vastaaminen BERECin esittämiin perusteltuihin tietopyyntöihin.

Ensimmäisen alakohdan a, b ja d–j alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa vaatia ennen markkinoille pääsyä eikä markkinoille pääsyn edellytyksenä.

BEREC voi tarvittaessa laatia tietopyyntöjen malleja, jotta saadut tiedot voidaan helpommin esittää yhteen koottuina ja analysoida ne.

2. Radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien osalta 1 kohdassa tarkoitettut tiedot liittyvät erityisesti radiotaajuuksien tehokkaaseen käyttöön sekä radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin liittyvien palvelun kattavuutta ja laatua koskeviin velvollisuuksiin sen varmistamiseksi, että niiden noudattaminen tarkastetaan.

3. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset vaativat yrityksiltä 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja, niiden on ilmoitettava yrityksille tietojen tarkka käyttötarkoitus.

4. Kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen ei saa toistaa tietopyyntöä, jonka BEREC on jo tehnyt asetuksen (EU) 2018/1971 40 artiklan nojalla, jos BEREC on asettanut vastaanottamansa tiedot kyseisten viranomaisten saataville.

*22 artikla***Verkkojen käyttöönottoa koskevat maantieteelliset kartoitukset**

1. Kansallisten sääntely- ja/tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä maantieteellinen kartoitus laajakaistan tarjoamiseen pystyvien sähköisten viestintäverkkojen, jäljempänä ”laajakaistaverkot”, kattavuudesta viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2023, ja se on päivitettävä vähintään joka kolmas vuosi sen jälkeen.

Maantieteellisessä kartoituksessa selvitetään laajakaistaverkkojen nykyinen maantieteellinen kattavuus kyseisten viranomaisten alueella, jotta kansalliset sääntely- ja/tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat suorittaa tässä direktiivissä vaaditut tehtävät ja tehdä valtioneuvoston suosittelemiksi tarvittavia kartoituksia.

▼B

Maantieteelliseen kartoitukseen voi sisältyä myös ennuste laajakaista-verkkojen, erittäin suuren kapasiteetin verkot mukaan lukien, kattavuudesta niiden alueella asiaankuuluvan viranomaisen määrittelemäksi ajanjaksoksi.

Tällaisen ennusteen on sisällettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot, myös tiedot yritysten tai viranomaisten aikeista ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja sekä verkkojen merkittävistä parannuksista tai laajennuksista vähintään 100 Mbps:n latausnopeuteen. Tätä varten kansallisten sääntelyviranomaisten ja/tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on pyydettävä yrityksiltä ja viranomaisilta asianmukaiset tällaiset tiedot siltä osin kuin tällaisia tietoja on saatavilla ja ne voidaan toimittaa kohtuullisin toimin.

Kansallinen sääntelyviranomainen päättää sille tällä direktiivillä nimenomaisesti osoitettujen tehtävien osalta, miltä osin on asianmukaista turvautua kaikkiin tällaisen ennusteen yhteydessä kerättyihin tietoihin tai osaan kyseisistä tiedoista.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen ei tee maantieteellistä kartoitusta, se tehdään yhteistyössä sen kanssa siltä osin kuin kartoitus voi liittyä sen tehtäviin.

Maantieteellisessä kartoituksessa kerättyjen tietojen on oltava paikallisesti riittävän yksityiskohtaisia ja sisällettävä riittävästi tietoa palvelun laadusta ja muuttujista; sitä on lisäksi käsiteltävä 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset ja/tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat nimetä alueita, joiden aluerajat on tarkasti määritelty ja joilla 1 kohdan mukaisesti kerättyjen tietojen ja mahdollisesti laaditun ennusteen perusteella yksikään yritys tai viranomainen ei ole ottanut eikä suunnittele ottavansa asianomaisella ennustejaksolla käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoa taikka tekevänsä tai suunnittelevansa merkittäviä parannuksia tai laajennuksia, joilla verkon suorituskyky nostetaan vähintään 100 Mbps:n latausnopeuteen. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja/tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava nimetyt alueet.

3. Asiaankuuluvat viranomaiset voivat pyytää nimetyllä alueella yrityksiä ja viranomaisia ilmoittamaan aikeistaan ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja asianmukaisella ennustejaksolla. Jos tällaisen pyynnön tuloksena jokin yritys tai viranomainen ilmoittaa tällaisista aikeistaan, asianomainen viranomainen voi velvoittaa muut yritykset ja viranomaiset ilmoittamaan mahdollisista aikeistaan ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja tai tehdä merkittäviä parannuksia tai laajennuksia, joilla verkon suorituskyky nostetaan vähintään 100 Mbps:n latausnopeuteen kyseisellä alueella. Asianomaisten viranomaisten on täsmennettävä tällaisiin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot, jotta voidaan varmistaa vähintään sama yksityiskohtaisuustaso kuin se, joka on otettu huomioon mahdollisessa 1 kohdan mukaisessa ennusteessa. Sen on myös kerrottava kiinnostuksensa ilmaiseelle yritykselle tai viranomaiselle, onko nimetyllä alueella NGA-verkko, jonka latausnopeus on alle 100 Mbps, tai onko tällaisen verkon ilmaantuminen todennäköinen 1 kohdan perusteella kerättyjen tietojen perusteella.

▼B

4. Toteutettaessa toimenpiteitä 3 kohdan nojalla on noudatettava tehokasta, puolueetonta, avointa ja syrjimätöntä menettelyä, jossa yhtäkään yritystä ei lähtökohtaisesti suljeta menettelyn ulkopuolelle.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset sekä paikallis-, alue- ja kansalliset viranomaiset, jotka ovat vastuussa julkisten varojen myöntämisestä sähköisten viestintäverkkojen käyttöönottamiseen, kansallisten laajakaistasuunnitelmien laatimisesta, radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin liittyvien kattavuusvelvoitteiden määrittelemisestä ja yleispalveluvelvoitteen soveltamisalaan kuuluvien palvelujen saatavuuden tarkistamisesta alueellaan, ottavat huomioon tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan nojalla toteutettujen maantieteellisten kartoitusten tulokset ja mahdolliset nimeytyt alueet.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maantieteellisen kartoituksen tekivät viranomaiset antavat tällaiset tiedot sillä edellytyksellä, että vastaanottava viranomainen takaa saman luottamuksellisuuden ja liikesalaisuuksien suojelun tason kun tiedot antava viranomainen, sekä ilmoittavat tästä kyseiset tiedot antaneille osapuolille. Kyseiset tulokset on annettava pyynnöstä myös BERECin ja komission saataville samoin edellytyksin.

6. Jos merkitykselliset tiedot eivät ole saatavilla markkinoilla, toimivaltaisten viranomaisten on asetettava maantieteellisten kartoitusten tiedot, jotka eivät ole luottamuksellisia, suoraan saataville direktiivin 2003/98/EY mukaisesti, jotta mahdollistetaan tietojen uudelleenkäyttö. Jos tällaisia välineitä ei ole saatavilla markkinoilla, niiden on myös asetettava saataville tietovälineitä, joiden avulla loppukäyttäjät voivat tarkastella yhteyksien saatavuutta eri alueilla sellaisella yksityiskohtaisuustasolla, joka on hyödyllinen loppukäyttäjän valitessa operaattoria tai palveluntarjoajaa.

7. Maantieteellisten kartoitusten ja ennusteiden johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi BEREC vahvistaa viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2020 sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission ja kansallisten viranomaisten kanssa suuntaviivat kansallisille sääntely- ja/tai muille toimivaltaisille viranomaisille tästä artiklasta johtuvien velvoitteiden johdonmukaisen täytäntöönpanon edistämiseksi.

*23 artikla***Kuulemismenettelyt ja avoimuus**

1. Lukuun ottamatta 26 tai 27 artiklan tai 32 artiklan 10 kohdan soveltamisalaan kuuluvia tapauksia jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kansalliset sääntely- tai muut toimivaltaiset viranomaiset aikovat tämän direktiivin mukaisesti toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai jos ne aikovat 45 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti säätää sellaisista rajoituksista, jotka vaikuttavat merkittävästi keskeisiin markkinoihin, ne antavat asianomaisille osapuolille mahdollisuuden esittää kohtuullisessa määräjässä lausuntonsa toimenpide-ehdotuksesta ottaen huomioon asian monitahoisuus ja joka tapauksessa 30 päivän kuluessa, poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta.

▼B

2. Toimivaltaisten viranomaisten on 35 artiklan soveltamiseksi ilmoitettava radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle ryhmälle julkistamisen ajankohtana kaikista sellaisista ehdotetuista toimenpiteistä, jotka kuuluvat 55 artiklan 2 kohdan mukaisen vertailevan tai kilpailuun perustuvan valintamenettelyn soveltamisalaan ja jotka liittyvät päätöksen N:o 676/2002 mukaisilla teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöön laajakaistan tarjoamiseen pysyvien langattomien sähköisten viestintäverkkojen ja palvelujen, jäljempänä ”langattomat laajakaistaverkot ja palvelut”, käytön mahdollistamiseksi.

3. Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava tiedot kansallisista kuulemismenettelyistään.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että perustetaan keskitetty tietopiste, jonka kautta on mahdollista saada tietoa kaikista senhetkisistä kuulemisista.

4. Kuulemisten tulokset on annettava julkisesti saataville, jollei tietoja ole luokiteltu salassa pidettäviksi liikesalaisuuksia koskevan unionin ja kansallisen sääntöjen mukaisesti.

*24 artikla***Asianomaisten osapuolten kuuleminen**

1. Jäsenvaltioiden on, siinä määrin kuin se on asianmukaista, varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset ottavat, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, huomioon loppukäyttäjien, erityisesti kuluttajien, ja vammaisten loppukäyttäjien, sekä valmistajien ja sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavien yritysten näkemykset kysymyksissä, jotka koskevat kaikkia loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksia, myös vammaisten loppukäyttäjien vastaavia käyttömahdollisuuksia ja valinnanvaraa, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen alalla, erityisesti silloin kun näillä kysymyksillä on huomattava vaikutus markkinoihin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, perustavat vammaisille henkilöille esteettömän kuulemismekanismiin, jolla varmistetaan, että niiden päätöksissä, jotka koskevat kysymyksiä, jotka liittyvät loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksiin yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen alalla, otetaan asianmukaisesti huomioon kuluttajien edut sähköisen viestinnän alalla.

2. Asianomaiset osapuolet voivat kehittää toimivaltaisten viranomaisten johdolla, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, järjestelmiä, joihin osallistuu kuluttajia, käyttäjäryhmiä ja palveluntarjoajia ja joiden tavoitteena on parantaa palvelujen yleistä laatua muun muassa kehittämällä käytäntösääntöjä ja toimintastandardeja ja valvomalla niiden soveltamista.

▼B

3. Toimivaltaiset viranomaiset voivat edistää, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, yhteistyötä sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajaryitysten välillä sekä sellaisten alojen välillä, jotka pyrkivät tukemaan laillista sisältöä sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamista, jotka ovat yhdenmukaisia kulttuuri- ja mediapolitiikan tavoitteita, kuten kulttuurista moninaisuutta ja monikielisyyttä sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuutta, edistävän unionin oikeuden kanssa. Tällainen yhteistyö voi kattaa myös 103 artiklan 4 kohdan mukaisesti annettavien, yleiseen etuun liittyvien tietojen koordinoinnin.

*25 artikla***Tuomioistuimen ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallinen sääntelyviranomaisen tai toimivaltainen viranomaisen, joka vastaa tämän direktiivin 102–107 artiklan ja 115 artiklan soveltamisesta, tai vähintään yksi riippumaton elin, jolla on toteen näytettyä kokemusta kyseisten artiklojen soveltamisesta, sisällytetään direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti vaihtoehtoisten riidanratkaisuelinten luetteloon, jotta se voi toimia riitojenratkaisuelimenä palveluntarjoajien ja kuluttajien välisissä, tästä direktiivistä aiheutuissa riidoissa, jotka liittyvät sopimusten täytäntöönpanoon. Jäsenvaltiot voivat laajentaa kyseisen viranomaisen tai elimen tarjoamien vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käyttöoikeutta muihin loppukäyttäjiin kuin kuluttajiin, erityisesti mikroyrityksiin ja pienyrityksiin.

2. Jos tällaisten riitojen osapuolet ovat eri jäsenvaltioista, jäsenvaltioiden on sovittava toimintaansa yhteen riidan ratkaisemiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2013/11/EU soveltamista.

*26 artikla***Yritysten välisten riitojen ratkaisu**

1. Mikäli jossakin jäsenvaltiossa syntyy tämän direktiivin nojalla asetettuihin olemassa oleviin velvoitteisiin liittyvä riita sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien välille tai tällaisten yritysten ja sellaisten muiden jäsenvaltiossa toimivien yritysten välille, jotka hyötyvät käyttöoikeuksista tai yhteenliittämistä koskevista velvoitteista, tai jäsenvaltiossa toimivien sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien ja liitännäistoimintojen tarjoajien välille, asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on jommankumman osapuolen pyynnöstä ja 2 kohdan säännösten soveltamista rajoittamatta tehtävä mahdollisimman pian selvien ja tehokkaiden menettelyjen pohjalta ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi. Asianomaisen jäsenvaltion on vaadittava, että kaikki osapuolet toimivat täydessä yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat päättää olla ratkaisematta riita-asiaa, jos on olemassa muita keinoja, kuten sovittelu, jotka edistävät paremmin riidan nopeaa ratkaisemista 3 artiklan tavoitteiden mukaisesti. Kansallisen valvontaviranomaisen on ilmoitettava tästä osapuolille mahdollisimman pian. Jos riitaa ei ole ratkaistu neljän kuukauden kuluessa ja jos muutosta hakeva osapuoli ei ole saattanut sitä tuomioistuimen käsiteltäväksi, kansallisen sääntelyviranomaisen on jommankumman osapuolen pyynnöstä tehtävä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi.

▼B

3. Riitoja ratkaistessaan kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä päätöksiä, joilla pyritään 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Niiden velvollisuuksien, joita kansalliset sääntelyviranomaiset asettavat jollekin yritykselle riitaa ratkaistaessa, on oltava tämän direktiivin mukaisia.

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös on julkistettava liikesalaisuutta koskevia määräyksiä noudattaen. Kansallisten sääntelyviranomaisten on esitettävä asianomaisille osapuolille päätöksen täydelliset perustelut.

5. Tämän artiklan 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

*27 artikla***Rajat ylittävien riitojen ratkaisu**

1. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa, eri jäsenvaltioista tulevien yritysten välisissä rajat ylittävissä riidoissa sovelletaan tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa. Kyseisiä säännöksiä ei sovelleta 28 artiklan soveltamisalaan kuuluviin radiotaajuuksien koordinaatiota koskeviin riitoihin.

2. Riidan osapuoli voi antaa riidan yhden tai useamman asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen käsiteltäväksi. Jos riita vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, toimivaltaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava riidasta BERECille riidan ratkaisemiseksi johdonmukaisella tavalla 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden mukaisesti.

3. Kun tällainen ilmoitus on tehty, BERECin on annettava lausunto, jossa pyydetään yhtä tai useampaa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista toteuttamaan riidan ratkaisemiseksi jokin toimenpide tai pidättäytymään toimenpiteestä, mahdollisimman lyhyessä ajassa ja joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita.

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen, jolla on toimivalta riidan jonkin näkökohdan suhteen, on odotettava BERECin lausuntoa ennen kuin se ryhtyy toimenpiteisiin. Jos kilpailun turvaamiseksi ja loppukuluttajien etujen suojaamiseksi on poikkeuksellisissa olosuhteissa toimittava kiireellisesti, kansallinen sääntelyviranomaisen voi joko osapuolten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hyväksyä oikeasuhteiset ja tilapäiset toimenpiteet.

5. Niiden velvollisuuksien, jotka kansallinen sääntelyviranomaisen asettaa yritykselle osana riidan ratkaisua, on oltava tämän direktiivin mukaisia, niissä on otettava BERECin antama lausunto mahdollisimman tarkasti huomioon ja ne on vahvistettava yhden kuukauden kuluessa tällaisesta lausunnosta.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

28 artikla

Radiotaajuuksien koordinointi jäsenvaltioiden kesken

1. Jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että radiotaajuuksien käyttö on järjestetty niiden alueella niin, ettei millään muulla jäsenvaltiolla ole estettä sallia alueellaan yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöä unionin lainsäädännön mukaisesti erityisesti jäsenvaltioiden rajat ylittävien haitallisten häiriöiden aiheutumisen vuoksi.

Jäsenvaltioiden on toteutettava tätä varten kaikki tarvittavat toimenpiteet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansainvälisestä lainsäädännöstä ja asiaan kuuluvista kansainvälisistä sopimuksista, kuten ITU:n radio-ohjesäännöistä ja ITU:n radioviestinnän alueellisista sopimuksista, johtuvien velvoitteiden soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on tehtävä radiotaajuuksien käyttöä koskevan rajatylittävän koordinoinnin yhteydessä yhteistyötä keskenään ja tarvittaessa radiotaajuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän kautta, jotta voidaan

a) varmistaa 1 kohdan noudattaminen;

b) ratkaista jäsenvaltioiden väliset sekä kolmansien maiden kanssa syntyvät ongelmat tai riidat, jotka liittyvät rajatylittävään koordinaatioon tai rajatylittäviin haitallisiin häiriöihin, jotka estävät jäsenvaltioita käyttämästä yhdenmukaistettuja radiotaajuuksia alueellaan.

3. Jäsenvaltio, jota asia koskee, voi 1 kohdan noudattamisen varmistamiseksi pyytää radiotaajuspolitiikkaa käsittelevältä ryhmältä tukea sellaisen ongelman tai riidan ratkaisemiseen, joka liittyy rajatylittävään koordinaatioon tai rajatylittäviin haitallisiin häiriöihin. Radiotaajuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä voi tarvittaessa esittää lausunnoissaan koordinoitujen ratkaisun tällaiseen ongelmaan tai riitaan.

4. Jos tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuilla toimilla ei ole saatu ratkaistua ongelmaa tai riitaa ja jos jäsenvaltio, jota asia koskee, sitä pyytää, komissio, joka ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon radiotaajuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän mahdollisen lausunnon, jossa suositellaan 3 kohdan mukaista koordinoitua ratkaisua, voi hyväksyä niille jäsenvaltioille, joita ratkaisematta olevat haitalliset häiriöt koskevat, osoitettuja päätöksiä sellaisten kahden tai useamman jäsenvaltion rajat ylittävien haitallisten häiriöiden poistamiseksi, jotka estävät jäsenvaltioita käyttämästä alueellaan yhdenmukaistettuja radiotaajuuksia.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5. Unionin on sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, jota asia koskee, annettava oikeudellista, poliittista ja teknistä tukea radiotaajuuksien koordinoitukysymysten ratkaisemiseksi unionin naapurimaiden, myös jäsenhedokasmaiden ja liittyvien maiden, kanssa, niin, että jäsenvaltiot, joita asia koskee, voivat noudattaa unionin lainsäädännöstä johtuvia velvoitteitaan. Tällaista apua antaessaan unioni edistää unionin toimintapolitiikkojen toteuttamista.

III OSASTO
TÄYTÄNTÖÖNPANO

29 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, mukaan lukien tarvittaessa sakot ja muut kuin rikosoikeudelliset ennalta vahvistetut seuraamukset tai uhkasakot, joita sovelletaan tämän direktiivin tai komission, kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen tämän direktiivin nojalla antaman oikeudellisesti sitovan päätöksen täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Kansalliset sääntely- ja muut toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä tällaisia seuraamuksia kansallisen lainsäädännön mukaisissa rajoissa. Seuraamusten on oltava asianmukaisia, tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun menettelyyn liittyvistä seuraamuksista ainoastaan, jos yritys tai viranomainen tarkoituksellisesti tai törkeän huolimattomuuden vuoksi antaa harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia tietoja.

Määriteltäessä yritykselle tai viranomaiselle määrätyn sakon tai uhkasakon määrää, jonka perusteena on tarkoituksellinen tai törkeästä huolimattomuudesta johtuva harhaanjohtavien, virheellisten tai puutteellisten tietojen antaminen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen menettelyn yhteydessä, on otettava huomioon muun muassa, onko yrityksen tai viranomaisen toiminta vaikuttanut haitallisesti kilpailuun, ja erityisesti, onko yritys tai viranomainen alun perin toimittamiensa tai päivittämiensä tietojen vastaisesti ottanut käyttöön, parantanut tai laajentanut verkkoa tai ollut ottamatta sitä käyttöön esittämättä objektiivista perustetta tälle suunnitelman muutokselle.

30 artikla

Yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien ehtojen ja erityisvelvollisuuksien noudattaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset seuraavat ja valvovat yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien ehtojen, 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien sekä velvollisuuden käyttää radiotaajuuksia tehokkaasti 4 artiklan, 45 artiklan 1 kohdan ja 47 artiklan mukaisesti noudattamista.

Toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava valtuudet 21 artiklan mukaisesti edellyttää, että yritykset, jotka kuuluvat yleisvaltuutuksen piiriin tai joilla on radiotaajuuksien tai numerovarojen käyttöoikeuksia, antavat kaikki tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien ehtoja ja 13 artiklan 2 kohdassa tai 47 artiklassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia noudatetaan.

▼B

2. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, ettei yritys täytä yhtä tai useampaa yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien ehtoa tai ei noudata 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia, sen on ilmoitettava tästä yritykselle ja annettava sille mahdollisuus esittää näkemyksensä kohtuullisen määräajan kuluessa.

3. Toimivaltaisella viranomaisella on valtuudet vaatia 2 kohdassa tarkoitettujen laiminlyönnin lopettamista joko välittömästi tai kohtuullisen määräajan kuluessa ja sen on toteutettava tarpeelliset ja oikeasuhteiset toimenpiteet ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi.

Tältä osin jäsenvaltioiden on valtuutettava toimivaltaiset viranomaiset

- a) määräämään tarvittaessa varoittavia taloudellisia seuraamuksia, joihin voi sisältyä takautuvia uhkasakkoja; ja
- b) antamaan määräyksiä sellaisen palvelun tai palvelupaketin tarjoamisen lopettamisesta tai lykkäämisestä, joka jatkuessaan voisi aiheuttaa huomattavaa haittaa kilpailulle, kunnes direktiivin 67 artiklan mukaisen markkina-analyysin jälkeen asetettuja käyttöoikeuksia koskevia velvollisuuksia noudatetaan.

Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava toimenpiteistä ja niiden perusteluista kyseiselle yritykselle viipymättä, ja yritykselle on tällöin asetettava kohtuullinen määräaika toimenpiteen noudattamiseksi.

4. Sen estämättä, mitä 2 ja 3 kohdassa säädetään, jäsenvaltioiden on valtuutettava toimivaltainen viranomainen määräämään tarvittaessa yritykselle taloudellisia seuraamuksia, jos se ei ole noudattanut velvollisuuttaan toimittaa 21 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a tai b alakohdassa ja 69 artiklassa edellytetyt tiedot toimivaltaisen viranomaisen määräämän kohtuullisen ajan kuluessa.

5. Tapauksissa, joissa yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien ehtoja tai 13 artiklan 2 kohdassa tai 47 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia on rikottu vakavasti tai toistuvasti ja joissa tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen ehtojen ja velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat epäonnistuneet, jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat estää yritystä jatkamasta sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamista taikka peruuttaa käyttöoikeudet toistaiseksi tai kokonaan. Jäsenvaltioiden on valtuutettava toimivaltainen viranomainen määräämään asianmukaisia, tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia. Tällaisia seuraamuksia voidaan soveltaa minkä tahansa rikkomisen koko ajalta, vaikka se olisi sittemmin oikaistu.

▼B

6. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 2, 3 ja 5 kohdassa säädetään, jos toimivaltaisella viranomaisella on näyttöä siitä, että yleisvaltuutuksen tai radiotaajuuksien ja numerovarojen käyttöoikeuksien ehtojen tai 13 artiklan 2 kohdassa tai 47 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen erityisvelvollisuuksien rikkomisesta aiheutuu välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle tai kansanterveydelle tai aiheutuu vastedes vakavia taloudellisia tai toiminnallisia ongelmia muille sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille tai käyttäjille tai muille radiotaajuuksien käyttäjille, se voi toteuttaa kiireellisiä väliaikaistoimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava kyseiselle yritykselle sen jälkeen kohtuullinen tilaisuus ilmaista kantansa ja ehdottaa ratkaisuja puutteiden korjaamiseksi. Tarvittaessa toimivaltainen viranomainen voi vahvistaa väliaikaistoimenpiteet, jotka ovat voimassa enintään kolme kuukautta, mutta joita voidaan jatkaa enintään kolmella kuukaudella tapauksissa, joissa täytäntöönpanotoimenpiteitä ei ole saatettu päätökseen.

7. Yrityksillä on oikeus hakea 31 artiklassa tarkoitettua menettelyn mukaisesti muutosta tämän artiklan mukaisesti toteutettuihin toimenpiteisiin.

*31 artikla***Muutoksenhakuoikeus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on käytössä tehokkaat järjestelmät, joiden avulla jokainen käyttäjä tai sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tai liitännäistoimintoja tarjoava yritys, johon toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös vaikuttaa, voi hakea muutosta päätökseen muutoksenhakuelimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista ja ulkopuolisesta väliintulosta tai poliittisesta painostuksesta, joka voisi vaarantaa sen käsiteltäväksi tulevien asioiden riippumattoman arvioinnin. Tällä elimellä, joka voi olla tuomioistuin, on oltava tehtäviensä tehokkaan hoitamisen edellyttämä asiantuntemus. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tapaukseen liittyvät tosiseikat otetaan asianmukaisesti huomioon.

Toimivaltaisen viranomaisen päätös on voimassa, kunnes muutoksenhakuprosessissa on annettu ratkaisu, jollei määrätä tilapäisiä toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Jollei tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu muutoksenhakuelin ole luonteeltaan tuomioistuin, sen on aina annettava päätökselleen kirjalliset perustelut. Päätöksestä on tällöin voitava lisäksi valittaa SEUT 267 artiklassa tarkoitettuun jäsenvaltion tuomioistuimeen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on toimiva muutoksenhakujärjestelmä.

3. Jäsenvaltioiden on kerättävä tiedot muutoksenhakujen aiheista, muutoksenhakujen määrästä, muutoksenhakumenettelyjen kestosta ja tilapäisten toimenpiteiden määräämisestä tehtyjen päätösten määrästä. Jäsenvaltioiden on toimitettava nämä tiedot sekä päätökset tai tuomiot komissiolle ja BERECille niiden perustellusta pyynnöstä.

IV OSASTO
SISÄMARKKINAMENETTELYT

I LUKU

32 artikla

Sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän direktiivin mukaisia tehtäviään toteuttaessaan otettava 3 artiklassa vahvistetut tavoitteet mahdollisimman tarkasti huomioon.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on myötävaikutettava sisämarkkinoiden kehittymiseen toimimalla avoimella tavalla yhteistyössä sekä keskenään että komission ja BERECin kanssa, tämän direktiivin yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Tätä varten niiden on erityisesti toimittava yhteistyössä komission ja BERECin kanssa sellaisten välineiden ja korjaavien toimien löytämiseksi, jotka soveltuvat parhaiten tietäntyyppisten markkinatilanteiden hoitoon.

3. Jollei 34 artiklan mukaisesti hyväksytyissä suosituksissa tai suuntaviivoissa toisin määrätä, jos kansallinen sääntelyviranomaisen aikoo 23 artiklan nojalla mahdollisesti tarvittavan kuulemisen jälkeen toteuttaa toimenpiteitä, jotka

a) kuuluvat 61, 64, 67, 68 tai 83 artiklan soveltamisalaan; ja

b) vaikuttaisivat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan,

sen on julkaistava toimenpide-ehdotus sekä ilmoitettava siitä perustelui-neen samaan aikaan komissiolle, BERECille ja muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla, BERECillä ja komissiolla on mahdollisuus antaa lausuntonsa toimenpide-ehdotuksesta yhden kuukauden kuluessa. Tätä yhden kuukauden määräaika ei voida pidentää.

4. Tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toimenpide-ehdotuksen hyväksymistä on lykättävä vielä kahdella kuukaudella, jos kyseisellä toimenpiteellä pyritään

a) sellaisen merkityksellisen markkinan määrittelemiseen, joka eroaa 64 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa suosituksessa määritellyistä; tai

b) päättämään, onko jollakin yrityksellä joko yksin tai yhdessä muiden kanssa huomattava markkinavoima 67 artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisesti,

ja jos toimenpide vahingoittaisi jäsenvaltioiden välistä kauppaa, ja komissio on ilmoittanut kansalliselle sääntelyviranomaiselle, että se katsoo toimenpide-ehdotuksen muodostavan esteen sisämarkkinoille tai että se epäilee vakavasti ehdotuksen yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden kanssa. Tätä kahden kuukauden määräaika ei voida pidentää. Komissio ilmoittaa tässä tapauksessa BERECille ja kansallisille sääntelyviranomaisille varaumistaan ja julkaisee ne samanaikaisesti.

▼B

5. BEREC julkaisee 4 kohdassa tarkoitettusta komission varaumasta lausunnon, jossa se ilmaisee, pitääkö se tarpeellisena pitää toimenpide-ehdotus voimassa, muuttaa sitä tai peruuttaa se, ja esittää tältä osin tarvittaessa yksityiskohtaisia ehdotuksia.

6. Komissio voi 4 kohdassa tarkoitettun kahden kuukauden määräajan kuluessa joko

a) tehdä päätöksen, jolla asianomaista kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan perumaan toimenpide-ehdotus; tai

b) päättää poistaa 4 kohdassa tarkoitettun varaumansa.

Komission on ennen päätöksen tekemistä otettava mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunto.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettuun päätökseen on liitettävä yksityiskohtainen ja objektiivinen selvitys siitä, miksi komissio katsoo, että toimenpide-ehdotusta ei pidä hyväksyä, sekä yksityiskohtaiset muutosehdotukset.

7. Kansallisen sääntelyviranomaisen on muutettava toimenpide-ehdotusta tai peruttava se kuuden kuukauden kuluessa komission tämän artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tekemästä päätöksestä, jolla komissio vaatii kansallista sääntelyviranomaista perumaan toimenpide-ehdotuksen. Jos toimenpide-ehdotusta muutetaan, kansallisen sääntelyviranomaisen on järjestettävä julkinen kuuleminen 23 artiklan mukaisesti ja tehtävä uusi ilmoitus muutetusta toimenpide-ehdotuksesta komissiolle tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti.

8. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava muiden kansallisten sääntelyviranomaisten, BERECin ja komission lausunnot mahdollisimman tarkasti huomioon ja se voi, 4 kohdassa ja 6 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, hyväksyä lopullisen toimenpide-ehdotuksen, jolloin sen on annettava mainittu lopullinen toimenpide-ehdotus tiedoksi komissiolle.

9. Kansallisen sääntelyviranomaisen on annettava komissiolle ja BERECille tiedoksi kaikki hyväksytyt lopulliset toimenpiteet, jotka kuuluvat 3 kohdan a ja b alakohdan soveltamisalaan.

10. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen poikkeuksellisissa olosuhteissa katsoo, että kilpailun turvaamiseksi ja kuluttajien etujen suojaamiseksi on toimittava kiireellisesti 3 ja 4 kohdassa säädetystä menettelystä poiketen, se voi hyväksyä oikeasuhteiset ja tilapäiset toimenpiteet välittömästi. Sen on viipymättä ilmoitettava näistä toimenpiteistä perusteluineen komissiolle, muille kansallisille sääntelyviranomaisille ja BERECille. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätökseen tällaisten toimenpiteiden muuttamisesta pysyviksi tai niiden soveltamisajan pidentämiseen sovelletaan 3 ja 4 kohtaa.

11. Kansallinen sääntelyviranomaisen voi peruuttaa toimenpide-ehdotuksen missä tahansa vaiheessa.

33 artikla

Menettely korjaavien toimien johdonmukaiseksi soveltamiseksi

1. Kun 32 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla aiotulla toimenpiteellä pyritään asettamaan, muuttamaan tai poistamaan yritystä koskeva velvollisuus soveltaen 61 artiklaa tai 67 artiklaa yhdessä 69–76 artiklan ja 83 artiklan kanssa, komissio voi 32 artiklan 3 kohdassa säädetyn yhden kuukauden määräajan kuluessa ilmoittaa asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle ja BERECille perusteet, joiden vuoksi se katsoo, että toimenpide-ehdotus muodostaisi esteen sisämarkkinoille, tai epäilee vakavasti ehdotuksen yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa. Tällöin toimenpide-ehdotuksen hyväksymistä on lykättävä vielä kolmella kuukaudella komission ilmoituksesta.

Jos tällaista ilmoitusta ei tehdä, asianomainen kansallinen sääntelyviranomainen voi hyväksyä toimenpide-ehdotuksen ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon komission, BERECin tai muun kansallisen sääntelyviranomaisen mahdollisesti esittämät huomautukset.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan kuluessa komissio, BEREC ja asianomainen kansallinen sääntelyviranomainen tekevät läheistä yhteistyötä yksilöidäkseen 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden kannalta asianmukaisimman ja tehokkaimman toimenpiteen ottaen samalla huomioon markkinatoimijoiden näkemykset sekä tarpeen kehittää johdonmukaista sääntelykäytäntöä.

3. Kuuden viikon kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan alkamisesta BEREC antaa 1 kohdassa tarkoitetusta komission ilmoituksesta lausunnon, jossa se ilmaisee, pitääkö se tarpeellisena toimenpide-ehdotuksen muuttamista tai peruuttamista, ja esittää tältä osin tarvittaessa yksityiskohtaisia ehdotuksia. Lausunto on perusteltava ja julkaistava.

4. Jos BEREC yhtyy lausunnossaan komission esittämiin vakaviin epäilyihin, se tekee läheistä yhteistyötä asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa yksilöidäkseen asianmukaisimman ja tehokkaimman toimenpiteen. Kansallinen sääntelyviranomainen voi ennen 1 kohdassa tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan päättymistä joko

a) muuttaa toimenpide-ehdotustaan tai perua sen ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon 1 kohdassa tarkoitetun komission ilmoituksen sekä BERECin lausunnon; tai

b) pitää toimenpide-ehdotuksensa voimassa.

5. Komissio voi kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan päättymisestä ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin mahdollisen lausunnon

a) antaa suosituksen, jossa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan muuttamaan toimenpide-ehdotusta tai perumaan se ja esitetään tältä osin yksityiskohtaisia ehdotuksia ja ilmoitetaan suosituksen perusteet varsinkin, jos BEREC ei yhdy komission esittämiin vakaviin epäilyihin;

▼B

- b) päättää poistaa 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut varaumansa; tai
- c) 61 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan tai 76 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvien toimenpide-ehdotusten osalta tehdä päätöksen, jossa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan perumaan toimenpide-ehdotus, jos BEREC yhtyy komission esittämiin vakaviin epäilyihin; päätökseen on liitettävä yksityiskohtainen ja objektiivinen selvitys siitä, miksi komissio katsoo, että toimenpide-ehdotusta ei pidä hyväksyä, sekä yksityiskohtaiset ehdotukset toimenpide-ehdotuksen muuttamiseksi. Tällöin sovelletaan 32 artiklan 7 kohtaa soveltuvin osin.

6. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on antanut suosituksen 5 kohdan a alakohdan mukaisesti tai poistanut varaumansa 5 kohdan b alakohdan mukaisesti, annettava komissiolle ja BERECille tiedoksi hyväksytty lopullinen toimenpide.

Määräaikaa voidaan jatkaa, jotta kansallinen sääntelyviranomainen voi järjestää julkisen kuulemisen 23 artiklan mukaisesti.

7. Jos kansallinen sääntelyviranomainen päättää olla muuttamatta tai perumatta toimenpide-ehdotusta 5 kohdan a alakohdan mukaisesti annettun suosituksen perusteella, sen on ilmoitettava päätöksensä perusteet.

8. Kansallinen sääntelyviranomainen voi perua toimenpide-ehdotuksen missä tahansa menettelyn vaiheessa.

*34 artikla***Täytäntöönpanosäännökset**

Kuultuaan asiaan liittyviä tahoja ja kansallisia sääntelyviranomaisia julkisesti ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon komissio voi hyväksyä 32 artiklaan liittyviä suosituksia tai suunta- viivoja, joissa määritellään 32 artiklan 3 kohdan mukaisesti vaadittavissa ilmoituksissa annettavien tietojen muoto, sisältö ja yksityiskohtaisuuden taso, olosuhteet, joissa ilmoituksia ei vaadita, sekä määräaikaisten laskenta.

*II LUKU****Radiotaajuuksien johdonmukainen jakaminen****35 artikla***Vertaisarviointiprosessi**

1. Jos kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen aikoo toteuttaa 55 artiklan 2 kohdan mukaisen valintamenettelyn, joka liittyy päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöön langattomien laajakaistaverkkojen ja -palvelujen käytön mahdollistamiseksi, sen on ilmoitettava 23 artiklan mukaisesti radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevälle ryhmälle kaikista toimenpide-ehdotuksista, joihin sovelletaan vertailevaa tai kilpailuun perustuvaa valintamenettelyä 55 artiklan 2 kohdan nojalla, ja ilmoitettava, pyytääkö se radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevää ryhmää kutsumaan koolle vertaisarviointifoorumin ja milloin.

▼ B

Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän on pyynnöstä järjestettävä vertaisarviointifoorumi toimitetuista toimenpide-ehdotuksista keskustelemiseksi ja sen on helpotettava kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa kansallisten toimenpide-ehdotuksista.

Vertaisarviointifoorumi koostuu radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän jäsenistä, ja sen järjestää ja sen puheenjohtajana toimii kyseisen ryhmän jäsen.

2. Viimeistään 23 artiklan mukaisesti toteutetun julkisen kuulemisen aikana radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä voi poikkeuksellisesti tehdä aloitteen vertaisarviointifoorumin koollekutsumiseksi sen järjestämisestä koskevien menettelytapasääntöjen mukaisesti kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi valintamenettelyyn liittyvästä toimenpide-ehdotuksesta, jos se katsoo, että toimenpide-ehdotus rajoittaisi merkittävästi kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen valmiutta saavuttaa 3, 45, 46 ja 47 artiklassa vahvistetut tavoitteet.

3. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä määrittää etukäteen ja julkistaa objektiiviset kriteerit vertaisarviointifoorumin poikkeuksellista koollekutsumista varten.

4. Vertaisarviointifoorumin aikana kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen antaa selityksen siitä, kuinka toimenpide-ehdotus:

a) edistää sisämarkkinoiden kehittämistä, palvelujen rajat ylittävää tarjoamista ja kilpailua sekä maksimoi kuluttajille koituvat hyödyt ja yleisesti ottaen saavuttaa tämän direktiivin 3, 45, 46 ja 47 artiklassa sekä päätöksissä N:o 676/2002/EY ja N:o 243/2012/EU säädetyt tavoitteet;

b) varmistaa radiotaajuuksien tehokkaan käytön; ja

c) varmistaa radiotaajuuksien nykyisille ja tuleville käyttäjille vakaat ja ennustettavissa olevat investointiedellytykset otettaessa käyttöön verkkoja radiotaajuuksista riippuvaisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten.

5. Vertaisarviointifoorumiin saavat osallistua vapaaehtoisesti muiden toimivaltaisten viranomaisten ja BERECin asiantuntijat.

6. Vertaisarviointifoorumi kutsutaan koolle vain kerran koko kansallisen valmistelu- ja kuulemisprosessin aikana yhdessä valintamenettelyssä, joka koskee yhtä tai useampaa radiotaajuusaluetta, jollei kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen pyydä kutsuun sitä koolle uudelleen.

7. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä voi kokousta pyytäneen kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä hyväksyä selvityksen, jossa esitetään, kuinka toimenpide-ehdotuksella saavutetaan 4 kohdassa vahvistetut tavoitteet ja jossa otetaan huomioon vertaisarviointifoorumissa esitetyt näkemykset.

▼B

8. Radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä julkaisee vuosittain helmikuussa kertomuksen toimenpide-ehdotuksista, joita on käsitelty 1 ja 2 kohdan mukaisesti. Kertomuksessa viitataan merkille pantuihin kokemuksiin ja parhaisiin käytäntöihin. Kertomus julkaistaan vuosittain helmikuussa.

9. Vertaisarviointifoorumin jälkeen radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä voi kokousta pyytäneen kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä hyväksyä lausunnon toimenpide-ehdotuksesta.

*36 artikla***Radiotaajuuksien yhdenmukaistettu jakaminen**

Jos radiotaajuuksien käyttö on yhdenmukaistettu, niiden käyttöä koskevien oikeuksien ehdoista ja menettelyistä on sovittu, ja yritykset, joille radiotaajuudet jaetaan, on valittu kansainvälisten sopimusten ja unionin sääntöjen mukaisesti, jäsenvaltioiden on myönnettävä tällaisten radiotaajuuksien käyttöä koskevat oikeudet sen mukaisesti. Edellyttäen, että kaikki kyseisten radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin liittyvät kansalliset edellytykset on täytetty yhteisen valintaprosessin ollessa kyseessä, jäsenvaltiot eivät saa soveltaa muita ehtoja, lisäperusteita tai menettelyjä, jotka saattaisivat rajoittaa, muuttaa tai viivästyttää tällaisten radiotaajuuksien yhteistä jakamista asianmukaisella tavalla.

*37 artikla***Yhteinen valtuutusprosessi radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämiseksi**

Kaksi tai useampi jäsenvaltio voi tehdä yhteistyötä toistensa ja radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän kanssa markkinatoimijoiden mahdollisesti osoittaman kiinnostuksen huomioon ottaen määrittelemällä yhdessä valtuutusprosessin yhteiset osatekijät ja tarvittaessa myös toteuttamalla yhdessä valintaprosessin radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämiseksi.

Yhteistä valtuutusprosessia suunnitellessaan jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon seuraavat kriteerit:

- a) kansalliset toimivaltaiset viranomaiset käynnistävät yksittäiset kansalliset valtuutusprosessit yhteisen aikataulun mukaisesti;
- b) siinä on tarvittaessa määriteltävä asianomaisten jäsenvaltioiden yhteiset ehdot ja menettelyt radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien valinnalle ja myöntämiselle;
- c) siinä on tarvittaessa määriteltävä asianomaisten jäsenvaltioiden yksittäisiin käyttöoikeuksiin liitettävät yhteiset tai vertailukelpoiset ehdot, joiden perusteella käyttäjille voidaan muun muassa myöntää samantyyppisiä radiotaajuuslohkoja;
- d) sen on oltava aina avoinna muille jäsenvaltioille siihen asti, kun yhteinen valtuutusprosessi on saatettu päätökseen.

▼B

Jos jäsenvaltiot eivät markkinatoimijoiden osoittamasta kiinnostuksesta huolimatta toimi yhdessä, niiden on ilmoitettava kyseisille markkinatoimijoille päätöksensä perusteena olevat syyt.

*III LUKU****Yhdenmukaistamismenettelyt****38 artikla***Yhdenmukaistamismenettelyt**

1. Jos komissio toteaa, että eroavaisuudet kansallisten sääntely- tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tavoissa panna täytäntöön tässä direktiivissä määritettyjä sääntelytehtäviä voivat luoda esteen sisämarkkinoille, komissio voi BERECin tai tapauksen mukaan radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen hyväksyä suosituksia tai tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan päätökset tämän direktiivin soveltamisen yhdenmukaistamisen varmistamiseksi ja 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset ottavat 1 kohdassa tarkoitettuja suosituksia toiminnassaan mahdollisimman tarkasti huomioon. Jos kansallinen sääntely- tai muu toimivaltainen viranomainen päättää olla noudattamatta suositusta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava kantansa.

3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tehdyissä päätöksissä saadaan ainoastaan yksilöidä yhdenmukaistettu tai koordinoitu lähestymistapa, jolla puututaan seuraaviin seikkoihin:

a) kansallisten sääntelyviranomaisten harjoittama yleisten sääntelytapojen epäyhdenmukainen täytäntöönpano sähköisen viestinnän markkinoiden sääntelyssä 64 ja 67 artiklaa sovellettaessa siltä osin kuin se muodostaa esteen sisämarkkinoille. Tämänkaltaisissa päätöksissä ei viitata kansallisten sääntelyviranomaisten 32 artiklan mukaisesti antamiin erityisiin ilmoituksiin; tällaisissa tapauksissa komissio tekee päätösehdotuksen

i) vasta kun komission samasta asiasta antaman suosituksen hyväksymisestä on kulunut vähintään kaksi vuotta, ja

ii) ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon tällaisen päätöksen hyväksymistä koskevan BERECin lausunnon, jonka BEREC antaa kolmen kuukauden kuluessa komission pyynnöstä;

b) numerointi, mukaan luettuina numeroalueet, numeroiden ja tunnisteiden siirrettävyys, numeron- tai osoitteenmuunnosjärjestelmät sekä yhteisen eurooppalaisen hätänumeron 112 käyttömahdollisuus.

▼B

4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosäädös hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5. BEREC voi omasta aloitteestaan antaa komissiolle neuvoja sen suhteen, pitäisikö sen 1 kohdan mukaisesti hyväksyä jokin toimenpide.

6. Jos komissio ei ole hyväksynyt päätöstä tai suositusta vuoden kuluessa siitä, kun BEREC on hyväksynyt lausunnon, jossa todetaan, että kansallisten sääntely- tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tavoissa panna täytäntöön tässä direktiivissä määritettyjä sääntelytehtäviä on eroavuuksia, jotka voisivat muodostaa esteen sisämarkkinoille, se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ratkaisunsa perusteet ja julkistaa ne.

Jos komissio on hyväksynyt suosituksen 1 kohdan mukaisesti, mutta esteitä sisämarkkinoille muodostavaa epäyhdenmukaista täytäntöönpanoa esiintyy vielä kaksi vuotta suosituksen antamisen jälkeen, komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksellä päätöksen 4 kohdan mukaisesti, jollei 3 kohdan soveltamisesta muuta johdu.

Jos komissio ei ole hyväksynyt päätöstä vuoden kuluessa toisen alakohdan nojalla hyväksytyn suosituksen antamisesta, se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ratkaisunsa perusteet ja julkistaa ne.

*39 artikla***Standardointi**

1. Komissio laatii ja julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* muista kuin pakollisista standardeista tai eritelmistä luettelon, joka toimii perustana sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen yhdenmukaisen tarjonnan edistämiseksi. Tarvittaessa komissio voi direktiivillä (EU) 2015/1535 perustettua komiteaa kuultuaan pyytää eurooppalaisia standardisoimisjärjestöjä, joita ovat Euroopan standardointikomitea (European Committee for Standardisation, CEN), Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (European Committee for Electrotechnical Standardisation, Cenelec) ja Euroopan telealan standardointilaitos (European Telecommunications Standards Institute, ETSI), laatimaan standardeja.

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä 1 kohdassa tarkoitettujen standardien tai eritelmien käyttöä palvelujen, teknisten rajapintojen tai verkko-toimintojen tarjoamiseksi siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä palvelujen yhteentoimivuuden, päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, palveluntarjoajan vaihtamisen sekä numeroiden ja tunnistajien siirrettävyyden helpottamiseksi sekä käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.

Kunnes standardit tai eritelmat on 1 kohdan mukaisesti julkaistu, jäsenvaltioiden on edistettävä eurooppalaisten standardisoimisjärjestöjen hyväksymien standardien tai eritelmien käyttöä.

Jos tällaisia standardeja tai eritelmiä ei ole, jäsenvaltioiden on edistettävä kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU), Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökongressin (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations, CEPT), kansainvälisen standardisoimisjärjestön (International Organisation for Standardisation, ISO) ja kansainvälisen sähkötekniikan toimikunnan (International Electrotechnical Committee, IEC) antamien kansainvälisten standardien tai suositusten käyttöä.

▼B

Jos kansainvälisiä standardeja on olemassa, jäsenvaltioiden on rohkais-tava eurooppalaisia standardisoimisjärjestöjä käyttämään niitä tai niiden merkityksellisiä osia perustana standardeja kehittäessään, lukuun otta-matta tilanteita, joissa tällaiset kansainväliset standardit tai niiden mer-kitykselliset osat olisivat tehottomia.

Mikään 1 kohdassa tai tässä kohdassa tarkoitetuista standardeista tai eritelmistä ei saa estää tämän direktiivin mukaista käyttöoikeutta, silloin kun tämä on mahdollista.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettuja standardeja tai eritelmiä ei ole nouda-tettu riittävän hyvin, jotta palvelujen yhteentoimivuus yhdessä tai use-ammassa jäsenvaltiossa voitaisiin taata, kyseisten standardien tai eritel-mien noudattaminen voidaan tehdä pakolliseksi 4 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, jos tämä on ehdottoman välttämätöntä tällaisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden li-säämiseksi.

4. Jos komissio aikoo säätää tiettyjen standardien tai eritelmien nou-dattamisen pakolliseksi, se julkaisee asiasta ilmoituksen *Euroopan unio-nin virallisessa lehdessä* ja pyytää kaikkia asianomaisia osapuolia esit-tämään asiasta näkemyksensä. Komissio säätää täytäntöönpanosäädök-sillä kyseessä olevien standardien noudattamisen pakolliseksi viittaa-malla niihin pakollisina standardeina *Euroopan unionin virallisessa leh-dessä* julkaistavassa standardien ja eritelmien luettelossa.

5. Jos komissio katsoo, että 1 kohdassa tarkoitettut standardit tai eri-telmät eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpalve-lujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se poistaa ne 1 kohdassa tarkoitetusta standardien tai eritelmien luettelosta.

6. Jos komissio katsoo, että 4 kohdassa tarkoitettut standardit tai eri-telmät eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpalve-lujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se poistaa täytäntöönpanosäädöksillä nämä standardit tai eritelmät 1 kohdassa tarkoitetusta standardien tai eritelmien luettelosta.

7. Edellä tämän artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpano-säädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelu-menettelyä noudattaen.

8. Tätä artiklaa ei sovelleta niihin olennaisiin vaatimuksiin, rajapin-tojen eritelmiin tai yhdenmukaistettuihin standardeihin, joihin sovelle-taan direktiiviä 2014/53/EU.

V OSASTO
TURVALLISUUS

40 artikla

Verkkojen ja palvelujen turvallisuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat toteuttavat tarvittavat ja oikeasuhteiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet hallitakseen asianmukaisesti verkkojen tai palvelujen turvallisuuteen kohdistuvia riskejä. Näillä toimenpiteillä on voitava varmistaa riskiin suhteutettu turvallisuustaso, ottaen huomioon uusin tekniikka. Erityisesti on toteutettava toimenpiteitä – tarvittaessa myös salustoimenpiteitä – turvapoikkeamista käyttäjille ja muille verkoille ja palveluille aiheutuvien vaikutusten ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi.

Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA) on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) No 526/2013 ⁽¹⁾ mukaisesti edistettävä jäsenvaltioiden koordinoitua, jotta vältetään erilaiset kansalliset vaatimukset, jotka voivat aiheuttaa turvallisuusriskejä ja muodostaa esteitä sisämarkkinoille.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat ilmoittavat toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä kaikki sellaiset turvapoikkeamat, joilla on ollut huomattava vaikutus verkkojen tai palvelujen toimintaan.

Turvallisuuden vaarantumistilanteen vaikutuksen merkityksen määrittämiseksi on otettava huomioon saatavuuden mukaan erityisesti seuraavat muuttujat:

- a) niiden käyttäjien lukumäärä, joita turvapoikkeama koski;
- b) turvapoikkeaman kesto;
- c) maantieteellinen levinneisyys alueella, johon turvapoikkeama vaikuttaa;
- d) verkon tai palvelun toiminnan häiriintymisen laajuus;
- e) talouden ja yhteiskunnan toimintoihin kohdistuvan vaikutuksen laajuus.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 526/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirastosta (ENISA) ja asetuksen (EY) N:o 460/2004 kumoamisesta (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 41).

▼B

Asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa ilmoitettava asiasta muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja ENISAlle. Asianomainen toimivaltainen viranomainen voi tiedottaa asiasta yleisölle tai vaatia tarjoajia tiedottamaan siitä, jos se katsoo turvapoikkeaman julkistamisen olevan yleisen edun mukaista.

Toimivaltaisen viranomaisen on kerran vuodessa toimitettava komissiolle ja ENISAlle tiivistelmäraportti vastaanotetuista ilmoituksista ja tämän kohdan mukaisesti toteutetuista toimista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun yleisissä viestintäverkoissa tai yleisesti saatavilla olevissa sähköisissä viestintäpalveluissa on erityinen ja merkittävä turvallisuuspoikkeaman riski, tällaisten verkkojen tai palvelujen tarjoajat ilmoittavat niille käyttäjilleen, joihin kyseinen uhka mahdollisesti vaikuttaa, kaikista mahdollisista suojaavista tai korjaavista toimista, joita käyttäjät voivat toteuttaa. Tarjoajien on tarvittaessa tiedotettava käyttäjilleen myös itse uhasta.

4. Tämä artikla ei estä asetuksen (EU) 2016/679 ja direktiivin 2002/58/EY soveltamista.

5. Komissio voi ENISAn lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioiden ottaa hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa esitetään 1 kohdassa tarkoitetut tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sekä 2 kohtaan perustuviin ilmoitusvelvollisuuksiin liittyvät olosuhteet, ilmoitusten muoto ja ilmoitusvelvollisuuksiin sovellettavat menettelyt. Niiden on mahdollisimman pitkälle perustuttava eurooppalaisiin ja kansainvälisiin standardeihin, eivätkä ne saa estää jäsenvaltioita hyväksymästä lisävaatimuksia 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

*41 artikla***Täytäntöönpano ja sen valvonta**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet antaa sitovia ohjeita, myös turvallisuuspoikkeaman korjaamiseksi tai sellaisen ehkäisemiseksi, kun merkittävä uhka on havaittu, tarvittavista toimenpiteistä ja täytäntöönpanon määräajoista, yleisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajille 40 artiklan täytäntöön panemiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet vaatia yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia

a) antamaan tiedot, jotka tarvitaan niiden verkkojen ja palvelujen turvallisuuden arvioimiseksi, mukaan luettuina dokumentoidut turvallisuusohjeet; ja

▼B

- b) teettämään pätevällä riippumattomalla elimellä tai toimivaltaisella viranomaisella turvallisuustarkastuksen ja toimittamaan sen tulokset toimivaltaiselle viranomaiselle; palveluntarjoaja maksaa tarkastuksen kustannukset.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tarvittavat valtuudet tutkia määräysten noudattamatta jättämistä ja sen vaikutuksia verkkojen ja palvelujen turvallisuuteen.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on 40 artiklan täytäntöönpanemiseksi oikeus saada apua direktiivin 2016/1148/EU 9 artiklan nojalla nimetyiltä CSIRT-toimijoilta (Computer Security Incident Response Team) kysymyksissä, jotka kuuluvat CSIRT-toimijoiden tehtäviin kyseisen direktiivin liitteessä I olevan 2 kohdan mukaisesti.
5. Toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti kuultava asiaankuuluvia kansallisia lainvalvontaviranomaisia, direktiivin (EU) 2016/118 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ja kansallisia tietosuojaviranomaisia sekä tehtävä yhteistyötä niiden kanssa.

II OSA

VERKOT

I OSASTO

MARKKINOILLE PÄÄSY JA KÄYTTÖNOTTO

I LUKU

Maksut

42 artikla

Radiotaajuuksien käyttöä koskevia oikeuksia ja järjestelmien asennusoikeuksia koskevat maksut

1. Jäsenvaltiot voivat antaa toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuuden asettaa maksuja radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien johdosta tai maksuja oikeuksista asentaa julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen järjestelmiä, joita käytetään sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen ja liitännäistoimintojen tarjoamiseen, näiden voimavarojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistamiseksi. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä maksut ovat objektiivisesti perusteltavissa, avoimia, syrjimättömiä ja tavoitteeseen nähden oikeasuhteisia, ja niiden on otettava huomioon tämän direktiivin yleiset tavoitteet.
2. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien osalta jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että sovellettavat maksut asetetaan sellaiselle tasolle, jolla varmistetaan radiotaajuuksien tehokas jakaminen ja käyttö, muun muassa seuraavin keinoin:
- a) asetetaan radiotaajuuksien käyttöoikeuksien vähimmäismaksuiksi vahvistettavat rajahinnat ottaen huomioon oikeuksien arvo niiden mahdollisessa vaihtoehtoisessa käytössä;
- b) otetaan huomioon lisäkustannukset, joita aiheutuu oikeuksiin liitetystä ehdoista, ja

▼B

- c) sovelletaan mahdollisimman pitkälle maksujärjestelyjä, jotka ovat suhteessa tosiasialliseen radiotaajuuksien käyttöön saamiseen.

*II LUKU****Maa-alueiden käyttöoikeuden saaminen****43 artikla***Asennusoikeudet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisen viranomaisen käsitellessä hakemusta, joka koskee oikeuksien myöntämistä

- yritykselle, jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen,
- yritykselle, jolla on lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja muille kuin yleisölle, asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen,

kyseinen toimivaltainen viranomainen

- a) noudattaa yksinkertaisia, tehokkaita, avoimia ja yleisesti saatavilla olevia menettelyjä, joita sovelletaan syrjimättömästi ja viivytyksettä, ja tekee kaikissa tapauksissa päätöksensä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksesta, pakkolunastustapauksia lukuun ottamatta, ja
- b) noudattaa avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita liittäessään ehtoja tällaisiin oikeuksiin.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitetut menettelyt voivat erota toisistaan riippuen siitä, tarjoaako hakija yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja vai ei.

2. Jos valtion viranomaisilla tai paikallisviranomaisilla on omistusoikeuksia tai päätäntävaltaa yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavissa yrityksissä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien myöntämiseen liittyvät toiminnot erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti omistajuuteen ja päätäntävaltaan liittyvistä toiminnoista.

*44 artikla***Verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien osalta**

1. Jos operaattori on käyttänyt kansallisen lainsäädännön mukaista oikeutta asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen tai mahdollisuutta käyttää omaisuuden pakkolunastus- tai käyttöönottonenettelyä, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä siltä pohjalta asennettujen verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen rinnakkain sijoittamisesta tai yhteiskäytöstä ympäristön, kansanterveyden tai yleisen turvallisuuden suojelemiseksi tai kaupunki- ja aluesuunnittelun tavoitteiden toteuttamiseksi.

▼B

Asennettujen verkkoelementtien ja toimintojen rinnakkain sijoittamisesta ja yhteiskäytöstä ja omaisuuden yhteiskäytöstä saa määrätä vasta, kun on toteutettu kestoaltaan asianmukainen julkinen kuuleminen, jonka kuulemista kaikille osapuolille, joita asia koskee, on annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä, sekä ainoastaan tietyillä sellaisilla alueilla, joilla yhteiskäyttöä pidetään välttämättömänä ensimmäisessä alakohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä tällaisten toimintojen tai omaisuuden yhteiskäytöstä, mukaan luettuina maa-alueet, rakennukset, rakennusten sisääntulot, rakennusten kaapelointi, mastot, antennit, tornit ja muut tukirakennelmat, kaapelikanavat, tyhjat putket, kaapelikaivot ja jakomot, tai toteuttaa julkisten töiden yhteensovittamista helpottavia toimenpiteitä. Tarvittaessa jäsenvaltio voi nimetä kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen yhtä tai useampia seuraavia tehtäviä varten:

- a) tässä artiklassa säädetyn menettelyn koordinoiminen,
- b) keskitettynä tietopisteenä toimiminen,
- c) sääntöjen vahvistaminen toimintojen tai omaisuuden yhteiskäytöstä ja yhdyskuntarakentamisen koordinoinnista aiheutuvien kustannusten jakamiseen.

2. Toimivaltaisen viranomaisen tämän artiklan mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden on oltava puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia. Toimenpiteet on tarvittaessa toteutettava koordinoitusti kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa.

*III LUKU****Radiotaajuuksien saatavuus*****1 j a k s o****V a l t u u t u k s e t***45 artikla***Radiotaajuuksien hallinnointi**

1. Ottaen asianmukaisesti huomioon, että radiotaajuudet ovat julkinen hyödyke, jolla on tärkeä yhteiskunnallinen, kulttuurinen ja taloudellinen arvo, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa niiden alueella käytettäviä radiotaajuuksia hallinnoidaan tehokkaasti 3 ja 4 artiklan mukaisesti. Niiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin käytettäviä radiotaajuuksia varatessaan ja yleisvaltuutuksia tai yksittäisiä käyttöoikeuksia myöntäessään soveltavat puolueettomia, avoimia, kilpailua edistäviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia perusteita.

Jäsenvaltioiden on tätä artiklaa soveltaessaan noudatettava asiaankuuluvia kansainvälisiä sopimuksia, mukaan lukien ITU:n radio-ohjesäännöt ja muut ITU:n puitteissa hyväksytyt radiotaajuuksiin sovellettavat sopimukset, kuten vuoden 2006 alueellisessa radioviestintäkonferenssissa tehty sopimus, ja ne voivat ottaa huomioon yleiseen etuun liittyviä näkökohtia.

▼B

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamista sähköisissä viestintäverkoissa ja -palveluissa tapahtuvaa käyttöä varten unionissa ja otettava samalla huomioon tarve varmistaa niiden tehokas käyttö ja pyrittävä kuluttajille koituihin hyötyihin, joihin kuuluvat esimerkiksi kilpailu, mittakaavaedut sekä verkkojen ja palvelujen yhteentoimivuus. Tällöin niiden on toimittava tämän direktiivin 4 artiklan sekä päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti muun muassa

- a) pyrkimällä varmistamaan kansalliselle alueelleen ja väestölleen laadukkaat ja nopeat langattomat laajakaistayhteydet ja myös yhteydet tärkeimmillä kansallisilla ja eurooppalaisilla liikenneväylillä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 1315/2013 ⁽¹⁾ tarkoitettu Euroopan laajuinen liikenneverkko mukaan lukien;
- b) helpottamalla uuden langattoman viestintäteknologian ja -sovellusten nopeaa kehittämistä unionissa, tarvittaessa myös monialaisesti;
- c) varmistamalla radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämistä, uusimista, muuttamista, rajoittamista ja peruuttamista koskeva ennakoitavuus ja johdonmukaisuus, jotta voidaan edistää pitkän aikavälin investointeja;
- d) varmistamalla rajat ylittävien tai valtioiden sisäisten häiriöiden ehkäiseminen 28 ja 46 artiklan mukaisesti ja toteuttamalla sitä varten aiheellisia ennalta ehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä;
- e) edistämällä radiotaajuuksien yhteiskäyttöä taajuuksien samanlaisten tai erilaisten käyttötarkoitusten välillä kilpailulainsäädännön mukaisesti;
- f) soveltamalla mahdollisimman asianmukaista ja yksinkertaista valtuutusjärjestelmää 46 artiklan mukaisesti siten, että voidaan maksimoida radiotaajuuksien käytön joustavuus, jakaminen ja tehokkuus;
- g) soveltamalla radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämiseen, siirtämiseen, uusimiseen, muuttamiseen ja peruuttamiseen selkeästi ja läpinäkyvästi vahvistettuja sääntöjä, jotta voidaan turvata sääntelyn varmuus, yhdenmukaisuus ja ennakoitavuus;
- h) pyrkimällä kaikkialla unionissa yhdenmukaisuuteen ja ennakoitavuuteen radiotaajuuksien käytön sallimisessa siten, että voidaan suojella kansanterveyttä, ottaen huomioon suositus 1999/519/EY.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

▼B

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi komissio voi päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisten, radiotaajuuskaistaa koskevien teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden kehittämisen yhteydessä pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä ryhmältä lausunnon, jossa suositeltaisiin yhtä tai useampaa asianmukaisinta valtuutusjärjestelmää sovellettavaksi radiotaajuuksien käyttöön yhdenmukaistetulla radiotaajuuskaistalla tai sen osissa. Komissio voi kyseisen lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen antaa tarvittaessa suosituksen edistääkseen yhdenmukaisen lähestymistavan soveltamista unionissa radiotaajuuskaistan käyttöä koskevaan yhteen tai useampaan valtuutusjärjestelmään.

Kun komissio aikoo toteuttaa toimenpiteitä 39 artiklan 1, 4, 5 ja 6 kohdan mukaisesti, se voi pyytää radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevältä ryhmältä lausunnon kyseisten standardien tai eritelmien vaikutuksista radiotaajuuksien koordinointiin, yhdenmukaistamiseen ja saatavuuteen. Komission on otettava radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunto mahdollisimman tarkasti huomioon mahdollisia jatkotoimia toteuttaessaan.

3. Jos yhdenmukaistetun radiotaajuuskaistan käytölle ei ole kysyntää kansallisilla tai alueellisilla markkinoilla, jäsenvaltiot voivat sallia kyseisen taajuuskaistan tai sen osan vaihtoehdoisen käytön, myös aikaisemman käytön, tämän artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti edellyttäen, että

- a) tällaisen taajuuskaistan markkinakysynnän puuttuminen on todettu 23 artiklan mukaisen julkisen kuulemisen perusteella sekä markkinakysyntää koskevan ennakoivan arvioinnin perusteella;
- b) vaihtoehtoinen käyttö ei estä tai haittaa tällaisen taajuuskaistan saatavuutta tai käyttöä muissa jäsenvaltioissa; ja
- c) asianomainen jäsenvaltio ottaa asianmukaisesti huomioon tällaisen taajuuskaistan pitkäaikaisen saatavuuden tai käytön unionissa sekä laitteistoihin liittyvät mittakaavaedut, joita on saatavilla yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käytöstä unionissa.

Päätöksiä vaihtoehtoisen käytön poikkeuksellisesta sallimisesta on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen, ja niitä on joka tapauksessa tarkasteltava uudelleen heti, kun mahdollinen käyttäjä esittää toimivaltaiselle viranomaiselle asianmukaisesti perustellun pyynnön saada käyttää taajuuskaistaa teknisen täytäntöönpanotoimenpiteen mukaisesti. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille tehdystä päätöksestä perusteluineen sekä mahdollisten uudelleentarkastelujen tuloksista.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisissa radiotaajuussuunnitelmissa unionin oikeuden mukaisesti sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistetuilla radiotaajuuksilla voidaan käyttää kaiken tyyppistä sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen käytettävää teknologiaa, sanotun kuitenkin rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista.

▼B

Jäsenvaltiot voivat kuitenkin määrätä sähköisiin viestintäpalveluihin käytettäviä radioverkko- tai langattoman liityntäteknologian tyyppejä koskevia oikeasuhteisia ja syrjimättömiä rajoituksia silloin, kun se on tarpeen

- a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi,
- b) kansanterveyden suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä, ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon neuvoston suositus 1999/519/EY,
- c) palvelun teknisen laadun varmistamiseksi,
- d) radiotaajuuksien mahdollisimman laajan yhteiskäytön varmistamiseksi,
- e) radiotaajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi, tai
- f) yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi 5 kohdan mukaisesti.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisissa radiotaajuussuunnitelmissa unionin oikeuden mukaisesti sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistetuilla radiotaajuuksilla voidaan tarjota kaikentyyppisiä sähköisiä viestintäpalveluja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin määrätä tarjottavien sähköisten viestintäpalvelujen tyyppejä koskevia oikeasuhteisia ja syrjimättömiä rajoituksia, tarvittaessa myös ITU:n radio-ohjesääntöjen mukaisen vaatimuksen täyttämiseksi.

Toimenpiteet, jotka edellyttävät sähköisen viestintäpalvelun tarjoamista tietyllä sähköisille viestintäpalveluille avoimella taajuusalueella, on perusteltava, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden unionin lainsäädännön mukaisesti vahvistaman yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttaminen. Näihin kuuluvat esimerkiksi:

- a) ihmishengen turvaaminen,
- b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen,
- c) radiotaajuuksien tehottoman käytön välttäminen, tai
- d) kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen, esimerkiksi radio- ja televisiopalvelujen tarjoaminen.

Toimenpiteeseen, jolla kielletään minkään muun sähköisen viestintäpalvelun tarjoaminen tietyllä taajuusalueella, voidaan ryhtyä ainoastaan silloin, kun se on perusteltavissa tarpeella suojata ihmishengen turvaamiseen liittyviä palveluja. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti myös laajentaa tällaista toimenpidettä jäsenvaltioiden unionin oikeuden mukaisesti määrittelemien muiden yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

▼B

6. Jäsenvaltioiden on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rajoitusten tarpeellisuutta ja julkistettava kyseisten tarkastelujen tulokset.

7. Ennen 25 päivää toukokuuta 2011 asetettujen rajoitusten on oltava viimeistään 20 päivänä joulukuuta 2018 4 ja 5 kohdan mukaisia.

*46 artikla***Valtuutus radiotaajuuksien käyttöön**

1. Jäsenvaltioiden on edistettävä yleisvaltuutuksen alaisten radiotaajuuksien käyttöä, yhteiskäyttö mukaan lukien, ja rajoitettava radiotaajuuksien käyttöä koskevien yksittäisten oikeuksien myöntäminen tilanteisiin, joissa tällaiset oikeudet ovat tarpeen käytön tehostamiseksi suhteessa kysyntään ja ottaen huomioon toisessa alakohdassa säädettyt perusteet. Kaikissa muissa tapauksissa niiden on vahvistettava radiotaajuuksien käyttöehdot yleisvaltuutuksessa.

Sitä varten jäsenvaltioiden on valittava radiotaajuuksien käytön valtuuttamiseen sopivin järjestely ottaen huomioon

- a) kyseisten radiotaajuuksien erityispiirteet;
- b) tarve suojautua haitallisilta häiriöiltä;
- c) tarvittaessa varmojen radiotaajuuksien yhteiskäyttöä koskevien ehtojen laatiminen;
- d) tarve varmistaa viestinnän tai palvelun tekninen laatu;
- e) jäsenvaltioiden unionin oikeuden mukaisesti vahvistamat yleisen edun mukaiset muut tavoitteet.
- f) tarve taata radiotaajuuksien tehokas käyttö.

Harkitessaan, soveltaako yleisvaltuutusta tai myöntääkö yksittäisiä käyttöoikeuksia yhdenmukaistetuille radiotaajuuksille, ottaen huomioon päätöksen N:o 676/2002 4 artiklan mukaisesti hyväksytyt tekniset täytäntöönpanotoimenpiteet, jäsenvaltioiden on pyrittävä minimoimaan haitallisista häiriöistä aiheutuvat ongelmat, myös tapauksissa, joissa on kyse yleisvaltuutuksen ja yksittäisten käyttöoikeuksien yhdistelmään perustuvasta radiotaajuuksien yhteiskäytöstä.

Jäsenvaltioiden on tarvittaessa harkittava mahdollisuutta valtuuttaa radiotaajuuksien käyttöön yleisvaltuutuksen ja yksittäisten käyttöoikeuksien yhdistelmän perusteella ottaen huomioon yleisvaltuutusten ja yksittäisten käyttöoikeuksien eri yhdistelmien todennäköiset vaikutukset kilpailuun, innovointiin ja markkinoille pääsyyn ja ottaen huomioon vähitälliset luokasta toiseen tehtävät siirrot.

▼B

Jäsenvaltioiden on pyrittävä minimoimaan radiotaajuuksien käyttöä koskevat rajoitukset ottamalla asianmukaisesti huomioon tekniset ratkaisut haitallisten häiriöiden hallitsemiseksi, jotta valtuutusjärjestelmä olisi mahdollisimman yksinkertainen.

2. Kun toimivaltaiset viranomaiset tekevät 1 kohdan mukaisesti päätöksen radiotaajuuksien yhteiskäytön helpottamiseksi, niiden on varmistettava, että radiotaajuuksien yhteiskäyttöä koskevat ehdot esitetään selvästi. Kyseisillä ehdoilla on helpotettava radiotaajuuksien tehokasta käyttöä, kilpailua ja innovointia.

*47 artikla***Radiotaajuuksien yksittäisiin käyttöoikeuksiin liitetyt ehdot**

1. Toimivaltaisten viranomaisten on liitettävä radiotaajuuksien yksittäisiin käyttöoikeuksiin ehdot 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti sen varmistamiseksi, että radiotaajuuksia käytetään optimaalisesti ja mahdollisimman tehokkaasti ja toimivasti. Niiden on ennen kyseisten käyttöoikeuksien jakamista tai uusimista määriteltävä selkeästi nämä ehdot, mukaan lukien vaadittu käytön taso sekä mahdollisuus harjoittaa kauppaa ja vuokrausta tämän velvollisuuden suhteen, jotta voidaan varmistaa ehtojen toteutuminen 30 artiklan mukaisesti. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien uusimiseen liitetyt ehdot eivät saa tuottaa ansaitsematonta hyötyä oikeuksien nykyisille haltijoille.

Tällaisissa ehdoissa on määritettävä kaikki sellaiset sovellettavat muutujat, oikeuksien käyttöönoton määräaika mukaan lukien, joiden täyttymättä jäämistä toimivaltainen viranomainen voi käyttää perusteena peruuttaa käyttöoikeus tai määrätä muista toimenpiteistä.

Toimivaltaisten viranomaisten on hyvissä ajoin ja avoimella tavalla kuultava osapuolia, joita asia koskee, sekä annettava näille tiedot yksittäisiin käyttöä koskeviin oikeuksiin liitettävistä ehdoista ennen niiden asettamista. Niiden on läpinäkyvästi määritettävä ennalta ja tiedotettava osapuolille, joita asia koskee, näiden ehtojen täyttymisen arviointiperusteet.

2. Kun toimivaltaiset viranomaiset liittävät radiotaajuuksien yksittäisiin käyttöoikeuksiin ehtoja, ne voivat, erityisesti radiotaajuuksien tehokkaan ja toimivan käytön varmistamiseksi tai kattavuuden edistämiseksi, tarjota seuraavat mahdollisuudet:

- a) radiotaajuuksien käyttöä edellyttävien passiivisen tai aktiivisen infrastruktuurin tai radiotaajuuksien yhteiskäyttö,
- b) kaupalliset verkkovierailupalvelujen käyttöoikeussopimukset,
- c) infrastruktuurien yhteinen käyttöönotto radiotaajuuksien käyttöä edellyttävien verkkojen tai palvelujen tarjoamista varten.

▼B

Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa estää radiotaajuuksien yhteiskäyttöä radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liitetyissä ehdoissa. Tämän kohdan mukaisesti liitettyjen ehtojen toteuttamiseen yrityksissä sovelletaan edelleen kilpailulainsäädäntöä.

2 j a k s o

Käyttöä koskevat oikeudet

48 artikla

Radiotaajuuksien yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien myöntäminen

1. Jos on välttämätöntä myöntää yksittäisiä radiotaajuuksien käyttöä koskevia oikeuksia, jäsenvaltioiden on myönnettävä tällainen oikeus pyynnöstä kaikille yrityksille, jotka tarjoavat 12 artiklassa tarkoitettuja yleisvaltuutuksen mukaisia palveluja tai sähköisen viestinnän verkkoja, jollei tämän direktiivin 13 artiklan, 21 artiklan 1 kohdan c alakohdan tai 55 artiklan säännöksistä ja muista tällaisten voimavarojen tehokkaan käytön tämän direktiivin mukaisesti varmistavista säännöistä muuta johdu.

2. Radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämismenettelyjen on oltava avoimia, puolueettomia, läpinäkyviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia sekä 45 artiklan säännösten mukaisia, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden erityisperusteiden ja -menettelyjen soveltamista, joita jäsenvaltiot ovat määritelleet radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämiseksi radio- tai televisio-ohjelmien sisältöpalvelujen tarjoajille yleistä etua koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi unionin oikeuden mukaisesti.

3. Poikkeusta avoimia myöntämismenettelyjä koskevasta vaatimuksesta voidaan soveltaa tapauksissa, joissa radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien myöntäminen radio- tai televisio-ohjelmien sisältöpalvelujen tarjoajille on tarpeen jäsenvaltioiden unionin oikeuden mukaisesti vahvistaman yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi.

4. Kun toimivaltaiset viranomaiset käsittelevät hakemuksia radiotaajuuksien yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien saamiseksi valintamenettelyssä, niiden on käytettävä puolueettomia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä kelpoisuusperusteita, jotka on asetettava ennakolta ja joissa on otettava huomioon kyseisiin oikeuksiin liitetyt ehdot. Toimivaltaisen viranomaisen on voitava pyytää hakijoilta kaikki tarvittavat tiedot arvioidakseen edellä mainittujen kriteerien pohjalta hakijoiden kykyä noudattaa ehtoja. Jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että hakijalla ei ole vaadittavaa kykyä, sen on tehtävä asiasta asianmukaisesti perusteltu päätös.

5. Radiotaajuuksien yksittäisiä käyttöä koskevia oikeuksia myöntäessään jäsenvaltioiden on ilmoitettava, voiko oikeuksien haltija siirtää tai vuokrata kyseiset oikeudet ja millä ehdoin. Radiotaajuuksien osalta sovelletaan 45 ja 51 artiklaa.

▼B

6. Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä päätökset radiotaajuuksien yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien myöntämisestä, ilmoitettava niistä ja julkistettava ne mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut täydellisen hakemuksen, ja kansallisessa radiotaajuussuunnitelmassa sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistettujen radiotaajuuksien tapauksessa kuuden viikon kuluessa. Tuo määräaika ei rajoita 55 artiklan 7 kohdan säännösten eikä radiotaajuuksien tai kiertoratapaikojen käyttöä koskevien soveltuvien kansainvälisten sopimusten soveltamista.

*49 artikla***Oikeuksien kesto**

1. Jos jäsenvaltiot valtuuttavat radiotaajuuksien käyttöön yksittäisillä käyttöä koskevilla oikeuksilla määräajaksi, niiden on varmistettava, että käyttöä koskeva oikeus myönnetään ajaksi, joka on 55 artiklan 2 kohdan mukaisten tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukainen, ja siinä on otettava huomioon tarve turvata kilpailu samoin kuin tehokas ja toimiva radiotaajuuksien käyttö, innovoinnin ja tehokkaiden investointien edistäminen, myös jättämällä riittävästi aikaa investointien kuoletukselle.

2. Jos jäsenvaltiot myöntävät sellaisten radiotaajuuksien yksittäisiä käyttöoikeuksia, joille on päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä vahvistettu yhdenmukaistetut edellytykset sen mahdollistamiseksi, että niitä käytetään langattomiin sähköisiin viestintäpalveluihin, jäljempänä ”langattomat laajakaistapalvelut”, määräajaksi, niiden on taattava oikeudenhaltijalle sääntelyn ennustettavuus vähintään 20 vuoden ajaksi investointiedellytysten osalta infraruktuureissa, jotka ovat riippuvaisia tällaisten radiotaajuuksien käytöstä, ottaen huomioon tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut vaatimukset. Tähän artiklaan sovelletaan tarvittaessa kyseisten käyttöoikeuksien ehtoihin liittyviä muutoksia 18 artiklan mukaisesti.

Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaiset oikeudet ovat voimassa vähintään 15 vuoden ajan ja niihin sisältyy tarvittaessa ensimmäisen alakohdan noudattamiseksi asianmukainen oikeuksien jatkaminen tässä kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

Jäsenvaltiot asettavat kaikkien asianomaisten osapuolten avoimesti saataville yleiset perusteet käyttöoikeuksien jatkamiselle ennen käyttöoikeuksien myöntämistä osana 55 artiklan 3 ja 6 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä. Nämä yleiset perusteet liittyvät

- a) tarpeeseen varmistaa asianomaisten radiotaajuuksien tehokas ja toimiva käyttö, 45 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa vahvistetut tavoitteet tai tarpeeseen saavuttaa yleistä etua koskevat tavoitteet, jotka liittyvät ihmishengen turvaamiseen, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä puolustukseen; ja
- b) tarpeeseen varmistaa vääristymätön kilpailu.

▼B

Viimeistään kaksi vuotta ennen alkuperäisen yksittäisen käyttöoikeuden päättymistä toimivaltainen viranomainen toteuttaa objektiivisen ja tulevaisuuteen suuntautuvan arvioinnin kyseisen käyttöoikeuden voimassaolon jatkamista koskevista yleisistä perusteista 45 artiklan 2 kohdan c alakohdan huomioon ottaen. Edellyttäen että toimivaltainen viranomainen ei ole pannut vireille täytäntöönpanotoimea 30 artiklan mukaisten käyttöoikeuksien ehtojen noudattamatta jättämisen takia, sen on myönnettävä jatkoa käyttöoikeuden voimassaololle, jollei se katso, että tällainen jatkaminen olisi vastoin tämän kohdan kolmannen alakohdan a ja b alakohdan mukaisesti asetettuja yleisiä perusteita.

Tämän arvioinnin perusteella toimivaltainen viranomainen ilmoittaa oikeudenhaltijalle, voidaanko käyttöoikeuden voimassaololle myöntää jatkoa.

Jos tällaista jatkoa ei voida myöntää, toimivaltainen viranomainen soveltaa 48 artiklaa käyttöoikeuksien myöntämiseen tälle nimenomaiselle radiotaajuuskaistalle.

Kaikki tämän kohdan perusteella toteutettavat toimenpiteet ovat oikeasuhteisia, syrjimättömiä, avoimia ja perusteltuja.

Poiketen siitä, mitä 23 artiklassa säädetään, asianomaisilla osapuolilla on oltava oikeus kommentoida toimenpide-ehdotuksia tämän kohdan kolmannen ja neljännen alakohdan mukaisesti vähintään kolmen kuukauden ajan.

Tämä kohta ei rajoita 19 ja 30 artiklan soveltamista.

Jäsenvaltioiden on käyttöoikeuksia koskevia maksuja määrittäessään otettava huomioon tässä kohdassa säädetty mekanismi.

3. Kun se on asianmukaisesti perusteltua, jäsenvaltiot voivat poiketa tämän artiklan 2 kohdassa säädetystä seuraavissa tapauksissa:

- a) rajatuilla maantieteellisillä alueilla, joilla pääsy nopeisiin verkkoihin on erittäin rajallista tai sitä ei ole lainkaan, ja tämä on tarpeen 45 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) erityisissä lyhytaikaisissa hankkeissa;
- c) kokeellisessa käytössä;
- d) sellaisten radiotaajuuksien käytössä, jotka 45 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti voivat esiintyä rinnakkain langattomien laajakaistapalvelujen kanssa; tai
- e) radiotaajuuksien vaihtoehtoisessa käytössä 45 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

4. Jäsenvaltiot voivat mukauttaa tässä artiklassa vahvistettua käyttöä koskevien oikeuksien voimassaoloa määrääjäksi, jos sillä voidaan varmistaa oikeuksien voimassaolon samanaikainen päättymisen yhdellä tai useammalla taajuuskaistalla.

50 artikla

Yksittäisten yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien uusiminen

1. Kansallisten sääntely- tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätös yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien uusimisesta hyvissä ajoin ennen kyseisten oikeuksien voimassaolon päättymistä; poikkeuksena tästä ovat tilanteet, joissa uusimismahdollisuus on jakamisen ajankohtana nimenomaisesti suljettu pois. Tätä varten näiden viranomaisten on arvioitava tarvetta tällaiseen uusimiseen, joka voi tapahtua niiden omasta aloitteesta tai oikeudenhaltijan pyynnöstä, jälkimmäisessä tapauksessa aikaisintaan viisi vuotta ennen kyseisten oikeuksien voimassaolon päättymistä. Tämä ei saa rajoittaa olemassa oleviin oikeuksiin sovellettavia uusimislausekkeita.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä tehdessään toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon muun muassa seuraavat:

- a) 3 artiklan, 45 artiklan 2 kohdan ja 48 artiklan 2 kohdan tavoitteiden samoin kuin unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisten yleisten tavoitteiden toteutuminen;
- b) päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti hyväksytyyn teknisen täytäntöönpanotoimenpiteen täytäntöönpano;
- c) kyseiseen oikeuteen liitettyjen ehtojen asianmukaisen toteuttamisen uudelleentarkastelu;
- d) tarve edistää kilpailua tai välttää sen vääristymistä 52 artiklan mukaisesti;
- e) radiotaajuuksien käytön tehostamisen tarve teknologian tai markkinoiden kehittymisen myötä;
- f) tarve välttää vakavia palveluhäiriöitä.

3. Jos toimivaltaiset viranomaiset harkitsevat sellaisten yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien uusimista, joiden osalta oikeuksien lukumäärä on tämän artiklan 2 kohdan nojalla rajoitettu, niiden on toteutettava avoin, läpinäkyvä ja syrjimätön menettely ja muun muassa:

- a) annettava kaikille osapuolille, joita asia koskee, mahdollisuus ilmaista näkemyksensä julkisessa kuulemisessa 23 artiklan mukaisesti; ja
- b) ilmoitettava selvästi tällaisen mahdollisen uusimisen syyt.

Kansallisen sääntely- tai muun toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon kaikki sellainen tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisen kuulemisen tuloksena saatu näyttö, jonka mukaan markkinoilla esiintyy kysyntää myös muiden yritysten kuin kyseisen taajuuskaistan taajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien haltijoiden taholta, kun päätetään siitä, uusitaanko käyttöä koskevat oikeudet vai järjestetäänkö 55 artiklan nojalla uusi valintamenettely, jonka perusteella käyttöä koskevat oikeudet myönnetään.

▼B

4. Päätökseen yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien uusimisesta voidaan liittää selvitys siihen liittyvistä maksuista ja muista ehdoista. Kansallinen sääntelyviranomainen tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa tarkistaa 42 artiklassa tarkoitettuja käyttöä koskeviin oikeuksiin liittyviä maksuja.

*51 artikla***Radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien siirto tai vuokraus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset voivat siirtää tai vuokrata radiotaajuuksien yksittäisiä käyttöoikeuksia muille yrityksille.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että tätä kohtaa ei sovelleta, jos yritys on alun perin saanut radiotaajuuksien yksittäisen käyttöoikeuden maksutta tai se on jaettu yleislähetystoimintaa varten.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyn yrityksen aikomuksesta siirtää tai vuokrata radiotaajuuksien käyttöoikeuksia samoin kuin niiden tosiasiallisesta siirrosta ilmoitetaan kansallisia menettelyjä noudattaen toimivaltaiselle viranomaiselle ja että asia julkistetaan. Yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien osalta tällainen siirto ei saa olla ristiriidassa tämän yhdenmukaistetun käytön kanssa.

3. Jäsenvaltioiden on sallittava radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien siirto tai vuokraus, jos käyttöä koskeviin oikeuksiin liitetyt alkuperäiset ehdot säilytetään. Rajoittamatta tarvetta varmistaa kilpailun vääristymisen välttäminen erityisesti 52 artiklan mukaisesti, jäsenvaltioiden on

- a) sovellettava siirtoihin ja vuokraukseen mahdollisimman yksinkertaista menettelyä;
- b) oltava epäämättä radiotaajuuksien käyttöoikeuksien vuokrausta, jos vuokralleantaja sitoutuu pysymään vastuussa käyttöoikeuksiin liitettyjen alkuperäisten ehtojen täyttämisestä;
- c) oltava epäämättä radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirtoa, paitsi jos on olemassa selvä riski, että uusi haltija ei kykene täyttämään käyttöoikeuksien alkuperäisiä ehtoja.

Yrityksiltä radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirtoa tai vuokrausta koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä perittävien hallinnollisten maksujen on oltava 16 artiklan mukaisia.

Ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa säädetty ei rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa valvoa käyttöä koskeviin oikeuksiin liitettyjen ehtojen noudattamista sekä vuokralleantajan että vuokraajan osalta kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

Toimivaltaisten viranomaisten on helpotettava radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien siirtoa ja vuokrausta käsittelemällä ripeästi pyynnöt, jotka koskevat oikeuksiin liittyvien ehtojen mukauttamista sekä varmistamalla, että oikeudet tai niihin liittyvät radiotaajuudet voidaan mahdollisimman hyvin jakaa osiin tai erotella.

▼B

Radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien siirtämiseksi tai vuokraamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on annettava asian kannalta merkitykselliset tiedot vaihtokelpoisista yksittäisistä oikeuksista julkisesti saataville vakioidussa sähköisessä muodossa, kun oikeudet luodaan, sekä säilytettävä kyseiset tiedot niin pitkään kuin oikeudet ovat olemassa.

Komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä tällaisten asian kannalta merkityksellisten tietojen yksilöimiseksi.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

*52 artikla***Kilpailu**

1. Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on edistettävä tosiasiallista kilpailua ja ehkäistävä kilpailun vääristymistä sisämarkkinoilla, kun ne päättävät myöntää, muuttaa tai uusia radiotaajuuksien käyttöoikeuksia sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin tämän direktiivin mukaisesti.

2. Kun jäsenvaltiot myöntävät, muuttavat tai uusivat radiotaajuuksien käyttöä koskevia oikeuksia, niiden kansallinen sääntely- tai muu toimivaltainen viranomainen voi toteuttaa kansallista sääntelyviranomaista kuultuaan esimerkiksi seuraavanlaisia aiheellisia toimenpiteitä:

- a) rajoittaa radiotaajuusalueiden määrää, joiden käyttöoikeuksia myönnetään jollekin yritykselle, tai liittää perustelluissa tapauksissa tällaisiin käyttöoikeuksiin ehtoja, kuten tukkutason käyttöoikeuksien tai kansallisten tai alueellisten verkkovierailujen tarjoaminen tietyillä taajuuskaistoilla tai taajuuskaistojen ryhmillä, joilla on samanlaisia piirteitä;
- b) varata tietty osa radiotaajuusalueesta tai radiotaajuusalueiden ryhmästä myönnettäväksi uusille tulokkaille, jos se on asianmukaista ja perusteltua kansallisten markkinoiden erityistilanteen kannalta;
- c) olla myöntämättä uusia radiotaajuuksien käyttöoikeuksia tai olla sallimatta radiotaajuuksien uudenlaista käyttöä tietyillä taajuuskaistoilla tai asettaa edellytyksiä uusien radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämiselle tai uusien käyttötarkoitusten valtuuttamiselle, jotta vältetään kilpailun vääristyminen sen johdosta, että käyttöoikeuksia myönnetään tai siirretään tai että ne kasautuvat;
- d) sisällyttää ehtoja, joilla estetään radiotaajuuksien käyttöoikeuksien siirto tai asettaa sille ehtoja, jos se ei kuulu unionin harjoittaman tai kansallisen yrityskeskittymien valvonnan piiriin ja jos se todennäköisesti haittaisi merkittävästi kilpailua;
- e) tehdä olemassa oleviin oikeuksiin muutoksia tämän direktiivin mukaisesti, jos se on tarpeen radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien siirtämisestä tai kasautumisesta aiheutuneen kilpailun vääristymisen korjaamiseksi jälkikäteen.

▼B

Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on markkinaolosuhteet ja käytettävissä olevat vertailukohteet huomioon ottaen perustettava päätöksensä puolueettomaan ja ennakoivaan arvioon markkinoiden kilpailuedellytyksistä, siitä, ovatko toimenpiteet tarpeen tosiasiallisen kilpailun säilyttämiseksi ja toteuttamiseksi, ja toimenpiteiden todennäköisistä vaikutuksista markkinatoimijoiden nykyisiin ja tuleviin investointeihin erityisesti verkon käyttöönoton osalta. Siinä yhteydessä niiden on otettava huomioon 67 artiklan 2 kohdassa säädetty lähestymistapa markkina-analyysiin.

3. Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on tämän artiklan 2 kohtaa soveltaessaan noudatettava 18, 19, 23 ja 35 artiklassa säädettyjä menettelyjä.

3 j a k s o

M e n e t t e l y t

53 a r t i k l a

Jakamisen ajoituksen koordinointi

1. Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä yhdenmukaistettuihin sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin käytettävien radiotaajuuksien käytön koordinoimiseksi unionissa ottaen asianmukaisesti huomioon eri kansallisten markkinoiden tilanteet. Tähän voi sisältyä yhden tai tarvittaessa useamman määräpäivän vahvistaminen, johon mennessä tiettyjen yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttö on määrä valtuuttaa;

2. Sellaisen päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä yhdenmukaistetun radiotaajuuden osalta, jolle on mahdollistettu, että sitä käytetään langattomiin laajakaistaverkkoihin ja -palveluihin, jäsenvaltioiden on sallittava kyseisen radiotaajuuden käyttö mahdollisimman pian ja viimeistään 30 kuukauden kuluttua kyseisen toimenpiteen hyväksymisestä, tai mahdollisimman pian sen jälkeen, kun on kumottu tämän direktiivin 45 artiklan 3 kohdan nojalla vaihtoehtoisen käytön poikkeuksellisesti salliva päätös. Tämä ei vaikuta päätöksen (EU) 2017/899 soveltamiseen ja komission aloiteoikeuteen ehdottaa säädöksiä.

3. Jäsenvaltio voi lykätä tietyille taajuusalueelle tämän artiklan 2 kohdassa säädettyä määräaikaa seuraavissa tilanteissa:

- a) siinä määrin kuin se on perusteltua kyseisen taajuusalueen käyttöä koskevan, 45 artiklan 5 kohdan a tai d alakohdassa säädettyyn yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen pohjautuvan rajoituksen perusteella; tai
- b) ratkaisemattomissa rajatylittävää koordinointia koskevissa kysymyksissä, jotka johtavat haitallisiin häiriöihin kolmansien maiden kanssa, edellyttäen että asianomainen jäsenvaltio on tarvittaessa pyytänyt unionin apua 28 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
- c) kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen turvaaminen; tai
- d) ylivoimainen este.

Asianomaisen jäsenvaltion on tarkasteltava uudelleen tällaista lykkäystä vähintään joka toinen vuosi.

▼B

4. Jäsenvaltio voi lykätä tietyille taajuusalueelle 2 kohdassa säädettyä määräaikaan siinä määrin kuin se on tarpeellista ja enintään 30 kuukaudeksi seuraavissa tapauksissa:

a) ratkaisemattomissa rajatylittävää koordinoitua koskeissa kysymyksissä, jotka johtavat haitallisiin häiriöihin jäsenvaltioiden välillä, edellyttäen että asianomainen jäsenvaltio toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet oikea-aikaisesti 28 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti;

b) tarve varmistaa ja vaikeus varmistaa kyseisen kaistan olemassa olevien käyttäjien tekninen migraatio.

5. Tämän artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisen lykkäämisen osalta asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava asiasta toiselle jäsenvaltiolle ja komissiolle oikea-aikaisesti ja annettava siihen perustelut.

*54 artikla***Erityisten 5G-kaistojen jakamisen ajoituksen koordinointi**

1. Jäsenvaltioiden on 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä langattomien laajakaistapalvelujen tarjoamiseen kykenevien maanpäällisten järjestelmien osalta tarvittaessa toteutettava 5G-verkkojen käyttöönoton helpottamiseksi kaikki asianmukaiset toimenpiteet, jotta voidaan:

a) järjestää uudelleen riittävän suuret lohkot taajuuskaistoista 3,4–3,8 GHz ja mahdollistaa niiden käyttö;

b) mahdollistaa vähintään 1 GHz:n käyttö taajuuskaistalla 24,25–27,5 GHz edellyttäen, että markkinoiden kysynnästä on selkeitä todisteita ja että olemassa olevien käyttäjien tekniseen migraatioon ja taajuuden vapauttamiseen ei liity huomattavia rajoituksia.

2. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin perustelluissa tapauksissa pidentää tämän artiklan 1 kohdassa vahvistettua määräaikaan 45 artiklan 3 kohdan sekä 53 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan mukaisesti.

3. Tämän artiklan 1 kohdan perusteella toteutettavien toimenpiteiden on oltava päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti hyväksytyissä teknisissä täytäntöönpanotoimenpiteissä vahvistettujen päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti teknisillä täytäntöönpanotoimenpiteillä yhdenmukaistettujen edellytysten mukaisia.

*55 artikla***Radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien määrän rajoittamista koskeva menettely**

1. Jäljempänä sanotun rajoittamatta 53 artiklan soveltamista, jos jäsenvaltio katsoo, että radiotaajuuksien käyttöä koskevaa oikeutta ei voida myöntää yleisvaltuutuksen perusteella ja harkitsee, onko myönnettävien radiotaajuuksien käyttöoikeuksien määrää rajoitettava, sen on muun muassa

a) ilmoitettava selvästi käyttöoikeuksien rajoittamisen syyt erityisesti siten, että otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tarve tarjota käyttäjille mahdollisimman suuri hyöty ja helpottaa kilpailun kehittymistä, sekä tarkasteltava tarvittaessa rajoittamista uudelleen säännöllisesti tai niiden yritysten, joihin asia vaikuttaa, kohtuullisesta pyynnöstä;

▼B

b) annettava kaikille asianomaisille osapuolille, myös käyttäjille ja kuluttajille, mahdollisuus esittää näkemyksensä mahdollisista rajoituksista 23 artiklan mukaisen julkisen kuulemisen välityksellä.

2. Jos jäsenvaltio toteaa, että käyttöä koskevien oikeuksien määrää on rajoitettava, sen on määriteltävä selkeästi sekä perusteltava kilpailuun perustuvan tai vertailevan tämän artiklan mukaisen valintamenettelyn tavoitteet ja mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava ne määrällisesti, ottaen huomioon tarve saavuttaa kansalliset ja sisämarkkinoiden tavoitteet. Tavoitteet, joita jäsenvaltiot voivat kilpailun edistämisen lisäksi asettaa tietyn valintamenettelyn määrittämiseksi, voivat olla vain yksi tai useampi seuraavista:

a) kattavuuden parantaminen;

b) vaaditun palvelun laadun varmistaminen;

c) radiotaajuuksien tehokkaan käytön edistäminen, mukaan lukien ottamalla huomioon toimilupien käyttöehdot ja maksujen taso;

d) innovoinnin ja liiketoiminnan kehittämisen edistäminen.

Kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen on määriteltävä selkeästi ja perusteltava valintamenettelyn valinta, mukaan lukien mahdolliset esivaiheet valintamenettelyyn pääsemiseksi. Lisäksi sen on ilmoitettava selvästi sellaisten asiaan liittyvien arviointien tulokset, jotka koskevat kilpailullista, teknistä ja taloudellista tilannetta markkinoilla sekä annettava syyt 35 artiklan mukaisten toimenpiteiden mahdolliselle käytölle ja valinnalle.

3. Jäsenvaltioiden on julkaistava mahdollinen päätös valitusta valintamenettelystä ja siihen liittyvistä säännöistä sekä esitettävä selkeästi sen perustelut. Sen on myös julkaistava käyttöä koskevaan oikeuteen liitettävät ehdot.

4. Valintamenettelystä päätettyään jäsenvaltion on kehotettava tekemään käyttöä koskevia oikeuksia koskevia hakemuksia.

5. Jos jäsenvaltio toteaa, että radiotaajuuksien käyttöä koskevia oikeuksia voidaan myöntää lisää tai että voidaan myöntää yleisvaluutuksen ja yksilöllisten käyttöoikeuksien yhdistelmä, sen on julkaistava tämä tieto ja aloitettava tällaisten oikeuksien myöntämismenettely.

6. Jos radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien myöntämistä on rajoitettava, jäsenvaltioiden on myönnettävä tällaiset oikeudet käyttäen valintaperusteita ja valintamenettelyjä, jotka ovat puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia. Valintaperusteissa on otettava asianmukaisesti huomioon 3, 4, 28 ja 45 artiklan tavoitteiden ja vaatimusten saavuttaminen.

▼B

7. Jos käytetään kilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenetelmiä, jäsenvaltiot voivat pidentää 48 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua kuuden viikon enimmäisaikaa tarpeen mukaan enintään kahdeksalla kuukaudella varmistaakseen, että tällaiset menettelyt ovat tasapuolisia, kohtuullisia, selkeitä ja avoimia kaikille asianomaisille osapuolille ja jollei 53 artiklan mukaisesti vahvistetusta aikataulusta muuta johdu.

Nämä määräajat eivät rajoita radiotaajuuksien käyttöä ja satelliittien koordinoitua koskevien soveltuvien kansainvälisten sopimusten soveltamista.

8. Tämä artikla ei vaikuta radiotaajuuksien käyttöä koskevien oikeuksien siirtoon 51 artiklan mukaisesti.

*IV LUKU****Langattoman verkon laitteistojen käyttöönotto ja käyttö****56 artikla***Langattomien lähiverkkojen käyttöoikeus**

1. Toimivaltaisten viranomaisten on mahdollistettava käyttöoikeuden tarjoaminen yleiseen sähköiseen viestintäverkkoon langattoman lähiverkon välityksellä sekä yhdenmukaistettujen radiotaajuuksien käyttö tähän tarjoamiseen, ellei sovellettavista 46 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista radiotaajuuksien käyttöön liittyvistä yleisvaltuutuksen ehdoista muuta johdu.

Jos tällainen käyttöoikeuden tarjoaminen ei ole osa taloudellista toimintaa tai on sellaisen taloudellisen toiminnan tai julkisen palvelun oheispalvelu, joka ei ole riippuvainen signaalien siirtämisestä näihin verkkoihin, tällaista käyttöoikeutta tarjoavalta miltä tahansa yritykseltä, viranomaiselta tai loppukäyttäjältä ei edellytetä yleisvaltuutusta sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoamiseen 12 artiklan mukaisesti, loppukäyttäjän oikeuksia koskevia velvoitteita tämän direktiivin III osan III osaston mukaisesti eikä velvoitetta liittää verkkonsa yhteen 61 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Sovelletaan direktiivin 2000/31/EY 12 artiklaa.

3. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa estää yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia antamasta yleisölle käyttöoikeutta verkkoihinsa langattomien lähiverkkojen kautta, jotka voivat sijaita loppukäyttäjän tiloissa, edellyttäen että yleisvaltuutuksen ehtoja noudatetaan ja loppukäyttäjältä on saatu tähän etukäteen tietoinen suostumus.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on erityisesti asetuksen (EU) 2015/2120 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti varmistettava, että yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat eivät yksipuolisesti rajoita tai estä loppukäyttäjää

a) liittymästä valitsemiinsa kolmansien osapuolten tarjoamiin langattomiin lähiverkkoihin; tai

▼B

b) sallimasta muille loppukäyttäjille vastavuoroisesti tai yleisemmin pääsyä tällaisten tarjoajien verkkoihin langattomien lähiverkkojen kautta, myös hyödyntäen sellaisia kolmansien osapuolten aloitteita, joilla eri loppukäyttäjien langattomia lähiverkkoja kootaan yhteen ja asetetaan yleisesti saataville.

5. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa rajoittaa tai estää loppukäyttäjää antamasta muille loppukäyttäjille vastavuoroisesti tai muutoin käyttöoikeutta langattomiin lähiverkkoihinsa, myös hyödyntäen sellaisia kolmansien osapuolien aloitteita, joilla eri loppukäyttäjien langattomia lähiverkkoja kootaan yhteen ja asetetaan yleisesti saataville.

6. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa aiheettomasti rajoittaa yleisen käyttöoikeuden tarjoamista langattomiin lähiverkkoihin, kun

a) sitä tarjoavat julkisen sektorin elimet tai sitä tarjotaan kyseisten julkisen sektorin elinten omien tilojen läheisyydessä sijaitsevilla julkisissa tiloissa ja sitä tarjotaan näissä tiloissa tarjottavien julkisten palvelujen oheispalveluna;

b) sitä tarjotaan valtiosta riippumattomien järjestöjen tai julkisen sektorin elinten aloitteilla, joissa eri loppukäyttäjien langattomia lähiverkkoja kootaan yhteen ja tuodaan vastavuoroisesti tai yleisemmin saataville, mukaan lukien soveltuvin osin langattomat lähiverkot, joihin tarjotaan yleinen käyttöoikeus a alakohdan mukaisesti.

*57 artikla***Pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotto ja toiminta**

1. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa aiheettomasti rajoittaa pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa koskevat säännöt ovat kansallisesti yhdenmukaiset. Tällaiset säännöt on julkaistava ennen niiden soveltamista.

Toimivaltaiset viranomaiset eivät enenkään saa edellyttää pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotolta, jossa täyttyvät 3 kohdan mukaisesti vahvistetut ominaisuudet, erillistä kaavoituslupaa eikä muuta erillistä ennakkolupaa.

Poiketen siitä, mitä tämän kohdan toisessa alakohdassa säädetään, toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia lupia pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönotolta sellaisissa arkkitehtuuriltaan, historialtaan tai luonnoltaan arvokkaissa rakennuksissa tai paikoissa, jotka ovat kansallisen lainsäädännön mukaisesti suojeltuja, tai tarvittaessa yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä. Lupia myönnettäessä sovelletaan direktiivin 2014/61/EU 7 artiklaa.

2. Komissio määrittää täytäntöönpanosäädöksillä pienalueen langattomien liityntäpisteiden fyysiset ja tekniset ominaisuudet, kuten suurimman sallitun koon, painon ja tarvittaessa lähetystehon.

▼B

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Ensimmäinen tällainen täytäntöönpanosäädös hyväksytään viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2020.

3. Tämä artikla ei vaikuta direktiivissä 2014/53/EU asetettuihin olennaisiin vaatimuksiin eikä asiaankuuluvien radiotaajuuksien käyttöä koskevaan lupajärjestelmään.

4. Jäsenvaltioiden on direktiivin 2014/61/EU mukaisesti hyväksytyjä menettelyjä tarvittaessa soveltaen varmistettava, että operaattoreilla on oikeus käyttää mitä tahansa kansallisten, alueellisten tai paikallisten julkisten viranomaisten hallinnassa olevaa fyysistä infrastruktuuria, joka teknisesti soveltuu pienalueen langattomien liityntäpisteiden sijoittamiseen tai jota tarvitaan tällaisten liityntäpisteiden yhdistämiseen runkoverkkoon, mukaan lukien katukalusteet, kuten valaisinpylväät, katukilvet, liikennevalot, mainostaulut, linja-auto- ja raitiovaunupysäkit ja metroasemat. Viranomaisten on hyväksyttävä kaikki kohtuulliset käyttöoikeutta koskevat pyynnöt oikeudenmukaisin, kohtuullisin, avoimin ja syrjimättömin ehdoin, jotka asetetaan julkisesti saataville keskitetyssä tietopisteessä.

5. Pienalueiden langattomien liityntäpisteiden käyttöönotosta ei saa periä palkkioita tai maksuja, jotka ovat määrältään 16 artiklan mukaisia hallinnollisia maksuja suurempia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kaupallisia sopimuksia.

*58 artikla***Sähkömagneettisia kenttiä koskevat tekniset määräykset**

Direktiivissä (EU) 2015/1535 säädettyjä menettelyjä sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioiden toimenpide-ehdotuksiin, joilla asetettaisiin sähkömagneettisten kenttien osalta erilaiset vaatimukset kuin pienalueiden langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa koskevassa suosituksessa 1999/519/EY.

II OSASTO

KÄYTTÖOIKEUS*I LUKU****Yleiset säännökset, käyttöoikeuksien periaatteet****59 artikla***Käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen yleiset puitteet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että samassa jäsenvaltiossa tai eri jäsenvaltioissa oleville yrityksille ei aseteta rajoituksia, jotka estävät niitä neuvottelemasta keskenään käyttöoikeuksien tai yhteenliittämisen teknisiä ja kaupallisia järjestelyjä koskevista sopimuksista unionin oikeuden mukaisesti. Käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä hakevalla yrityksellä ei tarvitse olla valtuutusta toimia siinä jäsenvaltiossa, jossa käyttöoikeutta tai yhteenliittämistä haetaan, jollei se tarjoa palveluja eikä ylläpidä verkkoa kyseisessä jäsenvaltiossa.

▼B

2. Rajoittamatta 114 artiklan soveltamista jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa oikeudellisia tai hallinnollisia toimenpiteitä, jotka edellyttävät, että yritykset tarjoavat käyttöoikeuden tai yhteenliittämisen sallimisen yhteydessä eri yrityksille samankaltaisia palveluja erilaisin ehdoin ja edellytyksin, tai joilla asetetaan velvollisuuksia, jotka eivät liity varsinaisiin tarjottaviin käyttöoikeus- ja yhteenliittämispalveluihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteessä I esitettyjen edellytysten soveltamista.

*60 artikla***Yritysten oikeudet ja velvollisuudet**

1. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen operaattoreilla on oikeus ja, 15 artiklan mukaisesti valtuutetun toisen yrityksen sitä pyytäessä, velvollisuus neuvotella keskenään yhteenliittämisestä yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseksi, jotta varmistetaan palvelujen tarjonta ja yhteentoimivuus koko unionissa. Operaattoreiden on tarjottava käyttöoikeutta ja yhteenliittämistä muille yrityksille ehdoilla, jotka eivät ole ristiriidassa kansallisen sääntelyviranomaisen 61, 62 ja 68 artiklan nojalla asettamien velvollisuuksien kanssa.

2. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että yritykset, jotka saavat tietoja toiselta yritykseltä ennen käyttöoikeus- tai yhteenliittämistäjärjestelyistä käytäviä neuvotteluja, niiden aikana tai niiden jälkeen, käyttävät näitä tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon niitä on annettu, ja pitävät luovutetut tai tallennetut tiedot aina luottamuksellisina, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 21 artiklan soveltamista. Tällaiset yritykset eivät saa välittää saatuja tietoja edelleen, varsinkaan yrityksen muille osastoille, tytäryhtiöille tai yhteistyökumppaneille, joille tällaiset tiedot saattaisivat antaa kilpailuetua.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että neuvottelut on käytävä puolueettomia välittäjiä käyttäen, jos kilpailuolosuhteet sitä edellyttävät.

*II LUKU****Käyttöoikeudet ja yhteenliittäminen****61 artikla***Kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuudet ja tehtävät käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen osalta****▼C1**

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai tämän artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdan tapauksessa kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on 3 artiklassa säädettyihin tavoitteisiin pyrkiessään edistettävä tämän direktiivin mukaisia riittäviä käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä sekä palvelujen yhteentoimivuutta ja tarvittaessa varmistettava ne täyttäen tehtävänsä tavalla, joka edistää tehokkuutta, kestävästä kilpailusta, erittäin suurikapasiteettisten yhteyksien käyttöönottoa, tehokkaita investointeja ja innovointia ja antaa mahdollisimman suuren hyödyn loppukäyttäjille.

▼B

Niiden on annettava ohjeita ja asetettava yleisesti käytettäviksi menettelyt, joita sovelletaan käyttöoikeuden saamiseksi ja yhteenliittämiseksi, sen varmistamiseksi, että pienet ja keskisuuret yritykset ja operaattorit rajoitetulla maantieteellisellä alueella voivat hyötyä asetetuista velvollisuuksista.

▼C1

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai tämän alakohdan b ja c alakohdan tapauksessa kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on, tämän kuitenkin rajoittamatta toimenpiteitä, joita voidaan 68 artiklan nojalla toteuttaa sellaisten yritysten osalta, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voitava erityisesti:

▼B

- a) jos se on välttämätöntä päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, asettaa velvollisuuksia yleisvaltuutuksen alaisille yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjiin, mukaan lukien perustelluissa tapauksissa velvollisuus liittää verkkonsa yhteen, mikäli tätä ei ole vielä tehty,
- b) asettaa perustelluissa tapauksissa, ja siinä määrin kuin se on välttämätöntä, yleisvaltuutuksen alaisille yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjiin, velvollisuus tehdä palveluistaan yhteentoimivia,
- c) perustelluissa tapauksissa, joissa loppukäyttäjien päästä päähän -liitettävyyden vaarantuu henkilöiden välisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuden puuttumisen vuoksi ja siinä määrin kuin on välttämätöntä loppukäyttäjien päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, asettaa kattavuudeltaan ja käyttäjäkunnaltaan merkittävän tasoisten, numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajille velvollisuus tehdä palveluistaan yhteentoimivia;
- d) jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltion määrittelemät digitaaliset radio- ja televisiolähetyspalvelut ja niihin liittyvät täydentävät palvelut saatetaan loppukäyttäjän saataville, asettaa operaattoreille velvollisuus tarjota käyttöoikeutta muihin liitteessä II olevassa II osassa tarkoitettuihin toimintoihin oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettut velvollisuudet voidaan asettaa vain:

- i) siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilöiden välisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuden kannalta ja siten, että niihin voi sisältyä kyseisten palvelujen tarjoajille oikeasuhteisia velvollisuuksia, jotka koskevat viranomaisten ja muiden palveluntarjoajien antamien merkityksellisten tietojen julkaisemista, käytön sallimista, muuttamista ja levitystä, taikka velvollisuus käyttää tai panna täytäntöön 39 artiklan 1 kohdassa lueteltuja standardeja tai eritelmiä tai muita asiaa koskevia eurooppalaisia tai kansainvälisiä standardeja;

▼B

- ii) tapauksissa, joissa komissio on BERECiä kuultuaan ja sen lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon otettuaan havainnut päästä päähän -liitettävyyden olevan merkittävästi uhattuna koko Euroopan unionissa tai vähintään kolmessa jäsenvaltiossa ja se on hyväksynyt täytäntöönpanotoimenpiteitä, joissa täsmennetään mahdollisesti asetettavien velvollisuuksien luonne ja soveltamisala.

Toisen alakohdan ii alakohdassa tarkoitettut täytäntöönpanotoimenpiteet hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat erityisesti kohtuullisesta pyynnöstä asettaa velvollisuuksia myöntää käyttöoikeus johtoihin ja kaapeleihin ja niiden liitännäistoimintoihin rakennuksissa tai kansallisen sääntelyviranomaisen määrittelemään ensimmäiseen rakennuksen ulkopuolella sijaitsevaan keskittimeen tai jakelupisteeseen saakka, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan ja 2 kohdan säännösten soveltamista. Tällaisia velvollisuuksia voidaan asettaa sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille tai myös tällaisten johtojen ja kaapelien omistajille, vaikka ne eivät olisi sähköisten viestintäverkkojen tarjoajia, jos tämä on perusteltua siksi, että tämänkaltaisten verkkoelementtien toisintaminen olisi taloudellisesti tehontonta tai fyysisesti mahdotonta toteuttaa. Käyttöoikeuden ehtoihin voi sisältyä erityisiä sääntöjä tällaisten verkkoelementtien sekä niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen käyttöoikeudesta, avoimuudesta ja syrjimättömyydestä ja käyttöoikeuden kustannusten jakamisesta sekä siitä, että niitä on mukautettava riskitekijöiden huomioon ottamiseksi.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, ottaen tarvittaessa huomioon asiaan liittyvästä markkina-analyysistä seuraavat velvollisuudet, että ensimmäisessä alakohdassa asetetut velvollisuudet eivät riitä vastaamaan nykyiseen tai syntymässä olevaan markkinatilanteeseen, jonka taustalla ovat toisintamiseen liittyvät suuret ja pysyväisluonteiset taloudelliset tai fyysiset esteet ja jonka lopputuloksena kilpailu vähenisi merkittävästi loppukäyttäjien kannalta, se voi asettaa tällaisia käyttöoikeutta koskevia velvollisuuksia oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin myös ensimmäistä keskitintä tai jakelupistettä pidemmälle sellaiseen pisteeseen asti, jonka se katsoo olevan lähimpänä loppukäyttäjiä niistä pisteistä, joihin voi muodostaa yhteyden riittävä määrä loppukäyttäjiä, jotta piste olisi käyttöoikeuden hakijoiden kannalta kaupallisesti kannattava. Kansallinen sääntelyviranomainen ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin asiaankuuluvat suuntaviivat määritellessään, kuinka paljon ensimmäistä keskitintä tai jakelupistettä pidemmälle se ulottaa nämä velvollisuudet. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa aktiivisia tai virtuaalisia käyttöoikeuksia koskevia velvollisuuksia, jos tämä on teknisesti tai taloudellisesti perusteltua.

Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa asettaa sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille velvollisuuksia toisen alakohdan mukaisesti, jos ne katsovat, että:

▼B

- a) tarjoaja täyttää 80 artiklan 1 kohdassa luetellut edellytykset ja asettaa saataville oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin toteutettavissa olevan samanlaisen vaihtoehdon, jonka kautta loppukäyttäjät saavat käyttöoikeuden minkä tahansa yrityksen erittäin suuren kapasiteetin verkkoon; kansalliset sääntelyviranomaiset voivat ulottaa tämän poikkeuksen muihin tarjoajiin, jotka tarjoavat käyttöoikeuden erittäin suuren kapasiteetin verkkoon oikeudenmukaisin, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin; tai
- b) velvollisuuksien asettaminen vaarantaisi uuden verkon käyttöönoton taloudellisen ja rahoituksellisen toteutettavuuden, erityisesti pienten paikallisten hankkeiden yhteydessä.

Poiketen kolmannen alakohdan a alakohdasta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa velvollisuuksia sähköisten viestintäverkkojen tarjoajille, jotka täyttävät kyseisessä alakohdassa vahvistetut edellytykset, jos asianomainen verkko on julkisesti rahoitettu.

BEREC julkaisee viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020 suuntaviivat, joiden tarkoituksena on edistää tämän kohdan säännösten johdonmukaista soveltamista vahvistamalla asianmukaiset perusteet seuraavien määrittelylle:

- a) ensimmäinen keskitin tai jakelupiste;
- b) ensimmäistä keskitintä tai jakelupistettä pidemmällä oleva piste, johon voi muodostaa yhteyden riittävän suuri määrä loppukäyttäjiä, jotta tehokas yritys voi poistaa toisintamisen liittyvät hyvin merkittävät esteet;
- c) millaiset verkon käyttöönotot voidaan katsoa uusiksi;
- d) millaiset hankkeet voidaan katsoa pieniksi; ja
- e) mitkä toisintamiseen liittyvät taloudelliset tai fyysiset esteet ovat suuria ja pysyväisluonteisia.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet asettaa sähköisiä viestintäverkkoja tarjoaville tai tarjoamaan valtuutetuille yrityksille passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön liittyviä velvollisuuksia tai velvollisuuksia tehdä paikallisia verkko- ja palvelu- tai käyttöoikeuksia koskevia sopimuksia edellyttäen näissä molemmissa tapauksissa, että se on välittömästi tarpeen radiotaajuuksien käyttöön perustuvien palvelujen tarjoamiseksi paikallisesti, unionin lainsäädäntöä noudattaen ja edellyttäen, ettei minkään yrityksen saatavilla ole toteutettavissa olevaa samanlaista vaihtoehtoa käyttöoikeuden saamiseksi loppukäyttäjille oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista. Toimivaltaiset viranomaiset voivat asettaa tällaisia velvollisuuksia vain, jos tämä mahdollisuus todetaan selkeästi radiotaajuuksien käyttöoikeuksia myönnettäessä, ja kun velvollisuudet ovat perusteltuja siksi, että niiden soveltamisalueella on ylitsepäsemättömiä taloudellisia tai fyysisiä esteitä radiotaajuuksia edellyttävien verkkojen tai palvelujen tarjoamiseen käytettävän infrastruktuurin markkinalähtöiselle käyttöönotolle, minkä vuoksi loppukäyttäjillä on erittäin rajalliset mahdollisuudet tai ei lainkaan mahdollisuutta päästä verkkoon tai käyttää palveluja. Kun käyttöoikeus ja passiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttö eivät yksinään riitä tilanteen korjaamiseen, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat velvoittaa aktiivisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön.

▼B

Toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon:

- a) tarve maksimoida yhteydet kaikkialla unionissa, tärkeimmillä liikenneväylillä ja erityisesti erityisalueilla sekä mahdollisuus lisätä merkittävästi loppukäyttäjien saatavilla olevaa palveluvalikoimaa ja parantaa palvelujen laatua;
- b) radiotaajuuksien tehokas käyttö;
- c) yhteiskäytön tekninen toteutettavuus ja siihen liittyvät ehdot;
- d) infrastruktuuri- ja palveluperusteisen kilpailun tilanne;
- e) teknologinen innovointi;
- f) ratkaiseva tarve luoda infrastruktuurin haltijalle kannustimia sen laajaan käyttöönottoon.

Riitojenratkaisutapauksissa toimivaltaiset viranomaiset voivat muun muassa asettaa yhteiskäyttö- tai käyttöoikeusvelvollisuuden edunsaajalle velvollisuuden antaa radiotaajuusalueensa infrastruktuurin haltijan yhteiskäyttöön kyseeseen tulevalla alueella.

5. Tämän artiklan 1–4 kohdan mukaisesti asetettavien velvollisuuksien ja ehtojen on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä, ja ne on pantava täytäntöön 23, 32 ja 33 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen. Tällaisia velvollisuuksia ja ehtoja asettaneiden kansallisten sääntely- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on viiden vuoden kuluttua samojen yritysten osalta hyväksytyn edellisen toimenpiteen hyväksymisestä arvioitava kyseisten velvollisuuksien ja ehtojen tuloksia, sekä sitä, olisiko aiheellista peruuttaa tai muuttaa niitä olosuhteiden kehittyessä. Kyseisten viranomaisten on ilmoitettava arviointinsa tulos 23, 32 ja 33 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.

6. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella sääntelyviranomaisella on toimivalta puuttua asiaan omasta aloitteestaan, kun tämä on perusteltua 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden turvaamiseksi, tämän direktiivin ja erityisesti 23 ja 32 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti.

7. Kansallisten sääntelyviranomaisten toteuttaman verkon liityntäpisteiden sijaintipaikan määrittelyn yhdenmukaistamiseksi BEREC antaa viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2020, sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa, suuntaviivat yhteiselle lähestymistavalle verkon liityntäpisteen yksilöintiin erilaisissa verkkotopologioissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava kyseiset suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon määritellessään verkon liityntäpisteiden sijaintia.

▼B*62 artikla***Ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmät ja muut toiminnot**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarjottaessa unionissa digitaalitelevisio- ja -radiolähetyksiä katselijoille ja kuuntelijoille ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien avulla noudatetaan siirtotavasta riippumatta liitteessä II olevassa I osassa vahvistettuja ehtoja.

2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo 67 artiklan 1 kohdan mukaisesti toteutetun markkina-analyysin tulosten osoittavan, että yhdellä tai useammalla yrityksellä ei ole huomattavaa markkinavoimaa merkityksellisillä markkinoilla, se voi muuttaa tai poistaa ehdot kyseisten yritysten osalta 23 ja 32 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti vain siltä osin kuin:

- a) tällainen muuttaminen tai poistaminen ei vaikuta haitallisesti 114 artiklan mukaiseen loppukäyttäjien oikeuteen saada saatavilleen radio- ja televisiolähetyksiä eikä oikeuteen käyttää ohjelmakanavia sekä -palveluja; ja
- b) tällainen muuttaminen tai poistaminen ei vaikuta haitallisesti tehokkaan kilpailun mahdollisuuksiin
 - i) digitaalitelevisio- ja digitaali radiopalvelujen vähittäismarkkinoilla, ja
 - ii) ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien ja muiden liitännäistoimintojen markkinoilla.

Osapuolille, joita ehtojen muuttaminen tai poistaminen koskee, on ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin.

3. Tämän artiklan mukaisesti sovellettavat ehdot eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta asettaa velvollisuuksia sähköisten ohjelmaoppaiden ja vastaavien luettelo- ja selailutoimintojen esitystavan osalta.

4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia, että niiden kansalliset sääntelyviranomaiset arvioivat mahdollisimman pian 20 päivän joulukuuta 2018 jälkeen ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin uudelleen tämän artiklan mukaisesti sovellettavia ehtoja tekemällä markkina-analyysin 67 artiklan 1 kohdan mukaisesti sen määrittämiseksi, säilytetäänkö, muutetaanko vai poistetaanko sovellettavat ehdot.

*III LUKU****Markkina-analyysi ja huomattava markkinavoima****63 artikla***Yritykset, joilla on huomattava markkinavoima**

1. Jos kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän direktiivin mukaan määriteltävä 67 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen, onko tietyillä yrityksillä huomattava markkinavoima, sovelletaan tämän artiklan 2 kohtaa.

▼B

2. Tietyllä yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, jos sillä on yksin tai yhdessä muiden kanssa määräävää asemaa vastaava asema eli sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, asiakkaista ja viime kädessä kuluttajista.

Erityisesti arvioidessaan, onko kahdella tai useammalla yrityksellä yhteinen määräävä asema markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava unionin oikeuden mukaisesti ja otettava erittäin tarkasti huomioon komission 64 artiklan nojalla julkaisemat markkina-analyysejä ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat.

3. Jos yrityksellä on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, sillä voidaan katsoa olevan huomattava markkinavoima myös niihin tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla, jos näiden kaksien markkinoiden väliset yhteydet mahdollistavat tietyillä markkinoilla saatutun markkinavoiman hyödyntämisen tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla siten, että yrityksen markkinavoima vahvistuu. Näin ollen tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla voidaan soveltaa tällaisen markkina-aseman hyväksikäytön estämiseen tähtäviä korjaavia toimia 69, 70, 71 ja 74 artiklan mukaisesti.

*64 artikla***Markkinoiden yksilöinnissä ja määrittelyssä noudatettava menettely**

1. Kuultuaan julkisesti asiaan liittyviä tahoja, muiden muassa kansallisia sääntelyviranomaisia, ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon, komissio antaa suosituksen merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista, jäljempänä ”suositus”. Suosituksessa yksilöidään ne sähköisen viestinnän alan tuote- ja palvelumarkkinat, jotka ominaisuuksiensa perusteella saattavat edellyttää tässä direktiivissä vahvistettujen sääntelyvelvoitteiden asettamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tällaisten markkinoiden määrittelyä kilpailulainsäädännön mukaisesti yksittäisissä tapauksissa. Komissio määrittelee markkinat kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti.

Komissio sisällyttää tuote- ja palvelumarkkinat suositukseen, jos se katsoo unionin yleisiä suuntauksia seurattuaan, että jokainen 67 artiklan 1 kohdassa luetelluista kolmesta perusteesta täyttyy.

Komissio tarkastelee suositusta uudelleen viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020, ja sen jälkeen säännöllisin väliajoin.

2. BERECiä kuultuaan komissio julkaisee markkina-analyysejä ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat, jäljempänä ”huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat”, jotka ovat suosioinnussa asiaankuuluvien kilpailulainsäädännön periaatteiden kanssa. Huomattavaa markkinavoimaa koskeviin suuntaviivoihin sisällytetään kansallisille sääntelyviranomaisille tarkoitetut ohjeet huomattavan markkinavoiman käsitteen soveltamisesta sähköisen viestinnän markkinoiden ennakkosääntelyn erityisessä asiayhteydessä ottaen huomioon 67 artiklan 1 kohdassa luetellut kolme perustetta.

▼B

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on, ottaen suosituksen ja huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon, määriteltävä kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti kansallisia olosuhteita vastaavat merkitykselliset markkinat, erityisesti alueellaan vallitsevat merkitykselliset maantieteelliset markkinat ottaen huomioon muun muassa infrastruktuurikilpailun asteen kyseisillä alueilla. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarvittaessa myös otettava huomioon 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehdyn maantieteellisen kartoituksen tulokset. Niiden on noudatettava 23 ja 32 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä ennen kuin ne määrittelevät markkinoita, jotka poikkeavat suosituksessa yksilöidyistä.

*65 artikla***Menettely valtioiden rajat ylittävien markkinoiden määrittelemiseksi**

1. Jos komissio tai ainakin kaksi asianomaista kansallista sääntelyviranomaista toimittaa perustellun pyynnön ja näyttöä sen tueksi, BERECin on tehtävä analyysi mahdollisista valtioiden rajat ylittävistä markkinoista. Komissio voi sidosryhmiä kuultuaan ja BERECin analyysin mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen hyväksyä päätöksiä, joissa määritellään valtioiden rajat ylittävät markkinat kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon 64 artiklan mukaisesti hyväksytyt suositus ja huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti määriteltyjen valtioiden rajat ylittävien markkinoiden osalta asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on yhdessä suoritettava markkina-analyysi ottamalla huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon ja tehtävä yhteensovitusti päätös 67 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen sääntelyvelvollisuuksien asettamisesta, voimassa pitämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta. Kansallisten sääntelyviranomaisien, joita asia koskee, on ilmoitettava yhteisesti komissiolle markkina-analyysia koskevat toimenpide-ehdotuksensa ja mahdolliset sääntelyvelvollisuudet 32 ja 33 artiklan mukaisesti.

Vaikka valtioiden rajat ylittäviä markkinoita ei olisi, vähintään kaksi kansallista sääntelyviranomaista voivat ilmoittaa markkina-analyysia koskevat toimenpide-ehdotuksensa ja mahdolliset sääntelyvelvollisuudet yhdessä, jos ne katsovat markkinaolojensa lainkäyttöalueellaan olevan riittävän yhtenäiset.

*66 artikla***Menettely valtioiden rajat ylittävän kysynnän määrittelemiseksi**

1. BERECin on tehtävä analyysi valtioiden rajat ylittävästä loppukäyttäjien sellaisten tuotteiden ja palvelujen kysynnästä, joita tarjotaan unionissa yhdellä tai useammalla suosituksessa luetelluista markkinoista, jos se saa perustellun pyynnön ja sitä tukevaa näyttöä komissiolta tai vähintään kahdelta kansalliselta sääntelyviranomaiselta, jotka ilmoittavat vakavasta kysyntäongelmasta, johon on tarpeen puuttua. BEREC voi tehdä tällaisen analyysin myös, jos se saa markkinatoimijoilta perustellun pyynnön, jonka tueksi esitetään riittävästi näyttöä, ja katsoo, että kyseessä on vakava kysyntäongelma, jota on tarpeen käsitellä. BERECin analyysi ei rajoita valtioiden rajat ylittävien markkinoiden määrittelyä 65 artiklan 1 kohdan mukaisesti eikä kansallisen sääntelyviranomaisen toteuttamaa kansallisten tai alueellisten maantieteellisten markkinoiden määrittelyä 64 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

▼B

Tämä analyysi valtioiden rajat ylittävistä loppukäyttäjien kysynnästä voi koskea myös tuotteita ja palveluja, joita toimitetaan yhden tai useamman kansallisen sääntelyviranomaisen kansalliset olosuhteet huomioon ottaen eri tavoin määrittelemillä tuote- tai palvelumarkkinoilla, jos nämä tuotteet ja palvelut ovat korvattavissa sellaisilla, joita toimitetaan jollakin suosituksessa luetelluista markkinoista.

2. Jos BEREC katsoo, että valtioiden rajat ylittävää loppukäyttäjien kysyntää esiintyy, että se on merkittävää ja että siihen ei pystytä riittäväällä tavalla vastaamaan kaupallisilla tai säännellyillä toimituksilla, sen on sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa annettava suuntaviivoja yhteisistä lähestymistavoista, joiden pohjalta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vastata määriteltyyn valtioiden rajat ylittävään kysyntään, mukaan lukien tapauksen mukaan silloin, kun ne toteuttavat korjaavia toimia 68 artiklan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava nämä suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon suorittaessaan sääntelytehtäviä lainkäyttöalueellaan. Suuntaviivoissa voidaan esittää perusta tukkutason käyttöoikeustuotteiden yhteentoimivuudelle koko unionin alueella, ja niihin voidaan sisällyttää ohjeistus sellaisten tukumarkkinoiden käyttöoikeustuotteiden teknisten eritelmien yhdenmukaistamiselle, joilla olisi mahdollista vastata kyseiseen määriteltyyn rajatylittävään kysyntään.

*67 artikla***Markkina-analyysissä noudatettava menettely**

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on määritettävä, voidaanko 64 artiklan 3 kohdan mukaisesti määrittelyillä merkityksellisillä markkinoilla perustella tässä direktiivissä säädettyjen sääntelyvelvollisuuksien asettaminen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarvittaessa suoritetaan analyysi yhteistyössä kansallisten kilpailuviranomaisten kanssa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon huomattavaa markkinavoimaa koskevat suuntaviivat sekä noudatettava analyysia tehdessään 23 ja 32 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä.

Markkinoita voidaan käyttää perusteena tässä direktiivissä säädettyjen sääntelyvelvollisuuksien asettamiselle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) markkinoille tulolle on suuria ja pysyväisluonteisia rakenteellisia, oikeudellisia tai sääntelyllisiä esteitä;
- b) markkinarakenne ei ole omiaan johtamaan todelliseen kilpailuun merkityksellisellä aikavälillä, kun otetaan huomioon markkinoille pääsyn esteiden taustalla olevan infrastruktuuripohjaisen ja muun kilpailun tila;
- c) pelkän kilpailulainsäädännön soveltaminen ei riitä korjaamaan todettuja markkinoiden toimintapuutteita.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen tekee analyysin markkinoista, jotka sisältyvät suositukseen, sen on katsottava toisen alakohdan a, b ja c alakohdan edellytysten täyttyneen, ellei kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että yksi tai useampi edellytyksistä ei täyty kansallisissa erityisolosuhteissa.

▼ B

2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen tekee 1 kohdan mukaisesti vaadittavan analyysin, sen on tarkasteltava kehityssuuntia ennakoivasta näkökulmasta, jos kyseisille merkityksellisille markkinoille ei ole asetettu sääntelyä tämän artiklan perusteella, ja ottaen huomioon kaikki seuraavat:

- a) markkinoiden kehityssuunnat, jotka vaikuttavat sen todennäköisyyteen, että merkitykselliset markkinat suuntautuvat kohti tosiasiallista kilpailua;
- b) kaikki asiaan vaikuttavat kilpailun rajoitukset tukku- ja vähittäismyyntitasolla, riippumatta siitä, pidetäänkö tällaisten rajoitteiden lähimpinä sähköisiä viestintäverkkoja, sähköisiä viestintäpalveluja tai muita palveluja tai sovelluksia, jotka ovat verrattavissa loppukäyttäjän näkökulmasta, ja riippumatta siitä, ovatko tällaiset rajoitukset osa merkityksellisiä markkinoita;
- c) muunlainen sääntely tai toimenpiteet, joita asetetaan merkityksellisille markkinoille tai niihin liittyville vähittäismarkkinoille koko kyseeseen tulevan ajan ja jotka vaikuttavat niihin, mukaan lukien rajoituksetta 44, 60 ja 61 artiklan mukaisesti asetetut velvollisuudet;
- d) muille merkityksellisille markkinoille tämän artiklan perusteella asetettu sääntely.

3. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että merkityksellisillä markkinoilla ei voida perustella sääntelyvelvollisuuksien asettamista tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisella menettelyllä tai jos tämän artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty, se ei saa asettaa eikä pitää voimassa minkäänlaisia 68 artiklan mukaisia erityisiä sääntelyvelvollisuuksia. Jos alakohtaisia sääntelyvelvollisuuksia on jo asetettu 68 artiklan mukaisesti, sen on poistettava tällaiset yrityksille merkityksellisillä markkinoilla asetetut velvollisuudet.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että osapuolille, joita tällaisten velvollisuuksien poistaminen koskee, ilmoitetaan hyvissä ajoin, mikä määrittellään tasapainottamalla tarve turvata näiden velvollisuuksien edunsaajille ja loppukäyttäjille kestävä siirtymä, loppukäyttäjien valinnanvara sekä se, että sääntely ei jatku kauemmin kuin on tarpeen. Ilmoituksen määräaika määritettäessä kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vahvistaa erityisedellytyksiä ja irtisanomisaikoja olemassa olevien käyttöoikeussopimusten osalta.

4. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten sääntelyvelvollisuuksien asettaminen on perusteltua merkityksellisillä markkinoilla, sen on määriteltävä mahdolliset yritykset, joilla on yksin tai yhdessä kyseisillä markkinoilla huomattava markkinavoima 63 artiklan mukaisesti. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava tällaisille yrityksille 68 artiklan mukaisesti asianmukaisia erityisvelvoitteita tai, jos niitä jo on, pidettävä tällaiset velvoitteet edelleen voimassa tai muutettava niitä, jos se katsoo, että lopputuloksena ei tällaisten velvoitteiden puuttuessa olisi loppukäyttäjien kannalta todellista kilpailua.

▼B

5. Tämän artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisia toimenpiteitä toteutettaessa on noudatettava 23 ja 32 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä. Kansalliset sääntelyviranomaiset laativat markkina-analyysin asianomaisista markkinoista ja ilmoittavat niihin liittyvän toimenpide-ehdotuksensa 32 artiklan mukaisesti

- a) viiden vuoden kuluessa edellisen toimenpiteen hyväksymisestä, jos kansallinen sääntelyviranomainen on määritellyt merkitykselliset markkinat ja sen, millä yrityksillä on huomattava markkinavoima; poikkeuksellisesti tätä viiden vuoden ajanjaksoa voidaan pidentää enintään yhdellä vuodella, jos kansallinen sääntelyviranomainen on tehnyt komissiolle ilmoituksen perustellusta ehdotetusta pidentämisestä viimeistään neljä kuukautta ennen viisivuotisajanjakson päättymistä eikä komissio ole esittänyt eriävää mielipidettä kuukauden kuluessa pidentämistä koskevan ilmoituksen tekemisestä;
- b) kolmen vuoden kuluessa merkityksellisiä markkinoita koskevan tarkistetun suosituksen hyväksymisestä niiden markkinoiden osalta, joista ei ole aiemmin tehty ilmoitusta komissiolle; tai
- c) kolmen vuoden kuluessa unioniin liittymisestä äskettäin liittyneiden jäsenvaltioiden osalta.

6. Mikäli kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että se ei saa valmiiksi tai ei ole saanut valmiiksi suosituksessa yksilöityjen merkityksellisten markkinoiden analyysiään tämän artiklan 5 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa, BEREC avustaa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista tämän pyynnöstä saattamaan päätökseen erityisten markkinoiden analyysin ja asetettavat erityisvelvoitteet. Tämän avun saatuaan asianomainen kansallinen sääntelyviranomainen ilmoittaa toimenpide-ehdotuksen komissiolle 32 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa 5 kohdassa säädetystä aikarajasta.

*IV LUKU****Käyttöoikeuksiin liittyvien korjaavien toimien asettaminen yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima****68 artikla***Velvollisuuksien asettaminen, muuttaminen tai poistaminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on toimivalta asettaa 69–74 ja 76–81 artiklassa esitetyt velvollisuudet.

2. Jos yrityksellä katsotaan 67 artiklan mukaisesti suoritettun markkina-analyysin perusteella olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on tapauksen mukaan asetettava mikä tahansa tämän direktiivin 69–74 sekä 76 ja 80 artiklassa säädetystä velvollisuuksista. Kansallisen sääntelyviranomaisen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti valittava vähiten häiriötä aiheuttava keino markkina-analyysissa havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi.

▼B

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava 69–74 sekä 76 ja 80 artiklassa tarkoitetut velvollisuudet ainoastaan yrityksille, joilla on katsottu olevan huomattava markkinavoima tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta:

- a) 61 ja 62 artiklan noudattamista,
- b) tämän direktiivin 44 ja 17 artiklan, liitteessä I olevassa D osassa esitetyn ehdon 7, sellaisena kuin sitä sovelletaan tämän direktiivin 13 artiklan 1 kohdan ja 97 ja 106 artiklan mukaisesti, tai niiden direktiivin 2002/58/EY asiaankuuluvien säännösten noudattamista, jotka sisältävät sellaisia yrityksiä koskevia velvollisuuksia, joilla ei katsota olevan huomattavaa markkinavoimaa, tai
- c) tarvetta noudattaa kansainvälisiä sitoumuksia.

Jos kansallinen sääntelyviranomaisen poikkeuksellisissa olosuhteissa aikoo asettaa yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, muita kuin tämän direktiivin 69–74 sekä 76 ja 80 artiklassa asetettuja velvollisuuksia, jotka koskevat käyttöoikeuksia tai yhteenliittämistä, se esittää pyynnön komissiolle.

Komissio ottaa BERECin lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ja hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä päätöksiä siitä, hyväksyykö vai estääkö se kansallisen sääntelyviranomaisen toimenpiteiden toteuttamisen.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

4. Tämän artiklan mukaisten velvollisuuksien
- a) on perustuttava kansallisen sääntelyviranomaisen markkina-analyyssissään havaitseman ongelman luonteeseen ottaen tarvittaessa huomioon valtioiden rajat ylittävän kysynnän yksilöinti 66 artiklan mukaisesti;
 - b) on oltava mahdollisuuksien mukaan oikeassa suhteessa kustannuksiin ja hyötyihin;
 - c) on oltava perusteltuja 3 artiklan tavoitteisiin nähden; ja
 - d) asettamisen edellä on järjestettävä 23 ja 32 artiklan mukainen kuuleminen.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi ilmoitettava 32 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen komissiolle päätöksistä asettaa, muuttaa tai poistaa yrityksiä koskevia velvollisuuksia.

6. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkasteltava, millaisia vaikutuksia on kilpailudynamiikkaan vaikuttavilla markkinoiden uusilla kehityssuunnilla, jotka voivat liittyä esimerkiksi kaupallisiin sopimuksiin yhteisinvestointisopimukset mukaan lukien.

▼B

Jos nuo kehityssuunnat eivät ole riittävän merkittäviä edellyttääkseen uutta markkina-analyysiä 67 artiklan mukaisesti, kansallisen sääntelyviranomaisen on viipymättä arvioitava, onko tarpeen tarkastella uudelleen velvollisuuksia, joita on asetettu yrityksille, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, ja muuttaa aiempia päätöksiä, myös peruuttamalla velvollisuuksia tai asettamalla uusia velvollisuuksia, jotta voidaan varmistaa, että velvollisuudet täyttävät edelleen tämän artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset. Tällaisia muutoksia voidaan tehdä ainoastaan 23 ja 32 artiklan mukaisen kuulemisen jälkeen.

*69 artikla***Avoimuusvelvollisuus**

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 68 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämistä tai käyttöoikeuksia koskevia avoimuusvelvollisuuksia, joiden mukaan yritysten on julkistettava määrätty tiedot, kuten kirjanpitoliedot, tekniset eritelvät, verkon ominaisuudet ja odotettavissa oleva kehitys, tarjonnan ja käytön ehdot, mukaan lukien ehdot, jotka muuttavat palvelujen ja sovellusten käyttöoikeutta tai käyttöä erityisesti aikaisemmasta infrastruktuurista siirtymisen osalta, jos kyseiset ehdot ovat jäsenvaltioiden sallimia unionin oikeuden mukaisesti.

2. Erityisesti tilanteessa, jossa yrityksellä on syrjimättömyysvelvollisuuksia, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia kyseistä yritystä julkaisemaan viitetarjouksen, jonka on oltava riittävästi eritelty sen varmistamiseksi, että yrityksiä ei vaadita maksamaan toiminnoista, jotka eivät ole halutun palvelun kannalta välttämättömiä. Mainitun tarjouksen on sisällettävä pyydetty palvelu eriteltynä markkinoiden tarpeiden mukaisesti osatekijöihin sekä siihen liittyvät ehdot, mukaan lukien hinnat. Kansallinen sääntelyviranomainen voi muun muassa vaatia muutoksia viitetarjouksiin tämän direktiivin perusteella asetettujen velvollisuuksien soveltamiseksi.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määritellä tarkemmin julkistettavat tiedot, niiden yksityiskohtaisuuden tason ja julkaisutavan.

4. Avoimuusvelvollisuuksien johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi BERECin on, sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa annettava viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2019 suuntaviivat viitetarjouksen vähimmäisvaatimuksista sekä tarkasteltava niitä uudelleen aina tarpeen vaatiessa niiden mukauttamiseksi teknologian ja markkinoiden kehitykseen. Tällaisia vähimmäisvaatimuksia laatiessaan BERECin on toimitettava 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti ja otettava huomioon useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa toimivien käyttöoikeusvelvollisuuksien edunsaajien ja loppukäyttäjien tarpeet sekä BERECin mahdollisesti antamat suuntaviivat, joissa määritellään valtioiden rajat ylittävä kysyntä 66 artiklan mukaisesti, ja asiaan mahdollisesti liittyvä komission päätös.

▼B

Sen estämättä, mitä tämän artiklan 3 kohdassa säädetään, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava – ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin suuntaviivat viitetarjouksen vähimmäisperusteista – viitetarjouksen julkaiseminen, jos yrityksellä on 72 tai 73 artiklan mukaisia tukkutason verkkoinfrastruktuurin käyttöoikeutta koskevia velvollisuuksia, ja niiden on varmistettava, että tarvittaessa keskeiset suorituskykyindikaattorit ja vastaavat palvelutasot määritellään, sekä valvottava niiden noudattamista ja varmistettava, että niitä noudatetaan. Lisäksi kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarvittaessa määritellä ennakolta tähän liittyvät taloudelliset seuraamukset unionin ja kansallisen oikeuden mukaisesti.

*70 artikla***Syrjimättömyysvelvollisuudet**

1. Kansallinen sääntelyviranomainen voi 68 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämiseen tai käyttöoikeuksiin liittyviä syrjimättömyysvelvollisuuksia.

2. Syrjimättömyysvelvollisuuksilla on varmistettava erityisesti, että yritys soveltaa vastaavia ehtoja vastaavissa olosuhteissa muihin vastaavien palvelujen tarjoajiin sekä tarjoaa palveluja ja tietoja muille samoilla ehdoilla ja samanlaatuisina kuin omille yksiköilleen, tytäryhtiöilleen tai kumppaneilleen. Kansallinen sääntelyviranomainen voi asettaa kyseiselle yritykselle velvollisuuksia toimittaa käyttöoikeustuotteita ja -palveluja kaikille yrityksille, myös itselleen, samoilla aikatauluilla ja samoin ehdoin, myös hintojen ja palvelun tason osalta, sekä käyttäen samoja järjestelmiä ja prosesseja, jotta voidaan turvata käyttöoikeuden vastaavuus.

*71 artikla***Kirjanpidon erillisyyttä koskeva velvollisuus**

1. Kansallinen sääntelyviranomainen voi 68 artiklan mukaisesti asettaa yhteenliittämiseen tai käyttöoikeuksiin liittyvän tietyn toiminnon osalta kirjanpidon erillisyyttä koskevia velvollisuuksia.

Kansallinen sääntelyviranomainen voi erityisesti vaatia vertikaalisesti integroitunutta yritystä saattamaan tietoon tukkuhintansa ja sisäiset siirtohintansa muun muassa 70 artiklan mukaisen syrjimättömyysvelvollisuuden noudattamisen varmistamiseksi tai tarvittaessa epärehellisen ristiintukemisen estämiseksi. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määritellä käytettävän menettely- ja kirjanpitotavan.

2. Avoimuus- ja syrjimättömyysvelvollisuuksien noudattamisen tarkistamisen helpottamiseksi kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oltava valtuudet vaatia, että kirjanpitotiedot, mukaan lukien tiedot kolmansilta saatuja tuloja koskevat, luovutetaan pyynnöstä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklan noudattamista. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat julkaista sellaiset tiedot, jotka edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita kuitenkin niin, että liikesalaisuutta koskevia unionin ja kansallisia sääntöjä noudatetaan.

72 artikla

Rakennusteknisen infrastruktuurin käyttöoikeus

1. Kansallinen sääntelyviranomaisena voi 68 artiklan mukaisesti asettaa yrityksille velvollisuuksia täyttää kohtuullisina pidettävät pyynnöt, jotka koskevat rakennusteknisen infrastruktuurin käyttöoikeutta ja käyttöä, mukaan luettuina muun muassa rakennukset, rakennusten sisääntulot, rakennusten kaapelointi, myös mastot, antennit, tornit ja muut tuki-rakennelmat, kaapelikanavat, tyhjat putket, kaapelikaivot ja jakomot, jos se markkina-analyysia tarkasteltuaan katsoo, että käyttöoikeuden epääminen tai käyttöoikeuden antaminen saman vaikutuksen aiheuttavin kohtuuttomin ehdoin estäisi kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä eikä olisi loppukäyttäjien edun mukaista.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa yritykselle velvollisuuksia antaa käyttöoikeus tämän artiklan mukaisesti riippumatta siitä, onko velvollisuuden kohteena oleva omaisuus osa merkityksellisiä markkinoita markkina-analyysin mukaisesti, jos velvollisuus on tarpeellinen ja oikeassa suhteessa 3 artiklassa esitettyihin tavoitteisiin.

73 artikla

Erityisten verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevat velvollisuudet

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat 68 artiklan säännösten mukaisesti asettaa yrityksille velvollisuuksia toteuttaa kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat erityisten verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeutta tai oikeutta hyödyntää niitä silloin, kun kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että käyttöoikeuden epääminen tai saman vaikutuksen aiheuttavat kohtuuttomat ehdot estäisivät kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä vähittäismyyntitasolla tai että se ei olisi loppukäyttäjien edun mukaista.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yrityksiä muun muassa

- a) antamaan kolmansille osapuolille käyttöoikeus tiettyihin fyysisiin verkkoelementteihin ja tarvittaessa niihin liittyvien toimintoihin ja sallimaan niiden käyttöä tilaajayhteyksien ja niiden osien eriytetty käyttöoikeus mukaan lukien;
- b) antamaan kolmansille osapuolille tiettyjen aktiivisten tai virtuaalisten verkkoelementtien ja palvelujen käyttöoikeus;
- c) neuvottelemaan käyttöoikeutta pyytävien yritysten kanssa vilpittömässä mielessä;
- d) olemaan peruuttamatta jo myönnettyä toimintojen käyttöoikeutta;
- e) tarjoamaan tiettyjä palveluja tukkumyynnissä kolmansille osapuolille jälleenmyyntiä varten;
- f) myöntämään teknisten rajapintojen, yhteyskäytäntöjen tai muiden keskeisten palvelujen tai virtuaaliverkkopalvelujen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömien tekniikkojen avoin käyttöoikeus;
- g) tarjoamaan rinnakkain sijoittamista tai muita liitännäistoimintojen yhteiskäyttötapoja;

▼ B

- h) tarjoamaan tiettyjä sellaisia palveluja, joita tarvitaan palvelujen päästä päähän -yhteentoimivuuden varmistamiseksi käyttäjille, tai matkaviestinverkkojen verkkovierailuihin liittyviä toimintoja;
- i) antamaan käyttötukijärjestelmien tai samankaltaisten ohjelmistojärjestelmien käyttöoikeus terveen kilpailun varmistamiseksi palvelujen tarjonnassa;
- j) liittämään yhteen verkot tai verkkotoiminnot;
- k) tarjoamaan liitännäispalvelujen, kuten tunnistamis-, paikantamis- ja tilatietopalvelujen, käyttöoikeuden.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat liittää tällaisiin velvollisuuksiin vilpittömyyttä, kohtuullisuutta ja määräaikoja koskevia ehtoja.

2. Kun kansalliset sääntelyviranomaiset harkitsevat tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen mahdollisten erityisvelvollisuuksien asettamisen asianmukaisuutta ja erityisesti kun ne arvioivat suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, olisiko velvollisuuksia asetettava ja miten se olisi tehtävä, niiden on analysoitava, olisivatko muunlaiset tukkutason hyödykkeiden käyttöoikeudet joko samoilla tai niihin liittyvillä vähittäismarkkinoilla riittävä keino käsitellä havaittua ongelmaa loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Arvioinnissa on käsiteltävä kaupallisia käyttöoikeustarjouksia, 61 artiklan mukaista säänneltyä käyttöoikeutta taikka olemassa olevaa tai suunniteltua säänneltyä käyttöoikeutta muihin tukkutason hyödykkeisiin tämän artiklan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat:

- a) kilpailevien toimintojen käytön tai asentamisen tekninen ja taloudellinen kannattavuus markkinoiden kehitysasteen kannalta katsottuna, ottaen huomioon kyseessä olevan yhteenliittämisen tai käyttöoikeuden luonne ja laatu, sekä muiden alkuvaiheen käyttöoikeustuotteiden, kuten kaapelikanavien käyttöoikeuden, kannattavuus;
- b) odotettavissa oleva teknologian kehitys, joka vaikuttaa verkon suunnitteluun ja hallintaan;
- c) tarve varmistaa teknologianeutraalius, joka antaa osapuolille mahdollisuuden omien verkkojen suunnitteluun ja hallintaan;
- d) tarjotun käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin;
- e) toiminnon omistajan tekemät perusinvestoinnit ottaen huomioon tehdyt julkiset investoinnit ja investointeihin liittyvät riskit ja erityisesti erittäin suuren kapasiteetin verkkoon tehtävät investoinnit ja niihin liittyvät riskitasot;
- f) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä ottaen erityisesti huomioon taloudellisesti tehokas infrastruktuurikilpailu ja kestävää kilpailua tukevat innovatiiviset liiketoimintamallit, kuten ne, jotka perustuvat verkkoihin tehtäviin yhteisinvestointeihin;

▼B

- g) mahdolliset asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;
- h) yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.

Kun kansallinen toimivaltainen viranomainen harkitsee 68 artiklan mukaisesti velvollisuuksien asettamista 72 artiklan tai tämän artiklan perusteella, sen on tutkittava, olisiko pelkkä velvollisuuksien asettaminen 72 artiklan perusteella oikeasuhteinen keino edistää kilpailua ja loppukäyttäjän etuja.

3. Asettaessaan yritykselle velvollisuuden tarjota käyttöoikeus tämän artiklan mukaisesti kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, jos se on verkon normaalin toimivuuden varmistamiseksi tarpeen, asettaa teknisiä tai käyttöä koskevia ehtoja tällaisen käyttöoikeuden tarjoajalle tai käyttöoikeuden saajalle. Erityisten teknisten standardien tai eritelmien noudattamisvelvoitteiden on oltava 39 artiklan mukaisesti säädettyjen standardien ja eritelmien mukaisia.

*74 artikla***Hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa koskevat velvollisuudet**

1. Kansallinen sääntelyviranomainen voi 68 artiklan mukaisesti asettaa kustannusvastaavuutta ja hintavalvontaa koskevia velvollisuuksia, mukaan lukien hintojen kustannuslähtöisyyttä ja kustannuslaskentaa koskevat velvollisuudet, tietyntyyppisten yhteenliittämisten tai käyttöoikeuksien tarjonnassa, jos markkina-analyysi osoittaa, että todellinen kilpailu puuttuu ja tämä saattaa johtaa siihen, että kyseinen yritys saattaa pitää hintoja liian korkealla tasolla tai harjoittaa hintapainostusta loppukäyttäjien haitaksi.

Hintavalvontaa koskevien velvollisuuksien aiheellisuutta määrittäessään kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon kilpailun edistämistarve ja loppukäyttäjien pitkän aikavälin edut, jotka liittyvät seuraavan sukupolven verkkojen ja erityisesti erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon. Erityisesti yritysten kannustamiseksi tekemään investointeja, myös seuraavan sukupolven verkkoihin, kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon yrityksen tekemät investoinnit. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset pitävät hintavalvontavelvollisuutta aiheellisena, niiden on sallittava yritykselle kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle, ottaen huomioon tiettyyn uuteen investointiverkkohankkeeseen mahdollisesti liittyvät riskit.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava olla asettamatta tai olla pitämättä voimassa tämän artiklan mukaisia velvollisuuksia, jos ne havaitsevat osoitettavissa olevan vähittäishinnan rajoituksen ja toteavat, että 69–73 artiklan mukaisesti asetetut vaatimukset, mukaan lukien erityisesti 70 artiklan mukaisesti mahdollisesti asetettu taloudellisen toisinnettavuuden testi, turvaavat tosiasiallisen ja syrjimättömän käyttöoikeuden.

Jos kansalliset sääntelyviranomaiset pitävät aiheellisena asettaa hintavalvontavelvollisuuksia olemassa olevien verkkoelementtien käyttöoikeuksille, niiden on otettava huomioon myös hyödyt, joita voi koitua ennakoitavissa olevista ja vakaista tukkuhinnoista kaikkien yritysten tosiasialliselle markkinoille pääsulle ja riittäville kannustimille uusien ja parempien verkkojen käyttöönottoon.

▼B

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki pakollisiksi määrättävät kustannusvastaavuusjärjestelmät tai hinnoittelumenetelmät edistävät uusien ja parempien verkkojen käyttöönottoa, tehokkuutta ja kestäväää kilpailua sekä tuovat loppukäyttäjille mahdollisimman paljon kestäviä hyötyjä. Tässä yhteydessä kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös ottaa huomioon vastaavilla kilpailluilla markkinoilla käytössä olevan hintatason.

3. Jos yrityksen hinnoille on asetettu kustannuslähtöisyyttä koskeva velvollisuus, kyseisen yrityksen on osoitettava, että hinnat perustuvat kustannuksiin ja investoinneille saatavaan kohtuulliseen tuottoon. Palvelujen tehokkaasta tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten selvittämiseksi kansalliset sääntelyviranomaiset voivat suorittaa yrityksen kustannuslaskennasta riippumattoman kustannuslaskennan. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia yritystä toimittamaan täydelliset perustelut hinnoilleen ja vaatia tarvittaessa hintojen tarkistamista.

4. Jos jonkin kustannuslaskentajärjestelmän käyttäminen määrätään hintavalvonnan tukemiseksi pakolliseksi, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että tästä kustannuslaskentajärjestelmästä julkistetaan kuvaus, josta käyvät ilmi vähintään kustannusten pääluokat ja säännöt, joiden mukaan kustannukset kohdennetaan. Hyväksytyin riippumattoman elimen on tarkastettava kustannuslaskentajärjestelmän noudattaminen ja julkaistava vuosittain lausunto sen noudattamisesta.

*75 artikla***Terminointimaksut**

1. Komissio hyväksyy 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä, ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon, 117 artiklan mukaisesti delegoidun säädöksen, jolla täydennetään tätä asetusta asettamalla yhtenäinen unionin laajuinen matkaviestinverkon puheliikenteen enimmäismääräinen terminointimaksu ja yhtenäinen unionin laajuinen kiinteän verkon puheliikenteen enimmäismääräinen terminointimaksu, jäljempänä yhdessä ”unionin laajuiset puheliikenteen terminointimaksut”, jotka koskevat kaikkia palveluntarjoajia, jotka tarjoavat missä tahansa jäsenvaltiossa matkaviestinverkon puheliikenteen terminointipalveluja tai kiinteän verkon terminointipalveluja.

Tätä varten komissio

- a) noudattaa liitteessä III esitettyjä periaatteita, kriteerejä ja muuttujia;
- b) ensimmäistä kertaa unionin laajuisia puheliikenteen terminointimaksuja vahvistaessaan ottaa huomioon kiinteiden verkkojen ja matkaviestinverkkojen tosiasiallisten kustannusten painotetun keskiarvon, joka on määriteltä liitteessä III esitettyjen, unionin laajuisesti sovellettavien periaatteiden mukaisesti; ensimmäisessä delegoidussa säädöksessä vahvistetut unionin laajuiset puheliikenteen terminointimaksut eivät saa olla suurempia kuin korkein jäsenvaltioissa kuutta kuukautta ennen delegoidun säädöksen hyväksymistä voimassa oleva terminointimaksu määritettynä tarvittavin mukautuksin poikkeuksellisten kansallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi;

▼B

- c) ottaa huomioon loppukäyttäjien kokonaismäärän kussakin jäsenvaltiossa, jotta voidaan varmistaa terminointimaksujen enimmäismäärien asianmukainen painottaminen, sekä kansalliset olosuhteet, joista aiheutuu merkittäviä eroja jäsenvaltioiden välillä, kun määritetään terminointimaksujen enimmäismääriä unionissa;
- d) ottaa huomioon markkinoita koskevat tiedot, joita on saatu BERECiltä, kansallisilta sääntelyviranomaisilta tai suoraan sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavilta yrityksiltä; ja
- e) harkitsee, onko tarpeen myöntää korkeintaan 12 kuukauden siirtymäaika, jotta niissä jäsenvaltioissa voidaan tehdä mukautuksia, joissa se on välttämätöntä aiemmin määrättyjen maksujen määrän perusteella.

2. Komissio, joka ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon, tarkastelee tämän artiklan mukaisesti hyväksytyjä delegoituja säädöksiä uudelleen joka viides vuosi ja pohtii siinä yhteydessä 67 artiklan 1 kohdassa lueteltuja arviointiperusteita soveltaen, onko edelleen tarpeen vahvistaa unionin laajuiset puheliikenteen terminointimaksut. Kun komissio päättää tämän kohdan mukaisen tarkastelun perusteella, ettei se määrää matkaviestinverkon puheliikenteen enimmäismääristä terminointimaksua tai kiinteän verkon puheliikenteen enimmäismääristä terminointimaksua tai ei näistä kumpaakaan, kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tehdä markkina-analyysyjä puheliikenteen terminointimarkkinoista 67 artiklan mukaisesti sen arvoimiseksi, onko tarpeen määrätä sääntelyyn perustuvia velvollisuuksia. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen määrää tällaisen analyysin tuloksena kustannuslähtöisiä terminointimaksuja merkityksellisillä markkinoilla, sen on noudatettava liitteessä III esitettyjä periaatteita, perusteita ja parametrejä ja sen määräämä toimenpide-ehdotus on toteutettava 23, 32 ja 33 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on valvottava tiiviisti ja varmistettava, että puheliikenteen terminointipalvelujen tarjoajat soveltavat yhtenäisiä unionin laajuisia puheliikenteen terminointimaksuja. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat milloin tahansa vaatia puheliikenteen terminointipalvelujen tarjoajaa muuttamaan muilta yrityksiltä perimänsä maksun määrää, jos se ei ole 1 kohdassa tarkoitetun delegoidun säädöksen vaatimusten mukainen. Kansalliset sääntelyviranomaiset raportoivat vuosittain komissiolle ja BERECille tämän artiklan soveltamisesta.

*76 artikla***Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen uusien elementtien kohtelu sääntelyssä**

1. Yritykset, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima yhdellä tai useammalla merkityksellisellä markkinalla 67 artiklan mukaisesti, voivat 79 artiklassa esitetyn menettelyn sekä tämän kohdan toisen alakohdassa esitetyn mukaisesti tarjota sitoumuksia, joilla uusi käytön otettu erittäin suuren kapasiteetin verkko, joka koostuu valokuituelementeistä loppukäyttäjän tiloihin tai tukiasemaan asti, avataan yhteisinvestoinneille, esimerkiksi tarjoamalla muille sähköisten viestintäverkkojen tai palvelujen tarjoajille yhteisomistajuutta tai pitkän aikavälin riskinjakoa yhteisrahoituksella tai hankintasopimuksilla, jotka sisältävät erityisiä luonteeltaan rakenteellisia oikeuksia.

▼B

Arvioidessaan tällaisia sitoumuksia kansallisen sääntelyviranomaisen on selvitettävä erityisesti, täyttääkö yhteisinvestointitarjous kaikki seuraavat edellytykset:

- a) tarjous on avoinna missä tahansa verkon käyttöiän vaiheessa mille tahansa sähköisten viestintäverkkojen tai palvelujen tarjoajalle,
- b) tarjouksen mukaisesti muut yhteissijoittajina toimivat sähköisten viestintäverkkojen tai palvelujen tarjoajat voivat tosiasiallisesti ja kestäväällä tavalla kilpailla pitkällä aikavälillä tuotantoketjun loppupään markkinoilla, joilla myös yritys, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, toimii, ehdoilla, joihin kuuluvat muun muassa
 - i) oikeudenmukaiset, kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot, joissa niille myönnetään verkon täyden kapasiteetin käyttöoikeus siltä osin kuin verkko on yhteisinvestoinnin kohteena;
 - ii) yhteissijoittajat voivat osallistua yhteisinvestointiin arvoltaan ja ajoitukseltaan joustavalla osuudella;
 - iii) osuutta voidaan kasvattaa tulevaisuudessa; ja
 - iv) yhteissijoittajat saavat vastavuoroiset oikeudet sen jälkeen, kun yhteisinvestointeja saanut infrastruktuuri on otettu käyttöön;
- c) yritys julkistaa tarjouksen hyvissä ajoin, ja jos yritys ei täytä 80 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa asetettuja edellytyksiä, vähintään kuusi kuukautta ennen kuin se ottaa käyttöön uuden verkon; kansallisten olosuhteiden perusteella tätä määräaikaa voidaan jatkaa;
- d) käyttöoikeuden hakijat, jotka eivät osallistu yhteisinvestointeihin, saavat alusta alkaen saman laadun, nopeuden, edellytykset ja loppukäyttäjien saavutettavuuden, mitkä olivat saatavilla ennen käyttöönottoa; näitä täydennetään mekanismeilla, jolla niitä mukautetaan ajan myötä ja jonka kansallinen sääntelyviranomaisen vahvistaa asiaan liittyvien vähittäismarkkinoiden kehityksen huomioon ottaen ja joka säilyttää yhteisinvestointiin osallistumisen kannustimet; mekanismeilla on varmistettava, että käyttöoikeuden hakijoilla on verkon erittäin suuren kapasiteetin elementtien käyttöoikeus sellaisena aikana ja sellaisten avointen ja syrjimättömien ehtojen perusteella, joissa otetaan asianmukaisesti huomioon osallistuneiden yhteissijoittajien kantamat riskit kussakin käyttöönoton vaiheessa ja kilpailutilanne vähittäismarkkinoilla;
- e) tarjous täyttää vähintään liitteessä IV esitetyt kriteerit, ja se on tehty vilpittömässä mielessä.

2. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen katsoo 79 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyn markkinatestin tulosten perusteella, että tarjottu yhteisinvestointia koskeva sitoumus täyttää tämän artiklan 1 kohdan edellytykset, sen on 79 artiklan 3 kohdan nojalla määrättävä kyseinen sitoumus sitovaksi ja oltava asettamatta muita 68 artiklan mukaisia velvollisuuksia, jotka liittyvät uuden erittäin suuren kapasiteetin verkon niihin osiin, joita sitoumukset koskevat, jos vähintään yksi potentiaalinen yhteissijoittaja on tehnyt yhteisinvestointisopimuksen yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, kanssa.

▼B

Ensimmäinen alakohta ei saa rajoittaa sellaisten olosuhteiden kohtelua sääntelyssä, jotka eivät tämän artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti tehdyn markkinatestin tulosten perusteella täytä 79 artiklan 2 kohdan edellytyksiä mutta jotka vaikuttavat kilpailuun ja otetaan huomioon 67 ja 68 artiklan soveltamiseksi.

Tämän kohdan ensimmäisestä alakohdasta poiketen kansallinen sääntelyviranomaisen voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa asettaa, pitää voimassa tai mukauttaa 68–74 artiklan mukaisia korjaavia toimenpiteitä, jotka koskevat uusia erittäin suuren kapasiteetin verkkoja, jotta se voi ratkaista merkittäviä kilpailuongelmia tietyillä markkinoilla, jos kansallinen sääntelyviranomaisen toteaa, että kyseisiä kilpailuongelmia ei näiden markkinoiden erityispiirteiden takia voisi muuten ratkaista.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on jatkuvasti valvottava 1 kohdassa säädettyjen vaatimusten noudattamista, ja ne voivat velvoittaa yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, toimittamaan vuotuisia vaatimustenmukaisuusvakuutuksia.

Tämä artikla ei rajoita kansallisen sääntelyviranomaisen valtuuksia tehdä päätöksiä 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos yritysten välille syntyy riitä sellaisesta yhteisinvestointisopimuksesta, jonka se katsoo täyttävän tämän artiklan 1 kohdassa säädetty edellytykset.

4. BERECin on sidosryhmiä kuultuaan tiiviissä yhteistyössä komission kanssa julkaistava suuntaviivat, joilla edistetään sitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset soveltavat johdonmukaisesti tämän artiklan 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä ja liitteessä IV esitettyjä kriteerejä.

*77 artikla***Toimintojen eriyttäminen**

1. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen päättyy siihen, että 69–74 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien avulla ei ole saavutettu todellista kilpailua ja että havaitaan merkittäviä ja pysyviä kilpailuongelmia tai markkinahäiriöitä suhteessa tiettyjen käyttöoikeustuotteiden tukkumarkkinoilla tapahtuvaan tarjontaan, se voi poikkeuksellisenä toimenpiteenä 68 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan säännösten mukaisesti asettaa vertikaalisesti integroituneille yrityksille veloitteen siirtää käyttöoikeustuotteiden tukkutarjontaan liittyvät toiminnot riippumattomasti toimivaan liiketoimintayksikköön.

Tämän liiketoimintayksikön on tarjottava käyttöoikeustuotteita ja -palveluja kaikille yrityksille, myös emoyhtiön muille liiketoimintayksiköille, samoin aikatauluihin ja ehdoin, mukaan lukien hinta- ja palvelutasoon liittyvät ehdot, sekä samoin järjestelmin ja prosessein.

▼B

2. Kun kansallinen sääntelyviranomaisen aikoo asettaa toimintojen eriyttämistä koskevan velvoitteen, sen on toimitettava komissiolle pyyntö, johon sisältyy

- a) näyttöä kansallisen sääntelyviranomaisen 1 kohdassa tarkoitettujen johtopäätösten perustelemiseksi;
- b) perusteltu arvio siitä, että infrastruktuuriin perustuvan kilpailun syntymisestä kohtuullisessa aikataulussa on hyvin vähän tai ei lainkaan merkkejä;
- c) analyysi odotetusta vaikutuksesta kansalliseen sääntelyviranomaiseen, yritykseen, erityisesti eriytetyn yrityksen työvoimaan ja koko sähköisen viestinnän alaan, ja kannustimiin investoida siihen, erityisesti sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden varmistamiseksi, sekä muihin sidosryhmiin, mukaan lukien erityisesti odotettu vaikutus infrastruktuurikilpailuun ja mahdolliset vaikutukset kuluttajiin;
- d) analyysi syistä, joiden perusteella tämä velvoite olisi tehokkain keino ottaa käyttöön korjaavia toimia, joilla puututaan yksilöityihin kilpailuongelmiin tai markkinahäiriöihin.

3. Toimenpide-ehdotuksessa on oltava seuraavat elementit:

- a) eriyttämisen tarkka luonne ja taso ja erityisesti erillisen liiketoimintayksikön oikeudellisen aseman määrittely;
- b) erillisen liiketoimintayksikön omaisuuden yksilöinti ja sen tarjoamat tuotteet tai palvelut;
- c) hallintojärjestelyt erillisen liiketoimintayksikön henkilöstön riippumattomuuden varmistamiseksi ja vastaava kannustinrakenne;
- d) säännöt velvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi;
- e) säännöt menettelyjen avoimuuden varmistamiseksi erityisesti suhteessa muihin sidosryhmiin;
- f) valvontaohjelma määräysten noudattamisen varmistamiseksi, mukaan lukien vuosikertomuksen julkaiseminen.

Kun komissio on tehnyt toimenpide-ehdotuksesta päätöksen 68 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kansallisen sääntelyviranomaisen on suoritettava koordinoitu analyysi liityntäverkkoon liittyvistä eri markkinoista 67 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti. Tekemänsä analyysin perusteella kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava, säilytettävä, muutettava tai peruutettava velvollisuuksia 23 ja 32 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

▼B

4. Yritykselle, jolle on asetettu toimintojen eriyttämistä koskeva velvollisuus, voidaan asettaa mitä tahansa 69–74 artiklassa tarkoitettuja velvollisuuksia millä tahansa erityismarkkinoilla, joilla sillä on katsottu olevan huomattava markkinavoima 67 artiklan mukaisesti, tai muita komission 68 artiklan 3 kohdan nojalla hyväksymiä velvollisuuksia.

*78 artikla***Vertikaalisesti integroituneen yrityksen suorittama vapaaehtoinen eriyttäminen**

1. Yritysten, joilla on katsottu olevan huomattava markkinavoima yhdellä tai useammalla merkityksellisellä markkinalla 67 artiklan mukaisesti, on ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle vähintään kolme kuukautta etukäteen aikeesta siirtää paikallisliityntäverkko-omaisuutensa tai huomattava osa siitä erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja, tai perustaa erillinen liiketoimintayksikkö tarjotakseen kaikille vähittäistason tarjoajille, mukaan luettuna sen omat vähittäistason osastot, täysin samanarvoisia käyttöoikeustuotteita.

Kyseisten yritysten on myös ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle kaikista tätä aietta koskevista muutoksista sekä eriyttämisprosessin lopullisesta tuloksesta.

Tällaiset yritykset voivat myös tarjota sitoumuksia käyttöoikeushdoista, joita sovelletaan niiden verkkoon täytäntöönpanokaudella ja sen jälkeen, kun ehdotettu eriyttämisen muoto on pantu täytäntöön, jotta voidaan turvata tosiasiallinen ja syrjimätön käyttöoikeus kolmansille osapuolille. Sitoumustarjoukseen on sisällyttävä riittävästi yksityiskohtia, myös täytäntöönpanon ajoituksesta ja kestosta, jotta kansallinen sääntelyviranomais voi suorittaa tehtävänsä tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tällaiset sitoumukset voivat jatkua markkinakatsauksille 67 artiklan 5 kohdassa asetetun enimmäisajan jälkeen.

2. Kansallisen sääntelyviranomaisen on arvioitava aiotun toimen vaikutukset, tarvittaessa yhdessä tarjottujen sitoumusten kanssa, tämän direktiivin mukaisiin voimassa oleviin sääntelyvelvoitteisiin.

Tätä varten kansallisen sääntelyviranomaisen on suoritettava analyysi liityntäverkkoon liittyvistä eri markkinoista 67 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava huomioon yrityksen tarjoamat sitoumukset, ottaen erityisesti huomioon 3 artiklassa esitetyt tavoitteet. Näin tehdessään kansallisen sääntelyviranomaisen on kuultava kolmansia osapuolia 23 artiklan mukaisesti ja erityisesti niitä kolmansia osapuolia, joihin aiottu toimi välittömästi vaikuttaa.

Tekemänsä analyysin perusteella kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava, säilytettävä, muutettava tai peruutettava velvollisuuksia 23 ja 32 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti, soveltaen tarvittaessa 80 artiklan säännöksiä. Kansallinen sääntelyviranomais voi päätöksessään tehdä sitoumuksista sitovia kokonaan tai osittain. Poiketen siitä, mitä 67 artiklan 5 kohdassa säädetään, kansallinen sääntelyviranomais voi tehdä sitoumuksista sitovia kokonaan tai osittain koko siksi ajaksi, jonka ne kattavat.

▼B

3. Oikeudellisesti tai toiminnallisesti eriytetylle yritykselle, jolla on katsottu olevan huomattava markkinavoima millä tahansa erityismarkkinoilla 67 artiklan mukaisesti, voidaan asettaa tarvittaessa mitä tahansa 69–74 artiklassa tarkoitettuja velvollisuuksia, tai muita komission 68 artiklan 3 kohdan nojalla hyväksymiä velvollisuuksia, jos mahdolliset tarjotut sitoumukset eivät riitä täyttämään 3 artiklassa esitettyjä tavoitteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 80 artiklan soveltamista.

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen on seurattava yritysten tarjoamien sitoumusten, joista se on tehnyt sitovia 2 kohdan mukaisesti, täytäntöönpanoa ja harkittava niiden jatkamista, kun ajanjakso, jolle niitä alun perin tarjottiin, on päättynyt.

*79 artikla***Sitoumusmenettely**

1. Yritykset, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voivat tarjota kansalliselle sääntelyviranomaiselle sitoumuksia, jotka koskevat niiden verkkoihin sovellettavia käyttöoikeus- tai investointiehtoja tai molempia, jotka voivat liittyä muun muassa seuraaviin:

- a) yhteistyöjärjestelyt, jotka koskevat 68 artiklan mukaisten asianmukaisten ja oikeasuhteisten velvollisuuksien arviointia;
- b) yhteisinvestoinnit erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin 76 artiklan nojalla; tai
- c) 78 artiklan mukainen kolmansien osapuolten tosiasiallinen ja syrjimättömän käyttöoikeus sekä vertikaalisesti integroituneen yrityksen suorittaman vapaaehtoisen eriyttämisen toteuttamisen aikana että sen jälkeen, kun eriyttäminen on toteutettu ehdotetussa muodossa.

Sitoumustarjouksen on oltava riittävän yksityiskohtainen, myös sitoumusten ajoituksen ja toteuttamislaajuuden sekä keston osalta, jotta kansallinen sääntelyviranomainen voi tehdä tämän artiklan 2 kohdan mukaisen arvionsa. Tällaiset sitoumukset voivat jatkua markkina-analyyysien tekemiselle 67 artiklan 5 kohdassa säädetyin ajanjakson jälkeen.

2. Yritysten tämän artiklan 1 kohdan nojalla tarjoamien sitoumusten arvioimiseksi kansallisen sääntelyviranomaisen on, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tällaiset sitoumukset selkeästi eivät täytä yhtä tai useampaa asiaan liittyvää ehtoa tai edellytystä, tehtävä markkinatesti erityisesti tarjotuille ehdoille kuulemalla julkisesti sidosryhmiä, joita asia koskee, erityisesti niitä kolmansia osapuolia, joihin asia vaikuttaa suoraan. Mahdolliset yhteissijoittajat tai käyttöoikeuksien hakijat voivat esittää näkemyksensä siitä, onko sitoumustarjous tapauksen mukaan 68, 76 tai 78 artiklassa säädettyjen ehtojen mukainen, ja ne voivat ehdottaa muutoksia.

▼B

Tämän artiklan nojalla tarjottujen sitoumusten osalta kansallisen sääntelyviranomaisen on 68 artiklan 4 kohdan mukaisia velvollisuuksia arvioidessaan otettava erityisesti huomioon

- a) tarjottujen sitoumusten oikeudenmukaisuutta ja kohtuullisuutta koskeva näyttö,
- b) sitoumusten avoimuus kaikille markkinaosallistujille,
- c) käyttöoikeuksien asettaminen nopeasti saataville oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin – myös erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin – ennen näihin verkkoihin liittyvien vähittäispalvelujen käyttöönottoa sekä
- d) tarjottujen sitoumusten yleinen riittävyys kestävän kilpailun mahdollistamiseen tuotantoketjun loppupään markkinoilla ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen yhteistyössä tapahtuvan käyttöönoton ja hyödyntämisen edistämiseen loppukäyttäjien edun mukaisesti.

Kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava huomioon kaikki kuulemisissa ilmaistut näkemykset sekä se, miten hyvin ne edustavat eri sidosryhmiä, ja ilmoitettava yritykselle, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, alustavat päätelmänsä siitä, ovatko sitoumustarjoukset tässä artiklassa sekä tapauksen mukaan 68, 76 tai 78 artiklassa säädettyjen tavoitteiden, edellytysten ja menettelyjen mukaiset, ja siitä, millä ehdoilla kansallinen sääntelyviranomainen voi harkita määräävänsä sitoumukset sitoviksi. Yritys voi tarkistaa alkuperäistä tarjoustaan kansallisen sääntelyviranomaisen alustavien päätelmien perusteella täyttääkseen tässä artiklassa ja tapauksen mukaan 68, 76 tai 78 artiklassa säädetty edellytykset.

3. Kansallinen sääntelyviranomainen voi antaa päätöksen, jolla sitoumukset kokonaan tai osittain määrätään sitoviksi, tämän kuitenkin rajoittamatta 76 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan soveltamista.

Kansallinen sääntelyviranomainen voi 67 artiklan 5 kohdasta poiketen määrätä kaikki sitoumukset tai osan niistä sitoviksi tietyksi ajanjaksoksi, joka voi kattaa koko ajanjakson, jolle sitoumuksia tarjotaan; 76 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla sitoviksi määrätty yhteisinvestointia koskevat sitoumukset sen on määrättävä sitoviksi vähintään seitsemän vuoden ajanjakson ajaksi.

Jollei 76 artiklasta muuta johdu, tämä artikla ei vaikuta 67 artiklan mukaisen markkina-analyyssimenettelyn soveltamiseen eikä velvollisuuksien asettamiseen 68 artiklan nojalla.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen määrää sitoumuksia tämän artiklan nojalla sitoviksi, sen on 68 artiklan mukaisesti arvioitava, miten päätös vaikuttaa markkinoiden kehitykseen ja miten asianmukaisia ovat velvollisuudet, jotka se on asettanut tai jotka se olisi ilman näitä sitoumuksia aikonut asettaa kyseisen artiklan tai 69–74 artiklan nojalla. Ilmoittaessaan asianomaisesta toimenpide-ehdotuksesta 68 artiklan perusteella 32 artiklan mukaisesti kansallinen sääntelyviranomainen liittää ilmoitettuun toimenpide-ehdotukseen sitoumuspäätöksen.

▼B

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen on seurattava ja valvottava sitoumuksia, jotka se on määrännyt sitoviksi tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, ja varmistettava niiden noudattaminen samalla tavoin kuin se seuraa ja valvoo 68 artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia ja varmistaa niiden noudattamisen, ja sen on harkittava ajanjakson, jolle sitoumukset on määrätty sitoviksi, jatkamista, kun ensimmäinen ajanjakso päättyy. Jos kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että yritys ei ole noudattanut tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti sitoviksi määrättyjä sitoumuksia, se voi määrätä tällaiselle yritykselle seuraamuksia 29 artiklan mukaisesti. Kansallisen sääntelyviranomainen voi arvioida uudelleen 68 artiklan 6 kohdan mukaisesti säädettyjä velvollisuuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 30 artiklassa säädettyä menettelyä erityisvelvollisuuksien noudattamisen varmistamiseksi.

*80 artikla***Ainoastaan tukkumarkkinoilla toimivat yritykset**

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen, joka katsoo, että yrityksellä, joka ei toimi millään sähköisten viestintäpalvelujen vähittäismarkkinoilla, on huomattava markkinavoima yksillä tai useammilla tukkumarkkinoilla 67 artiklan mukaisesti, on tarkasteltava, onko kyseisellä yrityksellä seuraavat ominaisuudet:

a) kaikki yrityksen yhtiöt ja liiketoimintayksiköt, kaikki yhtiöt, jotka ovat saman lopullisen omistajan määräysvallassa mutta eivät välttämättä kokonaan näiden omistuksessa, ja kaikki osakkaat, jotka pysyvät käyttämään määräysvaltaa yrityksessä, harjoittavat joko nykyistä tai tulevaisuudessa suunniteltua toimintaa ainoastaan sähköisten viestintäpalvelujen tukkumarkkinoilla eivätkä sen vuoksi toimi millään vähittäismarkkinoilla, joilla tarjotaan sähköisiä viestintäpalveluja loppukäyttäjille unionissa;

b) yritys ei ole sidottu toimimaan yhden erillisen ketjun loppupään toimintaa harjoittavan yrityksen kanssa, joka toimii millä tahansa vähittäismarkkinoilla, joilla tarjotaan sähköisiä viestintäpalveluja loppukäyttäjille, sen vuoksi, että se olisi tehnyt yksinoikeussopimuksen taikka tosiasiaa yksinoikeutta merkitsevän sopimuksen;

2. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että tämän artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, se saa ainoastaan asettaa kyseiselle yritykselle velvollisuuksia 70 ja 73 artiklan mukaisesti tai velvollisuuksia, jotka liittyvät oikeudenmukaiseen ja kohtuulliseen hinnoitteluun, jos se on perusteltua markkina-analyysin ja yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, todennäköistä toimintaa koskevan ennakoarvioinnin perusteella.

3. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tarkasteltava yritykselle tämän artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia uudelleen milloin tahansa, jos se toteaa, että tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt edellytykset eivät enää täyty, ja sovellettava tarvittaessa 67–74 artiklaa. Yritysten on ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle ilman aiheutonta viivästystä tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan kannalta merkittävistä olosuhteiden muutoksista.

▼B

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tarkastettava yritykselle tämän artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia uudelleen myös silloin, jos se katsoo yrityksen ketjun loppupään asiakkailleen tarjoamia ehtoja ja edellytyksiä koskevan näytön perusteella, että on syntynyt tai voi todennäköisesti syntyä loppukäyttäjiin haitallisesti vaikuttavia kilpailuongelmia, jotka vaativat asettamaan yhden tai useamman 69, 71, 72 tai 74 artiklassa säädettyistä velvollisuuksista tai muuttamaan tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia.

5. Velvollisuuksien asettaminen ja niiden uudelleentarkastelu tämän artiklan mukaisesti on toteutettava 23, 32 ja 33 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.

*81 artikla***Siirtyminen aikaisemmasta infrastruktuurista**

1. Yritysten, joilla on katsottu olevan huomattava markkinavoima yhdellä tai useammalla merkityksellisistä markkinoista 67 artiklan mukaisesti, on ilmoitettava ennalta ja hyvissä ajoin kansalliselle sääntelyviranomaiselle, milloin ne aikovat poistaa käytöstä tai korvata uudella infrastruktuurilla osia verkosta, mukaan luettuna kupariverkon toimintaan tarvittu aikaisempi infrastruktuuri, joita koskevat 68–80 artiklan mukaiset velvollisuudet.

2. Kansallisen sääntelyviranomaisen on varmistettava, että käytöstä poistamisen tai korvaamisen yhteydessä sovelletaan läpinäkyvää aikataulua ja ehtoja, myös asianmukaista irtisanomis- ja siirtymäaikaa, ja varmistetaan sellaisten vähintään vastaavanlaatuisten vaihtoehtoisten tuotteiden saatavuus, joilla voi saada käyttöoikeuden aiemmat verkkoelementit korvaavaan parannettuun verkkoinfrastruktuuriin, jos se on tarpeen kilpailun ja loppukäyttäjien oikeuksien turvaamiseksi.

Kansallinen sääntelyviranomainen voi peruuttaa velvollisuudet käytöstä poistettaviksi tai korvattaviksi esitettyjen omaisuuserien osalta todettuaan, että käyttöoikeuden tarjoaja:

- a) on todistettavasti vahvistanut asianmukaiset edellytykset siirtymiselle, myös asettamalla saataville vähintään vastaavanlaatuisten vaihtoehtoisen käyttöoikeustuotteen, joka mahdollistaa samojen loppukäyttäjien saavuttamisen kuin olemassa olevassa infrastruktuurissa; ja
- b) on noudattanut kansalliselle sääntelyviranomaiselle tämän artiklan mukaisesti säädettyjä edellytyksiä ja menettelyjä.

Tällainen peruuttaminen on toteutettava 23, 32 ja 33 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.

3. Tämä artikla ei rajoita kansallisen sääntelyviranomaisen 67 ja 68 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen määräämää säännelyjen tuotteiden saatavuutta parannetussa verkkoinfrastruktuurissa.

▼ B*82 artikla***Erittäin suuren kapasiteetin verkkoja koskevat BERECin suuntaviivat**

BEREC antaa sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020 suuntaviivat vaatimuksesta, jotka verkon on täytettävä, jotta sitä pidettäisiin erittäin suuren kapasiteetin verkkona, ja jotka liittyvät erityisesti laskevan ja nousevan siirtotien kaistanleveyteen, selviytymiskykyyn, virheisiin liittyviin parametreihin sekä vasteaikoihin ja niiden varianssiin. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon. BEREC saattaa suuntaviivat ajan tasalle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025 ja säännöllisin väliajoin sen jälkeen.

*V LUKU****Vähittäispalvelujen sääntely****83 artikla***Vähittäispalvelujen sääntely**

1. Jäsenvaltiot voivat varmistaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset asettavat asianmukaisia sääntelyvelvollisuuksia yrityksille, joilla on todettu olevan tietyillä vähittäismarkkinoilla huomattava markkinavoima 63 artiklan mukaisesti, jos

- a) kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että 67 artiklan mukaisesti tehdyn markkina-analyysin perusteella tietyillä 64 artiklan mukaisesti yksilöidyillä vähittäismarkkinoilla ei ole todellista kilpailua; ja
- b) kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että 69–74 artiklan nojalla määrätyillä velvollisuuksilla ei saavuteta 3 artiklassa asetettuja tavoitteita.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa asetettavien velvollisuuksien on perustuttava havaitun ongelman luonteeseen, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja perusteltuja 3 artiklassa vahvistettuihin tavoitteisiin nähden. Asetettaviin velvollisuuksiin voi sisältyä vaatimuksia siitä, että yritykset, joilla on todettu olevan huomattava markkinavoima, eivät peri kohtuuttomia hintoja, estä markkinoille pääsyä tai rajoita kilpailua asettamalla hinnat liian alhaisiksi, suosi epäasianmukaisesti tiettyjä loppukäyttäjiä tai niputa palveluja kohtuuttomasti yhteen. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat loppukäyttäjien etujen suojelemiseksi ja todellisen kilpailun edistämiseksi soveltaa tällaisiin yrityksiin asianmukaisia toimenpiteitä, joilla asetetaan vähittäishintakattoja, valvotaan yksittäisiä hinnoitteluja tai määritetään hintoja kustannuslähtöisesti tai vastaavilla markkinoilla käytettävän hinnoittelun mukaisesti.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava sellaisen yrityksen osalta, jonka vähittäishintoja säännellään tai jonka vähittäiskauppaa valvotaan muutoin, että sovelletaan tarpeellisia ja asianmukaisia kustannuslaskentajärjestelmiä. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määrittellä käytettävän menettely- ja kirjanpitolavan. Hyväksytyn riippumattoman elimen on tarkastettava kustannuslaskentajärjestelmän noudattaminen. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että vuosittain julkaistaan lausunto, jossa todetaan, onko sitä noudatettu.

▼B

4. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät saa soveltaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja vähittäishintojen sääntelymenetelmiä maantieteellisiin markkinoihin eikä vähittäismarkkinoihin, jos ne ovat vakuutuneet, että kyseisillä markkinoilla vallitsee todellinen kilpailu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 85 ja 88 artiklan soveltamista.

III OSA
PALVELUT

I OSASTO
YLEISPALVELUVELVOITTEET

84 artikla

Kohtuuhintainen yleispalvelu

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla kuluttajilla niiden alueella on kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen kohtuuhintainen käyttöoikeus saatavilla olevaan riittävään laajakaistayhteyspalveluun sekä ääniviestintäpalveluihin alueelle määritellyllä laatusolla, varsinaisen yhteys mukaan luettuna, kiinteässä sijaintipaikassa.

2. Jäsenvaltiot voivat lisäksi varmistaa sellaisten 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen kohtuuhintaisuuden, joita ei tarjota kiinteässä sijaintipaikassa, jos ne pitävät tätä tarpeellisenä kuluttajien täysipainoisen sosiaalisen ja taloudellisen yhteiskuntaan osallistumisen kannalta.

3. Kunkin jäsenvaltion on, ottaen huomioon kansalliset olot ja kuluttajien enemmistön käytössä jäsenvaltion alueella oleva vähimmäiskaistanleveys sekä parhaita käytäntöjä koskeva BERECin raportti, määriteltävä riittävä laajakaistayhteyspalvelu 1 kohdan mukaisesti, jotta varmistettaisiin kaistanleveys, jota sosiaalinen ja taloudellinen osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää. Riittävän laajakaistayhteyspalvelun on voitava tarjota kaistanleveys, joka tarvitaan tukemaan vähintään liitteessä V vahvistettuja vähimmäispalveluja.

BERECin on osaltaan edistettävä tämän artiklan johdonmukaista soveltamista hyväksymällä – sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa sekä saatavilla olevat komission (Eurostat) tiedot huomioiden – viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2020 raportti jäsenvaltioiden parhaista käytännöistä, jotka tukevat ensimmäisen alakohdan mukaisen riittävän laajakaistayhteyspalvelun määrittämistä. Raporttia on päivitettävä säännöllisesti niin, että siinä otetaan huomioon teknologian kehittyminen ja kulutustottumusten muutokset.

4. Kuluttajan pyynnöstä 1 kohdassa ja tarvittaessa 2 kohdassa tarkoitettu yhteys voidaan rajoittaa koskemaan ainoastaan ääniviestintäpalveluja.

5. Jäsenvaltiot voivat laajentaa tämän artiklan soveltamisalaa koskemaan loppukäyttäjiä, jotka ovat mikroyrityksiä ja pk-yrityksiä sekä voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä.

85 artikla

Kohtuuhintaisen yleispalvelun tarjoaminen

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa seurattava markkinoilla saatavilla olevien, 84 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen vähittäishintojen kehitystä ja tasoa, erityisesti suhteessa kansallisiin hintoihin ja kansallisiin kuluttajien tuloihin.

2. Jos jäsenvaltiot katsovat, että 84 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen vähittäishinnat eivät kansallisten edellytysten perusteella ole kohtuuhintaisia, koska pienituloisilla kuluttajilla tai kuluttajilla, joilla on sosiaalisia erityistarpeita, ei ole pääsyä tällaisiin palveluihin, niiden on toteutettava toimia, joilla varmistetaan, että riittävät laajakaistayhteys- ja ääniviestintäpalvelut – vähintään kiinteässä sijaintipaikassa – ovat tällaisille kuluttajille kohtuuhintaisia.

Tätä varten jäsenvaltiot voivat varmistaa, että tällaisia kuluttajia tuetaan viestintätarkoituksessa, tai vaatia näiden palvelujen tarjoajia tarjoamaan kyseisille kuluttajille hintavaihtoehtoja tai -paketteja, jotka poikkeavat tavanomaisin kaupallisin ehdoin tarjotuista, tai molempia näistä. Tässä tarkoituksessa jäsenvaltiot voivat vaatia tällaisia palvelutarjoajia soveltamaan koko alueellaan yhteisiä tariffeja, mikä voi tarkoittaa myös maantieteellisiä keskiarvoja.

Poikkeusolosuhteissa, joissa tämän kohdan toisen alakohdan mukaisten velvollisuuksien asettaminen kaikille palvelutarjoajille aiheuttaisi kyseisille palvelutarjoajille tai jäsenvaltiolle liiallista hallinnollista tai taloudellista rasitetta, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti päättää asettaa erityisten hintavaihtoehtojen tai -pakettien tarjoamisvelvoitteen ainoastaan nimetyille yrityksille. Edellä olevaa 86 artiklaa sovelletaan tällaisissa tilanteissa soveltuvin osin. Jos jäsenvaltio nimeää yrityksiä, sen on varmistettava, että kaikkien sellaisten kuluttajien, jotka ovat pienituloisia tai joilla on erityistarpeita, saatavilla on yrityksiä, jotka tarjoavat heidän tarpeisiinsa sopivia hintavaihtoehtoja, paitsi jos vaihtoehtojen tarjoaminen aiheuttaisi jäsenvaltiolle liiallisen organisatorisen tai taloudellisen lisärasitteen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaisiin hintavaihtoehtoihin tai -paketteihin oikeutetuilla kuluttajilla on oikeus tehdä sopimus 84 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja palveluja tarjoavan palvelutarjoajan tai tämän kohdan mukaisesti nimetyn yrityksen kanssa ja että niiden numerolla on riittävä saatavuusaika ja että palvelun tarpeetonta keskeyttämistä välletään.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset, jotka 2 kohdan mukaisesti tarjoavat hintavaihtoehtoja tai -paketteja kuluttajille, jotka ovat pienituloisia tai joilla on sosiaalisia erityistarpeita, tiedottavat kansallisille sääntely- ja muille toimivaltaisille viranomaisille tällaisten tarjousten yksityiskohdista. Kansallisten sääntelyviranomaisten on yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa varmistettava, että edellytykset, joilla yritykset tarjoavat hintavaihtoehtoja tai -paketteja 2 kohdan mukaisesti, ovat täysin avoimia ja että ne julkistetaan ja niitä sovelletaan syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa vaatia tällaisten hintavaihtoehtojen tai -pakettien muuttamista tai lopettamista.

▼B

4. Jäsenvaltioiden on kansalliset olosuhteet huomioon ottaen varmistettava, että tarvittaessa tuetaan vammaisia kuluttajia ja että tarvittaessa toteutetaan muita erityistoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että päätelaitteita ja vastaavia käyttömahdollisuuksia edistäviä erityislaitteita ja erityispalveluja – tarvittaessa myös eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvia palveluja ja välityspalveluja – on saatavilla kohtuulliseen hintaan.

5. Jäsenvaltioiden on tätä artiklaa soveltaessaan pyrittävä minimoimaan markkinoiden vääristyminen.

6. Jäsenvaltiot voivat laajentaa tämän artiklan säännökset koskemaan loppukäyttäjiiä, jotka ovat mikroyrityksiä ja pk-yrityksiä sekä voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä.

*86 artikla***Yleispalvelun saatavuus**

1. Jos jäsenvaltio on osoittanut 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti toteutetun maantieteellisen kartoituksen mahdolliset tulokset sekä tarvittaessa mahdollisen lisänäytön huomioon ottaen, että 84 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän laajakaistayhteyspalvelun saatavuutta tietyssä sijaintipaikassa ja ääniviestintäpalvelujen saatavuutta ei voida varmistaa tavallisissa kaupallisissa olosuhteissa tai mahdollisesti muilla julkisen politiikan välineillä kyseisen jäsenvaltion alueella tai sen eri osissa, se voi asettaa aiheellisia julkisen palvelun velvoitteita kaikkiin kyseisten palvelujen käyttöoikeuden saamista koskeviin kohtuullisina pidettäviin loppukäyttäjien pyyntöihin vastaamiseksi alueellaan.

2. Jäsenvaltioiden on määritettävä tehokkain ja asianmukaisin lähestymistapa 84 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän laajakaistayhteyspalvelun sekä ääniviestintäpalvelujen saatavuuden turvaamiseksi tietyssä sijaintipaikassa siten, että noudatetaan puolueettomuuden, avoimuuden, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Jäsenvaltioiden on pyrittävä pitämään markkinoiden vääristyminen ja erityisesti palvelujen tarjonta sellaiseen hintaan tai sellaisiin ehdoin, jotka poikkeavat tavanomaisista kaupallisista ehdoista, niin vähäisenä kuin mahdollista, ja samalla niiden on turvattava yleinen etu.

3. Erityisesti jos jäsenvaltiot päättävät asettaa velvollisuuksia turvata loppukäyttäjille 84 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän laajakaistayhteyspalvelun sekä ääniviestintäpalvelujen saatavuus kiinteässä sijaintipaikassa, ne voivat nimetä yhden tai useampia yrityksiä turvaamaan kyseinen saatavuus koko kansallisella alueella. Jäsenvaltiot voivat nimetä eri yrityksiä tai yritysten ryhmiä tarjoamaan riittäviä laajakaistayhteyspalveluja ja ääniviestintäpalveluja kiinteässä sijaintipaikassa tai kattamaan eri osia kansallisesta alueesta.

▼B

4. Kun jäsenvaltiot nimeävät yrityksiä, joilla on koko kansallisella alueella tai osalla siitä velvollisuus turvata palvelujen saatavuus tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, niiden on käytettävä tehokasta, puolueetonta, avointa ja syrjimätöntä nimeämismekanismia, jossa yhtäkään yritystä ei lähtökohtaisesti suljeta pois nimeämisen piiristä. Tällaisilla nimeämismenettelyillä on varmistettava, että riittäviä laajakaistayhteyspalvelu ja ääniviestintäpalveluja kiinteässä sijaintipaikassa tarjotaan kustannustehokkaasti, ja niitä voidaan käyttää keinona määrittää yleispalveluvelvoitteen nettokustannukset 89 artiklan mukaisesti.

5. Kun tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti nimetty yritys aikoo luovuttaa koko paikallisliityntäverkko-omaisuutensa tai huomattavan osan siitä erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja, sen on ilmoitettava asiasta kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle hyvissä ajoin etukäteen, jotta tämä viranomaislainen voi arvioida suunnitellun liiketoimen vaikutukset 84 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän laajakaistayhteyspalvelun sekä ääniviestintäpalvelujen tarjoamiseen kiinteässä sijaintipaikassa. Kansallinen sääntelyviranomaislainen tai muu toimivaltainen viranomaislainen voi asettaa, muuttaa tai peruuttaa erityisvelvollisuuksia 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

*87 artikla***Olemassa olevien yleispalvelujen tilanne**

Jäsenvaltiot voivat jatkaa muiden, ennen 20 päivää joulukuuta 2018 voimassa olleiden palvelujen kuin 84 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän laajakaistayhteyspalvelun ja ääniviestintäpalvelun saatavuuden kiinteässä sijaintipaikassa sekä kohtuuhintaisuuden turvaamista, jos on todettu tarve tällaisille palveluille kansallisissa olosuhteissa. Kun jäsenvaltiot nimeävät yrityksiä tarjoamaan tällaisia palveluja koko kansallisella alueella tai osalla siitä, sovelletaan 86 artiklaa. Näiden velvollisuuksien rahoittamisessa on noudatettava 90 artiklaa.

Jäsenvaltioiden on tarkasteltava uudelleen tämän artiklan mukaisesti asetettuja velvollisuuksia viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2021 ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

*88 artikla***Kulujen valvonta**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarjottaessa 84 artiklassa tarkoitettujen lisäksi muita toimintoja ja palveluja, 84–87 artiklan mukaisesti laajakaistayhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajat määrittelevät ehtonsa siten, ettei loppukäyttäjän tarvitse maksaa tarpeettomista tai pyydytyn palvelun kannalta aiheuttamista toiminnoista tai palveluista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 84 artiklassa tarkoitettujen riittävien laajakaistayhteys- ja ääniviestintäpalvelujen tarjoajat sekä 85 artiklan mukaisten palvelujen tarjoajat tarjoavat tarvittaessa liitteessä VI olevassa A osassa lueteltuja erikoistoimintoja ja -palveluja, jotta kuluttajat voivat seurata ja tarkkailla kulujaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että palveluntarjoajat ottavat käyttöön järjestelmän, jolla

▼ B

ääniviestintäpalveluun tai riittävään laajakaistayhteyspalveluun oikeutetut 85 artiklassa tarkoitetut kuluttajat voivat välttää ääniviestintäpalvelun tai riittävän laajakaistayhteyspalvelun tarpeettoman keskeyttämisen, sekä myös asianmukaisen mekanismin, jolla voidaan tarkistaa jatkuva kiinnostus palvelun käyttämiseen.

Jäsenvaltiot voivat laajentaa tämän kohdan soveltamisalaa koskemaan loppukäyttäjiä, jotka ovat mikroyrityksiä ja pk-yrityksiä sekä voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä.

3. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että toimivaltainen viranomainen voi jättää soveltamatta 2 kohdan vaatimuksia valtion koko alueella tai joissakin sen osassa, jos se katsoo, että toiminto on laajalti saatavilla.

*89 artikla***Yleispalveluvollisuuksista aiheutuvat kustannukset**

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat, että 84 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritellyn riittävän laajakaistayhteyspalvelun ja ääniviestintäpalvelun tarjoaminen siten kuin 84, 85 ja 86 artiklassa säädetään tai olemassa olevien yleispalvelujen jatkaminen siten kuin 87 artiklassa säädetään voi muodostaa kohtuuttoman rasitteen tällaisten palvelujen tarjoajille, jotka pyytävät korvausta, kansallisten sääntelyviranomaisten on laskettava tällaisen tarjoamisen nettokustannukset.

Tätä tarkoitusta varten kansallisten sääntelyviranomaisten on:

a) laskettava yleispalveluvollisuuksista aiheutuvat nettokustannukset ottamalla huomioon palveluntarjoajan, joka tarjoaa 84 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun riittävän laajakaistayhteyspalvelun käyttöoikeutta ja ääniviestintäpalvelua siten kuin 84, 85 ja 86 artiklassa säädetään tai olemassa olevien yleispalvelujen jatkamista siten kuin 87 artiklassa säädetään, mahdollisesti saamat markkinaedut liitteen VII mukaisesti; tai

b) käytettävä nimeämismenettelyn avulla 86 artiklan 4 kohdan mukaisesti määritettyjä yleispalvelun tarjoamisen nettokustannuksia.

2. Edellä 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetun yleispalveluvollisuuksien nettokustannusten laskennan pohjana käytettävien tilien ja muiden tietojen on oltava kansallisen sääntelyviranomaisen tai asianomaisista osapuolista riippumattoman elimen tarkastamat tai varmistamat ja kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymät. Kustannusten laskennan tulosten ja tarkastuksen päätelmien on oltava yleisesti saatavilla.

*90 artikla***Yleispalveluvollisuuksien rahoittaminen**

1. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset toteavat 89 artiklassa tarkoitetun nettokustannusten laskennan perusteella, että palveluntarjoajalle aiheutuu kohtuuton rasite, jäsenvaltion on kyseisen palveluntarjoajan pyynnöstä päätettävä tehdä jompikumpi tai molemmat seuraavista:

▼ B

- a) ottaa käyttöön järjestelmä, joka korvaa määritetyt nettokustannukset kyseiselle palveluntarjoajalle julkisista varoista siten, että korvauksen saamisen edellytykset ovat julkisia;
- b) jakaa yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajien kesken.

2. Jos nettokustannukset jaetaan tämän artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden on perustettava kustannusten jakojärjestelmä, jota hallinnoi kansallinen sääntelyviranomainen tai edunsaajista riippumaton elin kansallisen sääntelyviranomaisen valvonnassa. Rahoittaa voidaan ainoastaan 84–87 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien nettokustannukset, jotka on määritetty 89 artiklan mukaisesti.

Kustannusten jakojärjestelmässä on noudatettava liitteessä IV olevassa B osassa esitettyjä avoimuuden, markkinoiden mahdollisimman vähäisen vääristymisen, syrjimättömyyden ja oikeasuhteisuuden periaatteita. Jäsenvaltiot voivat päättää, etteivät ne vaadi maksuja yrityksiltä, joiden liikevaihto alittaa tietyn rajan.

Yleispalveluvollisuuksien kustannusten jakamiseen mahdollisesti liittyvät maksut on eriytettävä ja yksilöitävä erikseen kunkin yrityksen osalta. Näitä maksuja ei saa määrätä yrityksille eikä periä yrityksiltä, jotka eivät tarjoa palveluja kustannusten jakomekanismin perustaneen jäsenvaltion alueella.

*91 artikla***Avoimuus**

1. Jos yleispalveluvollisuuksien nettokustannukset on laskettava 89 artiklan mukaisesti, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että nettokustannusten laskennan periaatteet, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot käytettävistä menetelmistä, ovat yleisesti saatavilla.

Jos 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yleispalveluvollisuuksien nettokustannusten jakojärjestelmä perustetaan, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kustannusten jakoperiaatteet ja nettokustannusten korvaukset ovat yleisesti saatavilla.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava vuosikertomus, jossa ilmoitetaan yksityiskohtaiset tiedot yleispalveluvollisuuksien lasketuista kustannuksista ja yksilöidään kaikkien asianosaisten yritysten osuudet, mukaan lukien mahdolliset markkinaedut, joita yritys on voinut saada 84–87 artiklassa säädettyjen yleispalveluvollisuuksien johdosta, jollei liikesalaisuutta koskevista kansallisista ja unionin säännöistä muuta johdu.

*92 artikla***Pakolliset lisäpalvelut**

Jäsenvaltiot voivat päättää saattaa alueellaan julkisesti saataville 84–87 artiklassa tarkoitettujen yleispalveluvollisuuksiin kuuluvien palvelujen lisäksi muita palveluja. Tällöin ei saa säätää tiettyjä yrityksiä koskevasta korvausjärjestelmästä.

II OSASTO
NUMEROVARAT

93 artikla

Numerovarot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset valvovat kaikkien kansallisten numerovarojen käyttöä koskevien oikeuksien myöntämistä ja kansallisten numerointisuunnitelmien hallinnointia ja että ne tarjoavat riittävät numerovarot yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käyttöön otetaan puolueettomat, avoimet ja syrjimättömät menettelyt kansallisten numerovarojen käyttöoikeuksien myöntämistä varten.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat myös myöntää kansallisista numerointisuunnitelmista oikeuksia numerovarojen käyttöön erityispalvelujen tarjoamiseksi muille kuin sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoaville yrityksille, jos saatavilla on riittävästi asianmukaisia numerovaroja nykyiseen ja ennakoitavissa olevaan tulevaan kysyntään vastaamiseksi. Kyseisten yritysten on osoitettava, että ne pystyvät hallinnoimaan numerovaroja ja noudattamaan 94 artiklan nojalla asetettuja asiaankuuluvia vaatimuksia. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat keskeyttää lisäoikeuksien myöntämisen numerovarojen käyttöön tällaisille yrityksille, jos osoitetaan olevan olemassa riski numerovarojen loppumisesta.

Tämän kohdan johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi BEREC antaa, sidosryhmiä kuultuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa, viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2020 suuntaviivat yhteisille perusteille numerovarojen hallinnointikyvyn ja numerovarojen loppumisriskin arvioimiseksi.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että kansallisia numerointisuunnitelmia ja -menettelyjä sovelletaan tavalla, joka kohtelee yhdenvertaisesti kaikkia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia ja yrityksiä, joita pidetään kelpoisina 2 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että yritys, jolle on myönnetty oikeus numerovarojen käyttöön, ei syrji muita sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia niiden palvelujen käyttöön tarvittavien numerovarojen osalta.

4. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että kansallinen sääntelyviranomainen tai muut toimivaltaiset viranomaiset asettavat saataville muiden kuin maantieteellisten numeroiden alueen, jota voidaan käyttää muiden sähköisten viestintäpalvelujen kuin henkilöiden välisen viestinnän tarjoamiseen kaikkialla unionissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 531/2012 ja tämän direktiivin 97 artiklan 2 kohdan soveltamista. Jos numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia on annettu tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti muille yrityksille kuin sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajille, tätä kohtaa on sovellettava niihin palveluihin, joiden tarjoamista varten oikeudet on myönnetty.

▼B

Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että liitteessä I olevassa E osassa luetellut edellytykset, jotka voidaan liittää sellaisten numerovarojen käyttöä koskeviin oikeuksiin, joita käytetään palvelujen tarjoamiseen maatunnuksen jäsenvaltion ulkopuolella, mukaan lukien näiden edellytysten valvonta, ovat yhtä tiukat kuin edellytykset ja niiden noudattamisen valvonta, joita tämän direktiivin mukaisesti sovelletaan maatunnuksen jäsenvaltion sisällä tarjottaviin palveluihin. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on 94 artiklan 6 kohdan mukaisesti myös varmistettava, että palveluntarjoajat, jotka käyttävät maatunnuksensa numerovaroja muissa jäsenvaltioissa, noudattavat numerovarojen käyttöön liittyviä kuluttajansuojaa koskevia ja muita kansallisia sääntöjä, joita sovelletaan jäsenvaltioissa, joissa numerovaroja käytetään. Tämä velvollisuus ei rajoita kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten lainvalvontavaltuuksia.

BERECin on avustettava kansallisia sääntely- tai muita toimivaltaisia viranomaisia näiden pyynnöstä toimintansa koordinoinnissa sellaisten numerovarojen tehokkaan hallinnan varmistamiseksi, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella unionissa.

Jotta helpotetaan kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamaa tämän kohdan mukaisten vaatimusten noudattamisen valvontaa, BERECin on perustettava tietokanta numerovaroista, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella unionissa. Tätä varten kansallisten sääntely- tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava asiaa koskevat tiedot BERECille. Jos kansallinen sääntelyviranomainen ei myönnä numerovaroja, joita on oikeus käyttää oman alueen ulkopuolella unionissa, niiden myöntämisestä ja hallinnoinnista vastaava toimivaltainen viranomainen kuulee kansallista sääntelyviranomaista.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tunnus 00 on vakiomuotoinen ulkomaanpuhelutunnus. Erityisjärjestelyjä numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käyttöä varten eri jäsenvaltioissa sijaitsevien vierekkäisten alueiden välillä voidaan toteuttaa tai jatkaa.

Jäsenvaltiot voivat sopia yhteisen numerointisuunnitelman käytöstä kaikissa tai tietyissä numeroluokissa.

Tällaisista järjestelyistä tai sopimuksista on ilmoitettava loppukäyttäjille, joihin tällaiset järjestelyt tai sopimukset vaikuttavat.

6. Jäsenvaltioiden on edistettävä langatonta toimittamista – jos se on teknisesti toteutettavissa – jotta loppukäyttäjien, erityisesti koneiden välisten palvelujen tarjoajien ja loppukäyttäjien, olisi helpompi vaihtaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 106 artiklan soveltamista.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset numerointisuunnitelmat ja niihin tehtävät lisäykset ja muutokset julkaistaan, jolloin julkaisemista voidaan rajoittaa ainoastaan kansallisen turvallisuuden perusteella.

▼ B

8. Jäsenvaltioiden on tuettava erityisnumeroiden tai numerointialueiden yhdenmukaistamista unionissa silloin, kun se edistää sekä sisämarkkinoiden toimintaa että yleiseurooppalaisten palvelujen kehittämistä. Jos valtioiden rajat ylittävään tai koko Euroopan laajuiseen numerovarojen kysyntään ei pystytä vastaamaan, komissio hyväksyy tarvittaessa ja BERECin lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen täytäntöönpanosäädöksiä, joilla yhdenmukaistetaan tietyt numerot tai numerointialueet.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

*94 artikla***Numerovarojen käyttöä koskevien oikeuksien myöntämismenettely**

1. Jos on välttämätöntä myöntää yksittäisiä numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia, kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä tällainen oikeus pyynnöstä kaikille yrityksille, jotka tarjoavat 12 artiklassa tarkoitettuja yleisvaltuutuksen mukaisia sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja, jollei 13 artiklan ja 21 artiklan 1 kohdan c alakohdasta ja muista tällaisten numerovarojen tehokkaan käytön tämän direktiivin mukaisesti varmistavista säännöistä muuta johdu.

2. Numerovarojen käyttöä koskevien oikeuksien myöntämismenettelyjen on oltava avoimia, puolueettomia, läpinäkyviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia.

Numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia myöntäessään kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava, voiko oikeuksien haltija siirtää kyseiset oikeudet ja millä ehdoin.

Jos kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset myöntävät määräaikaista numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia, määräajan on oltava tarjottavan palvelun kannalta tarkoituksenmukainen tavoiteltavaan päämäärään nähden, ja siinä on otettava huomioon tarve jättää riittävästi aikaa investointien kuoletukselle.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätökset numerovarojen käyttöä koskevien oikeuksien myöntämisestä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne ovat saaneet täydellisen hakemuksen, ja kolmen viikon kuluessa sellaisten numerovarojen osalta, jotka on kansallisessa numerointisuunnitelmassa varattu tiettyihin tarkoituksiin. Tällaiset päätökset on julkistettava.

4. Jos kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset ovat asianomaisten osapuolten 23 artiklan mukaisesti tapahtuneen kuulemisen jälkeen todenneet, että taloudelliselta arvoltaan poikkeuksellisten numerovarojen käyttöä koskevat oikeudet on myönnettävä kilpailuun perustuvalla tai vertailevalla valintamenettelyllä, kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat pidentää tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettua kolmen viikon enimmäismääräaikaa enintään kolmella viikolla.

▼B

5. Kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset eivät saa rajoittaa myönnettävien yksilöllisten käyttöoikeuksien määrää, paitsi jos tämä on välttämätöntä numerovarojen tehokkaan käytön varmistamiseksi.

6. Jos numerovarojen käyttöä koskeviin oikeuksiin sisältyy niiden oman alueen ulkopuolinen käyttö unionissa 93 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen on liitettävä käyttöä koskevaan oikeuteen erityisehtoja, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltiossa, jossa numerovaroja käytetään, sovellettavien kansallisten kuluttajansuojasääntöjen ja kaikkien numerovarojen käyttöä koskevien kansallisten lakien noudattaminen.

Jos sellaisen jäsenvaltion kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen, jossa kyseisiä numerovaroja käytetään, esittää pyynnön, jossa se osoittaa asiaa koskevien kuluttajansuojasääntöjen tai numerovarojen käyttöä koskevan kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön rikkomisen, sen jäsenvaltion kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen, jossa numerovarojen käyttöä koskevat oikeudet on myönnetty, on toteutettava tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti liitettyjen ehtojen noudattamisen varmistamiseksi toimia 30 artiklan mukaisesti, myös vakavissa tapauksissa peruuttamalla oikeus kyseiselle yritykselle myönnettyjen numerovarojen oman alueen ulkopuoliseen käyttöön.

BERECin on helpotettava ja koordinoitava tietojen vaihtamista asiaan liittyvien eri jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä ja varmistettava työskentelyn asianmukainen koordinointi niiden kesken.

7. Tätä artiklaa sovelletaan myös silloin, kun kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset myöntävät numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia muille yrityksille kuin sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoajille 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

*95 artikla***Numerovarojen käyttöä koskevia oikeuksia koskevat maksut**

Jäsenvaltiot voivat antaa kansalliselle sääntely- tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuuden asettaa maksuja numerovarojen käyttöä koskevien oikeuksien johdosta, tarkoituksena näiden varojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistaminen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä maksut ovat objektiivisesti perusteltavissa, avoimia, syrjimättömiä ja tavoitteeseen nähden oikeasuhteisia, ja niiden on otettava huomioon 3 artiklassa esitetyt tavoitteet.

*96 artikla***Kadonneita lapsia koskeva vihjepuhelinnumero ja lasten auttava puhelin**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjillä on mahdollisuus käyttää maksutta vihjepuhelinnumeropalvelua kadonneista lapsista ilmoittamiseksi. Vihjepuhelimen on oltava käytettävissä numerossa 116 000.

▼B

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää 116 000 -numerossa tarjottuja palveluja mahdollisimman suuressa määrin. Sen edistämiseksi, että vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää mainittuja palveluja matkustaessaan muissa jäsenvaltioissa, toteutettavien toimenpiteiden on perustuttava 39 artiklassa säädettyjen asiaankuuluvien standardien tai eritelmien noudattamiseen.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomainen tai yritys, jonka käyttöön 116 000 -numero on osoitettu, varaa tarvittavat resurssit vihjepuhelimen toimintaan.

4. Jäsenvaltiot ja komissio varmistavat tarvittaessa, että kansalaisille tiedotetaan riittävästi numeroissa 116 000 ja 116 111 tarjottavien palvelujen olemassaolosta ja käytöstä.

*97 artikla***Numerojen ja palvelujen käyttöoikeus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet – jos ne ovat taloudellisesti toteutettavissa ja lukuun ottamatta tilannetta, jossa loppukäyttäjä on kaupallisista syistä rajoittanut tietyiltä maantieteellisiltä alueilta tulevia puheluja – sen varmistamiseksi, että loppukäyttäjät voivat:

- a) saada ja käyttää palveluja käyttäen unionin alueella muita kuin maantieteellisiä numeroita; ja
- b) operaattorin käyttämästä tekniikasta ja laitteista riippumatta käyttää kaikkia unionissa tarjottuja numeroita, kuten jäsenvaltioiden kansallisiin numerointisuunnitelmiin sisältyviä numeroita ja kansainvälisiä ilmaisnumeroita (UIFN).

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia estämään tapauskohtaisesti numeroiden tai palvelujen käytön, jos tämä on perusteltua petosten tai väärinkäytösten vuoksi, ja vaatia, että tällaisissa tapauksissa sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat pidättävät kyseisestä yhteenliittämisestä tai muista palveluista saadut tulot.

III OSASTO

LOPPUKÄYTTÄJIEN OIKEUDET*98 artikla***Tiettyjä mikroyrityksiä koskeva poikkeus**

Tätä osastoa ei 99 ja 100 artiklaa lukuun ottamatta sovelleta numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja tarjoaviin mikroyrityksiin, elleivät ne tarjoa muita sähköisiä viestintäpalveluja numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen lisäksi.

▼B

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjät saavat tiedon ensimmäisen alakohdan mukaisesta poikkeuksesta ennen kuin ne tekevät sopimuksen mikroyrityksen kanssa, jota tällainen poikkeus koskee.

*99 artikla***Syrjimättömyys**

Sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajat eivät saa soveltaa loppukäyttäjiin verkkojen tai palvelujen käyttöoikeuksiin tai käyttöön liittyviä erilaisia vaatimuksia tai yleisehtoja loppukäyttäjän kansalaisuuteen, asuinpaikkaan tai sijoittautumispaikkaan liittyvistä syistä, paitsi jos erilainen kohtelu on objektiivisesti perusteltua.

*100 artikla***Perusoikeuksien suoja**

1. Loppukäyttäjille tarkoitettujen sähköisissä viestintäverkoissa tarjottavien palvelujen ja sovellusten käyttöoikeutta tai käyttöä koskevissa kansallisissa toimenpiteissä on kunnioitettava unionin perusoikeuskirjaa, jäljempänä ”perusoikeuskirja”, ja unionin oikeuden yleisiä periaatteita.

2. Kaikkia toimenpiteitä, jotka koskevat loppukäyttäjien käyttöoikeutta palveluihin ja sovelluksiin sähköisissä viestintäverkoissa taikka tällaista käyttöä ja joilla todennäköisesti rajoitetaan perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien tai vapauksien harjoittamista, saa toteuttaa ainoastaan, jos niistä säädetään laissa sekä kyseisiä oikeuksia ja vapauksia kunnioittaen ja jos ne ovat oikeasuhteisia ja välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin oikeuden tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti, mukaan lukien oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. Sen vuoksi näitä toimenpiteitä saadaan toteuttaa ainoastaan ottamalla asianmukaisella tavalla huomioon syyttömyysolettaman periaate ja oikeus yksityisyyteen. On taattava etukäteen tapahtuva, oikeudenmukainen ja puolueeton käsittely, mukaan lukien asianomaisen henkilön tai asianomaisten henkilöiden oikeus tulla kuulluksi, ottaen huomioon asianmukaisten edellytysten ja menettelyllisten järjestelyjen tarve asianmukaisesti osoitetuissa kiireellisissä tapauksissa perusoikeuskirjan mukaisesti.

*101 artikla***Yhdenmukaistamisen taso**

1. Ellei tässä osastossa toisin säädetä, jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön 102–115 artiklasta poikkeavia loppukäyttäjän suojaa koskevia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä suojan erilaisen tason varmistamiseksi.

2. Jäsenvaltiot voivat 21 päivään joulukuuta 2021 saakka soveltaa tiukempia kansallisia kuluttajansuojasäännöksiä, jotka poikkeavat 102–115 artiklassa vahvistetuista säännöksistä, edellyttäen että kyseiset säännökset olivat voimassa ennen 20 päivää joulukuuta 2018 ja että niiden sisämarkkinoille muodostamat rajoitukset ovat kuluttajansuojatavoitteeseen nähden oikeasuhteisia.

▼B

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2019 tämän kohdan perusteella sovellettavista kansallisista säännöksistä.

*102 artikla***Sopimukseen liittyvät tietovaatimukset**

1. Ennen kuin sopimus tai sitä vastaava tarjous sitoo kuluttajaa, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, jotka eivät ole laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjontaan liittyviä siirtopalveluja, tarjoajien on annettava direktiivin 2011/83/EU 5 ja 6 artiklassa tarkoitettut tiedot ja lisäksi tiedot, jotka luetellaan tämän direktiivin liitteessä VIII, siltä osin kuin kyseiset tiedot koskevat niiden tarjoamia palveluja.

Kyseiset tiedot on ilmoitettava selkeästi ja ymmärrettävästi direktiivin 2011/83/EU 2 artiklan 10 alakohdassa määritellyllä pysyvällä välineellä tai jos tämä ei ole mahdollista, palveluntarjoajan on annettava tiedot käyttäjän saataville asetetussa asiakirjassa, joka on helppo ladata. Palveluntarjoajan on nimenomaisesti kiinnitettävä kuluttajan huomio kyseisen asiakirjan saatavuuteen ja siihen, että sen lataaminen on tärkeää dokumentaatiota ja myöhempää käyttöä varten sekä tallennettujen tietojen jäljentämiseksi muuttumattomina.

Tiedot on pyynnöstä annettava vammaisten loppukäyttäjien käyttöön soveltuvassa muodossa tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimukset yhdenmukaistavan unionin lainsäädännön mukaisesti.

2. Edellä olevissa 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava myös loppukäyttäjille, jotka ovat mikroyrityksiä tai pieniä yrityksiä ja voittoa tavoittelemattomia järjestöjä, elleivät ne ole nimenomaisesti sopineet jättäytyvänsä kokonaan tai osittain kyseisten säännösten ulkopuolelle.

3. Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, jotka eivät ole laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjonnassa käytettäviä siirtopalveluja, tarjoajien on annettava kuluttajille ytimekäs ja helppoluukuinen sopimustiivistelmä. Sopimustiivistelmässä on esitettävä keskeiset osat 1 kohdan mukaisista tietovaatimuksista. Näihin keskeisiin osiin on sisällyttävä vähintään:

- a) palveluntarjoajan nimi, osoite ja yhteystiedot sekä yhteystiedot mahdollisia valituksia varten, jos nämä tiedot ovat erilaiset;
- b) kunkin tarjottavan palvelun keskeiset ominaisuudet;
- c) sähköisen viestintäpalvelun aktivoinnin sekä mahdollisten toistuvien tai kulutukseen perustuvien maksujen hinnat, jos palvelu tarjotaan suoraa rahallista maksua vastaan;
- d) sopimuksen voimassaoloaika sekä ehdot sen uusimiselle ja irtisanomiselle;

▼ B

- e) tieto siitä, missä määrin tuotteet ja palvelut on suunniteltu vammaisille loppukäyttäjille;
- f) internetyhteyspalvelujen osalta yhteenveto asetuksen (EU) 2015/2120 4 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan mukaisesti vaadittavista tiedoista.

Komissio antaa BEREciä kuultuaan viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2019 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään sopimustiivistelmän malli, jota palveluntarjoajien on määrä käyttää täyttääkseen tämän kohdan mukaiset velvollisuutensa.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 118 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Palveluntarjoajien, joihin sovelletaan 1 kohdan mukaisia velvollisuuksia, on täytettävä vaadittavat tiedot asianmukaisesti sopimustiivistelmän malliin ja annettava sopimustiivistelmä maksutta kuluttajille, ennen sopimuksen, mukaan lukien etäsopimusten, tekemistä. Jos objektiivisista teknisistä syistä on mahdotonta antaa sopimustiivistelmää tuossa vaiheessa, se on annettava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, ja sopimus tulee voimaan silloin, kun kuluttaja on vahvistanut hyväksyvänsä sen saatuaan sopimustiivistelmän.

4. Edellä 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuista tiedoista tulee olennainen osa sopimusta, eikä niitä saa muuttaa, elleivät sopimuspuolet nimenomaisesti sovi toisin.

5. Kun internetyhteyspalveluja tai yleisesti saatavilla olevia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja laskutetaan joko käytetyn ajan tai määrän perusteella, niiden tarjoajien on tarjottava kuluttajille mahdollisuus seurata ja hallita kunkin tällaisen palvelun käyttöä. Tähän on sisällyttävä oikeus saada ajan tasalla olevat tiedot hinnoittelumalliin sisältyvien palvelujen käytöstä. Palveluntarjoajien on erityisesti ilmoitettava kuluttajille ennen kuin palveluntarjoajien hinnoittelumalliin sisältyvä toimivaltaisten viranomaisten, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa etukäteen vahvistama käyttömäärän yläraja täyttyy ja kun palveluntarjoajien hinnoittelumalliin sisältyvä palvelu on käytetty kokonaan.

6. Jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisessa lainsäädännössään säännöksiä, joilla palveluntarjoajia vaaditaan antamaan lisätietoja palvelun kulutuksesta ja joilla tilapäisesti estetään palvelun käyttö toimivaltaisen viranomaisen määrittämän rahallisen tai määrään perustuvan käyttörajan tultua täyteen.

7. Jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisessa lainsäädännössään sellaisia seikkoja koskevia säännöksiä, joita ei säädellä tässä artiklassa, erityisesti uusien esin tulevien asioiden käsittelemiseksi.

*103 artikla***Avoimuus, tarjousten vertailu ja tietojen julkaiseminen**

1. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, että jos internetyhteysohjelmien tai yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat asettavat näiden palvelujen tarjoamiselle ehtoja ja edellytyksiä, kaikki tällaiset palveluntarjoajat tai toimivaltainen viranomainen itse, tarvittaessa yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa, julkaisee liitteessä IX tarkoitettut tiedot selkeässä, kattavassa, koneellisesti luettavassa ja vammaisten loppukäyttäjien käyttöön soveltuvassa muodossa, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimukset yhdenmukaistavan unionin lainsäädännön mukaisesti. Kyseiset tiedot on saatettava säännöllisesti ajan tasalle. Toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa voivat asettaa lisävaatimuksia, jotka koskevat julkaistavien tietojen muotoa. Nämä tiedot on pyynnöstä toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ja tarvittaessa kansalliselle sääntelyviranomaiselle ennen niiden julkaisemista.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, että loppukäyttäjillä on maksuton käyttöoikeus vähintään yhteen riippumattomaan vertailuvälineeseen, jonka avulla he voivat vertailla ja arvioida eri internetyhteysohjelmien ja yleisesti saatavilla olevien, numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen ja tarvittaessa yleisesti saatavilla olevien, numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen seuraavia tekijöitä:

- a) toistuvia tai kulutukseen perustuvia suoria rahallisia maksuja vastaan tarjottavien palvelujen hintoja ja tariffeja; sekä
- b) suorituksen laatua, kun tarjotaan laadun vähimmäistasoa tai yritystä vaaditaan julkaisemaan tällaiset tiedot 104 artiklan mukaisesti.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettun vertailuvälineen on

- a) oltava toiminnallisesti riippumaton tällaisten palvelujen palveluntarjoajista siten, että näillä palveluntarjoajilla on tasapuolinen asema hakutuloksia käytettäessä;
- b) ilmoitettava selvästi vertailuvälineen omistajat ja operaattorit;
- c) asetettava selkeät ja puolueettomat vertailuperusteet;
- d) käytettävä selkeää ja yksiselitteistä kieltä;
- e) annettava täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja sekä ilmoitettava viimeinen päivitysajankohta;

▼B

- f) oltava avoin kaikille internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajille, jotka asettavat asiaankuuluvia tietoja saataville, ja sisällettävä monia erilaisia tarjouksia, jotka kattavat merkittävän osan alan markkinoista, ja mikäli esitetyt tiedot eivät anna täyttä käsitystä markkinoista, siitä on ilmoitettava selkeästi ennen tulosten esittämistä;
- g) tarjottava tehokas menettely vääristä tiedoista ilmoittamiseksi.
- h) sisällettävä mahdollisuus vertailla hintoja, tariffeja ja palvelun suorituksen laatua kuluttajille saatavilla olevien tarjousten välillä ja, jos jäsenvaltiot sitä edellyttävät, kyseisten tarjousten ja muille loppukäyttäjille tarkoitettujen yleisesti saatavilla olevien vakiotarjousten välillä.

Toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa välineen tarjoajan pyynnöstä sertifioitava vertailuvälineet, jotka täyttävät a–h alakohdan vaatimukset.

Kolmansilla osapuolilla on oltava oikeus käyttää veloituksetta ja avoimissa tietomuodoissa internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien julkaisemia tietoja tällaisten riippumattomien vertailuvälineiden saataville asettamiseksi.

4. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että internetyhteyspalvelujen tai yleisesti saatavilla olevien numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tai näiden molempien tarjoajat tarjoavat yritykset jakavat tarvittaessa veloituksetta yleiseen etuun liittyvää tietoa olemassa oleville ja uusille loppukäyttäjille käyttäen niitä keinoja, joita ne käyttävät tavanomaisesti loppukäyttäjien kanssa viestiessään. Tällaisessa tapauksessa asiaankuuluvien viranomaisten on tuotettava tieto vakimuodossa, ja sen on sisällettävä muun muassa seuraavat asiat:

- a) tavallisimmat tavat käyttää internetyhteyspalveluja ja yleisesti saatavilla olevia numeroihin perustuvia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja laittomaan toimintaan tai haitallisen sisällön levittämiseen etenkin, jos se voi haitata muille kuuluvien oikeuksien ja vapauksien noudattamista, mukaan lukien tietosuojaa koskeviin oikeuksiin sekä tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin kohdistuvat rikkomukset ja niiden oikeudelliset seuraukset; ja
- b) keinot henkilöturvallisuutta, yksityisyyden suojaa ja henkilötietoja uhkaavilta riskeiltä suojautumiseksi käytettäessä internetyhteyttä ja yleisesti saatavilla olevia numeroihin perustuvia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja.

104 artikla

Internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen laatu

1. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa vaatia internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajia julkaisemaan loppukäyttäjien käyttöön kattavia, vertailukelpoisia, luotettavia, käyttäjäystävällisiä ja ajantasaisia tietoja palvelujensa laadusta siltä osin kuin ne hallitsevat vähintään joitakin verkon osia joko suoraan tai asiaa koskevan palvelutasosopimuksen perusteella, sekä toimenpiteitä, joilla on pyritty varmistamaan vammaisten loppukäyttäjien yhtäläiset käyttöoikeudet. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa myös vaatia yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajia ilmoittamaan kuluttajille, jos niiden tarjoamien palvelujen laatu on riippuvainen ulkoisista tekijöistä, kuten signaalien siirron hallinnasta tai verkkoyhteydestä.

Nämä tiedot on pyynnöstä toimitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle ja tarvittaessa muille toimivaltaisille viranomaisille ennen niiden julkaisemista.

Palvelun laadun varmistamista koskevien toimenpiteiden on oltava asetuksen (EU) 2015/2120 mukaisia.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin suuntaviivat, yksilöitävä palvelun laatua koskevat mitattavat muuttujat sekä julkaistavien tietojen sisältö, muoto ja julkaisutapa, mukaan lukien mahdolliset laadunvarmistusmekanismit. Tarvittaessa on käytettävä liitteessä X mainittuja muuttujia, määritelmiä ja mittausmenetelmiä.

Tämän kohdan ja liitteen X johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi BEREC antaa viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2020 sidosryhmiä kuuluttuaan ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa suuntaviivat, joissa määritetään yksityiskohtaisesti asiaankuuluvat palvelun laatua koskevat muuttujat vammaisia loppukäyttäjiä koskevat muuttujat mukaan lukien, sovellettavat mittausmenetelmät, julkaistavien tietojen sisältö ja muoto sekä laadunvarmistusmekanismit.

105 artikla

Sopimusten kesto ja irtisanominen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, etteivät sopimuksen irtisanomista koskevat ehdot ja menettelyt estä palveluntarjoajan vaihtamista ja että kuluttajien ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, jotka ovat muita kuin numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja sekä muita kuin laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjontaan liittyviä siirtopalveluja, tarjoajien välisissä sopimuksissa ei määrätä sitoumusajasta, joka ylittää 24 kuukautta. Jäsenvaltiot voivat hyväksyä tai pitää voimassa säännöksiä, joilla valtuutetaan vaatimaan lyhyempiä enimmäiskestoisia sopimukseen perustuvia sitoumusaikoja.

▼B

Tätä kohtaa ei sovelleta sellaisen osamaksusopimuksen keston, jossa kuluttaja on erillisellä sopimuksella sopinut maksavansa erissä yksinomaan sellaisen fyysisen yhteyden käyttöönoton, joka liitetään erityisesti erittäin suuren kapasiteetin verkkoon. Fyysisen yhteyden käyttöönottoa koskevaan osamaksusopimukseen ei sisälly päätelaitteita, kuten reititintä tai modeemia, eikä se estä kuluttajaa käyttämästä tämän artiklan mukaisia oikeuksiaan.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös loppukäyttäjiin, jotka ovat mikroyrityksiä, pieniä yrityksiä tai voittoa tavoittelemattomia järjestöjä, elleivät ne ole nimenomaisesti sopineet jättäytyvänsä kyseisten säännösten ulkopuolelle.

3. Jos sopimuksen tai kansallisen lainsäädännön mukaan sähköisten viestintäpalvelujen, jotka ovat muita kuin numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja sekä muita kuin laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjonnassa käytettäviä siirtopalveluja, määräaikaista sopimusta jatketaan automaattisesti, jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjillä on tällaisen automaattisen jatkamisen jälkeen oikeus irtisanoa sopimus milloin tahansa jäsenvaltioiden määrittämällä enintään kuukauden irtisanomisajalla ja joutumatta vastaamaan muista kustannuksista kuin maksuista, jotka peritään palvelun vastaanottamisesta irtisanomisaikana. Ennen sopimuksen automaattista jatkamista palveluntarjoajien on ilmoitettava loppukäyttäjille selvästi ja hyvissä ajoin pysyvällä välineellä sopimukseen perustuvan sitoumuksen päättymisestä ja keinoista irtisanoa sopimus. Lisäksi ja samalla palveluntarjoajien on annettava loppukäyttäjille palveluihinsa liittyvää edullisimpia hintoja koskevaa neuvontaa. Palveluntarjoajien olisi myös annettava tietoja parhaimmista hinnoista vähintään kerran vuodessa loppukäyttäjille.

4. Loppukäyttäjillä on oltava oikeus sanoa sopimus irti ilman lisäkuluja, kun muiden yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen kuin numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoaja ilmoittaa sopimusehtojen muuttamisesta, paitsi jos ehdotetuista muutoksista on yksinomaan etua loppukäyttäjälle, tai ne ovat luonteeltaan puhtaasti hallinnollisia eikä niillä ole kielteisiä vaikutuksia loppukäyttäjiiin tai jos unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä suoraan edellytetään niitä.

Palveluntarjoajien on ilmoitettava sopimusehtojen muutoksista loppukäyttäjille vähintään kuukausi etukäteen ja ilmoitettava näille samanaikaisesti, että heillä on oikeus sanoa sopimuksensa irti ilman lisäkuluja, jos he eivät hyväksy uusia ehtoja. Oikeutta sopimuksen irtisanomiseen voidaan käyttää kuukauden kuluessa ilmoituksesta. Jäsenvaltiot voivat pidentää tätä oikeuden käyttöaikaa kolmella kuukaudella. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilmoitus tehdään selkeästi ja ymmärrettävästi pysyvällä välineellä.

5. Kaikkia sähköisen viestintäpalvelun, joka on muu kuin internet-yhteysohjelma tai muu kuin numeroista riippumaton henkilöiden välinen viestintäpalvelu, tosiasiallisen suorituskyvyn merkittäviä ja jatkuvia tai usein toistuvia poikkeamia sopimuksessa ilmoitetusta suorituskyvystä on pidettävä pohjana sille, että kuluttaja voi turvautua kansallisen lainsäädännön mukaisesti käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin, mukaan lukien oikeuteen irtisanoa sopimus kuluitta.

▼B

6. Jos loppukäyttäjällä on oikeus irtisanoa yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua, joka on muu kuin numeroista riippumaton henkilöiden välinen viestintäpalvelu, koskeva sopimus tämän direktiivin, unionin oikeuden muiden säännösten tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti ennen sovitun sopimuskauden päättymistä, loppukäyttäjältä ei peritä muuta korvausta kuin korvaus hänen haltuunsa jäävästä sopimukseen kuuluneesta päätelaitteesta.

Jos loppukäyttäjä sopimuksen päättyessä haluaa pitää itsellään sopimuksen tekemisen yhteydessä siihen liitetyn päätelaitteen, tästä mahdollisesti perittävä korvaus ei saa ylittää sopimuksen tekohtkellä sovittua laitteen arvoa suhteutettuna kuluneeseen aikaan (*pro rata temporis*) tai jäljellä olevalta sopimusajalta perittävää palvelumaksua sen mukaan, kumpi näistä rahamääristä on pienempi.

Jäsenvaltiot voivat määrittää muita menetelmiä korvauksen laskemiseksi, edellyttäen, ettei korvaus ole tuollaisen menetelmän johdosta suurempi kuin toisen alakohdan mukaisesti laskettu korvaus.

Palveluntarjoajan on poistettava maksutta mahdolliset ehdot, jotka koskevat päätelaitteiden käyttöä muissa verkoissa, jäsenvaltioiden määrittelemänä ajankohtana ja viimeistään silloin kun kyseinen korvaus maksetaan.

7. Laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjonnassa käytettävien siirtopalvelujen osalta edellä 4 ja 6 kohdassa mainituista oikeuksista hyötyvät vain loppukäyttäjät, jotka ovat kuluttajia, mikroyrityksiä, pienyrityksiä tai voittoa tavoittelemattomia järjestöjä.

106 artikla

Palveluntarjoajan vaihtaminen ja numeron siirrettävyys

1. Internetyhteyspalvelun tarjoajaa vaihdettaessa palveluntarjoajien, joita asia koskee, on annettava loppukäyttäjälle riittävästi tietoja ennen vaihtoa ja sen aikana sekä varmistettava internetyhteyspalvelun jatkuvuus, paitsi jos tämä on teknisesti mahdotonta toteuttaa. Vastaanottavan palveluntarjoajan on varmistettava, että internetyhteyspalvelu aktivoidaan mahdollisimman lyhyessä ajassa loppukäyttäjän kanssa nimenomaisesti sovittuna päivänä ja ajankohtana. Luovuttavan palveluntarjoajan on jatkettava internetyhteyspalvelujensa toimittamista entisillä ehdoilla siihen asti, kun vastaanottavan palveluntarjoajan palvelut aktivoidaan. Palvelu ei saa vaihdon aikana olla poissa käytöstä kauempaa kuin yhden työpäivän.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että vaihto sujuu loppukäyttäjän kannalta tehokkaasti ja yksinkertaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla loppukäyttäjillä, joilla on kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyvä numero, on pyynnöstä oltava oikeus säilyttää numeronsa liitteessä VI olevan C osan säännösten mukaisesti riippumatta siitä, mikä yritys palvelun tarjoaa.

▼B

3. Kun loppukäyttäjät irtisanoo sopimuksen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjät voi säilyttää oikeuden siirtää kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyvä numero toiselle palveluntarjoajalle vähintään kuukauden irtisanomispäivästä, ellei loppukäyttäjät luovu tästä oikeudesta.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että numeron siirrettävyyteen liittyvä hinnoittelu palveluntarjoajien välillä on kustannuslähtöistä ja että loppukäyttäjille ei aiheudu välittömiä kustannuksia.

5. Numeroiden siirtäminen ja niiden aktivointi siirron jälkeen on toteutettava mahdollisimman nopeasti loppukäyttäjän kanssa nimenomaisesti sovituina yhtenä tai useampana päivänä. Loppukäyttäjien, jotka ovat tehneet sopimuksen numeron siirtämisestä toiselle palveluntarjoajalle, on joka tapauksessa saatava numeronsa aktivoituksi yhden työpäivän kuluessa loppukäyttäjän kanssa sovitusta päivästä. Jos siirtäminen ei toteudu, luovuttavan palveluntarjoajan on aktivoitava loppukäyttäjän numero ja siihen liittyvät palvelut uudelleen siihen asti, kunnes siirtäminen saadaan toteutettua. Luovuttavan palveluntarjoajan on jatkettava palvelujensa toimittamista entisillä ehdoilla siihen asti, kunnes vastaanottavan palveluntarjoajan palvelut aktivoidaan. Palvelu ei saa palveluntarjoajan vaihtamisen ja numeron siirtämisen aikana missään tapauksessa olla poissa käytöstä kauempaa kuin yhden työpäivän. Operaattorien, joiden liittytaverkkoja tai -toimintoja käyttää joko luovuttava tai vastaanottava palveluntarjoaja tai molemmat näistä, on varmistettava, ettei mikään palvelun keskeytyminen viivästyä palveluntarjoajan vaihtamista ja numeron siirtämistä.

6. Vastaanottavan palveluntarjoajan on johdettava 1 ja 5 kohdassa esitettyä vaihto- ja siirtämisprosessia, ja sekä vastaanottavan että luovuttavan palveluntarjoajan on tehtävä yhteistyötä vilpittömässä mielessä. Ne eivät saa viivästyttää eivätkä käyttää väärin vaihto- ja siirtämisprosessia eivätkä siirtää numeroita tai vaihtaa loppukäyttäjiiä ilman näiden nimenomaista suostumusta. Loppukäyttäjän sopimukset luovuttavan palveluntarjoajan kanssa päättyvät automaattisesti vaihtoprosessin päättyessä.

Kansalliset viranomaiset voivat määrätä numeroiden yleisestä vaihto- ja siirtämisprosessista, ottaen huomioon sopimuksia koskevat kansalliset säännökset, teknisen toteutettavuuden ja tarpeen varmistaa palvelujen jatkuvuus loppukäyttäjälle. Tähän on sisällytettävä, jos se on teknisesti mahdollista, vaatimus, jonka mukaan siirto on saatettava päätökseen langattomana toimituksena, jollei loppukäyttäjät toisin pyydä. Kansallisten sääntelyviranomaisten on myös toteutettava aiheelliset toimenpiteet varmistaa asianmukaisen tiedottamisen loppukäyttäjille ja loppukäyttäjien suojan koko vaihto- ja siirtämisprosessin ajan ja sen varmistamiseksi, että loppukäyttäjän palveluntarjoaja ei vaihdu hänen tahtomattaan.

Luovuttavan palveluntarjoajan on palautettava kuluttajalle tämän pyynnöstä mahdollinen käyttämättä jäänyt saldo ennalta maksetuista palveluista. Palauttamisesta voidaan periä maksu vain, jos sopimuksessa niin määrätään. Tällaisen maksun on oltava oikeasuhteinen ja vastattava todellisia kustannuksia, joita luovuttavalle palveluntarjoajalle aiheutuu palauttamisesta.

▼B

7. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt asianmukaista seuraamuksista sekä velvoitteesta maksaa loppukäyttäjille korvauksia, jos palveluntarjoaja jättää noudattamatta tässä artiklassa säädettyjä vaatimuksia, mukaan lukien niitä, jotka koskevat viivästyksiä numeroiden siirtämisessä tai tilanteita, joissa siirtämisen yhteydessä tapahtuu väärinkäytöksiä näiden yritysten toimesta tai niiden nimissä.

8. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt sellaisista palveluntarjoajien korvaustoimenpiteistä loppukäyttäjille, jotka voidaan toteuttaa helposti ja viipymättä, jos palveluntarjoaja ei täytä tässä artiklassa säädettyjä velvollisuuksia ja jos numeroiden siirtämisen tai vaihtamisen yhteydessä tapahtuu viivästyksiä tai väärinkäytöksiä ja jos palvelua tai asentamista varten sovittuun tapaamiseen jätetään tulematta.

9. Liitteen VIII mukaisesti vaadittujen tietojen lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjille tiedotetaan riittävästi tästä heillä olevasta 7 ja 8 kohdassa tarkoitettusta oikeudesta korvauksiin.

*107 artikla***Yhdistetyt tarjoukset**

1. Jos kuluttajalle tarjottuun palvelujen tai palvelujen ja päätelaitteiden yhdistelmään sisältyy vähintään internetyhteyspalvelu tai yleisesti saatavilla oleva numeroihin perustuva henkilöiden välinen viestintäpalvelu, 102 artiklan 3 kohtaa, 103 artiklan 1 kohtaa, 105 artiklaa ja 106 artiklan 1 kohtaa sovelletaan koko yhdistelmään mukaan lukien soveltuvin osin ne osat, joihin kyseisiä säännöksiä ei muutoin sovellettaisi.

2. Jos kuluttajalla on unionin oikeuden tai unionin oikeuden mukaisen kansallisen lainsäädännön nojalla oikeus irtisanoa mikä tahansa 1 kohdassa tarkoitetuista yhdistelmän osista sillä perusteella, että kyseinen yhdistelmän osa ei ole ollut sopimuksen mukainen tai sitä ei ole toimitettu, jäsenvaltioiden on säädettävä, että kuluttajia on oikeus irtisanoa sopimus kaikkien yhdistelmän osien osalta.

3. Saman palveluntarjoajan, joka tarjoaa internetyhteyspalveluja tai yleisesti saatavilla olevia numeroihin perustuvia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, tarjoamien tai välittämien lisäpalvelujen tai päätelaitteiden tilaaminen ei saa pidentää sen voimassa olevan sopimuksen alkuperäistä sopimuskautta, johon kyseiset palvelut tai päätelaitteet lisätään, ellei kuluttaja nimenomaisesti toisin sovi tilatessaan lisäpalvelut tai päätelaitteet.

4. Edellä olevia 1 ja 3 kohtaa sovelletaan myös loppukäyttäjiin, jotka ovat mikroyrityksiä, pieniä yrityksiä tai voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, elleivät ne ole nimenomaisesti sopineet jättäytyvänsä kaikkien kyseisten säännösten tai osan niistä ulkopuolelle.

5. Jäsenvaltiot voivat myös soveltaa 1 kohtaa muiden tämän osaston säännösten osalta.

*108 artikla***Palvelujen saatavuus**

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ääniviestintä- ja internetyhteyspalvelut, joita tarjotaan yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja käyttäen, ovat mahdollisimman kattavasti käytettävissä laajamittaisissa verkon toiminnan keskeytyksissä tai ylivoimaisen esteen sattuessa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ääniviestintäpalvelujen tarjoajat toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet taatakseen keskeytymättömän pääsyn hätäpalveluihin ja yleisten vaarailmoitusten keskeytymättömän toimittamisen.

*109 artikla***Hätäviestintä ja eurooppalainen hätänumero**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen loppukäyttäjät, maksullisten yleisöpuhelinien käyttäjät mukaan luettuina, voivat tavoittaa hätäpalvelut hätäviesteillä veloittuksetta ja ilman, että heidän tarvitsee käyttää minkäänlaista maksuvälinettä, käyttämällä yhteistä eurooppalaista hätänumeroa 112 ja jäsenvaltioiden määrittelemiä kansallisia hätänumeroita.

Jäsenvaltioiden on edistettävä hätäpalvelujen saavutettavuutta yhteisellä eurooppalaisella hätänumerolla 112 muista kuin yleisesti saatavilla olevista sähköisistä viestintäverkoista, joiden kautta voidaan välittää puhe- ja julkisiin verkkoihin, erityisesti kun kyseisestä verkosta vastaava yritys ei tarjoa vaihtoehtoja ja helppoa pääsyä hätäpalveluun.

2. Jäsenvaltioiden on kansallisia sääntelyviranomaisia ja hätäpalveluja sekä sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia kuultuaan varmistettava, että sellaisten yleisesti saatavilla olevien, numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajat, joiden avulla loppukäyttäjät voivat voidaan soittaa kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevaan numeroon, tarjoavat mahdollisuuden käyttää hätäpalveluja hätäviesteillä sopivimpaan hätäkeskukseen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkeen yhteiseen eurooppalaiseen hätänumeroon 112 tulevaan hätäviestintään vastataan asianmukaisesti ja että viestit käsitellään kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla. Näihin hätäviesteihin on vastattava ja ne on käsiteltävä vähintään yhtä nopeasti ja tehokkaasti kuin hätäviestit kansallisiin hätänumeroihin, jos kansalliset hätänumerot ovat edelleen käytössä.

4. Komissio antaa viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen yhteisen eurooppalaisen hätänumeron 112 toteuttamisen tehokkuudesta.

▼B

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hätäpalvelut ovat hätäviestien välityksellä vammaisten loppukäyttäjien saatavilla muiden loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia vastaavalla tavalla tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimukset yhdenmukaistavan unionin lainsäädännön mukaisesti. Komissio ja kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että matkustaessaan toisessa jäsenvaltiossa vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää hätäpalveluja vastaavin edellytyksin kuin muut loppukäyttäjät, mahdollisuuksien mukaan ilman ennakkorekisteröintiä. Näillä toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteentoimivuus kaikissa jäsenvaltioissa, ja toimenpiteiden on perustuttava mahdollisimman suuressa määrin 39 artiklan mukaisesti vahvistettuihin eurooppalaisiin standardeihin tai eritelmiin. Tällaiset toimenpiteet eivät saa estää jäsenvaltiota hyväksymästä lisävaatimuksia tässä artiklassa esitettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että soittajan sijaintia koskevat tiedot asetetaan sopivimman hätäkeskuksen saataville viipymättä, kun hätäviestiyhteydenotto on tehty. Niihin on sisällyttävä verkkoperusteiset sijaintitiedot ja mahdollisuuksien mukaan mobiililaitteesta saatavat soittajan sijaintitiedot. Jäsenvaltioiden on kaikkien yhteiseen eurooppalaiseen hätänumeroon 112 hätäviestillä tehtyjen yhteydenottojen osalta varmistettava, että soittajan sijaintia koskevien tietojen vahvistamisesta ja siirtämisestä ei seuraa kustannuksia loppukäyttäjälle eikä hätäkeskuskelle. Jäsenvaltiot voivat laajentaa tämän veloitteen koskemaan myös hätäviestejä kansallisiin hätänumeroihin. Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on, tarvittaessa BERECiä kuultuaan, vahvistettava annettujen soittajan sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat perusteet.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjille tiedotetaan riittävästi yhteisen eurooppalaisen hätänumeron 112 olemassaolosta ja käytöstä sekä sen saavutettavuuteen liittyvistä ominaisuuksista, myös aloitteilla, jotka on erityisesti suunnattu jäsenvaltioiden välillä matkustaville henkilöille ja vammaisille loppukäyttäjille. Nämä tiedot on esitettävä esteettömissä muodoissa ottaen huomioon erilaiset toimintarajoitteet. Komissio tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimia.

8. Sen varmistamiseksi, että hätäpalvelut ovat tosiasiallisesti jäsenvaltioissa saavutettavissa hätäviestillä yhteiseen eurooppalaiseen hätänumeroon 112, komissio antaa BERECiä kuultuaan 117 artiklan mukaisesti tämän artiklan 2, 5 ja 6 kohtaa täydentäviä delegoituja säädöksiä toimenpiteistä, joilla varmistetaan hätäviestinnän yhteensopivuus, yhteentoimivuus, laatu, luotettavuus ja jatkuvuus unionissa soittajan sijaintitietoja koskevien ratkaisujen, vammaisten loppukäyttäjien palvelun saavuttamisen ja sopivimpaan hätäkeskukseen ohjaamisen osalta. Ensimmäiset tällaiset delegoidut säädökset hyväksytään viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2022.

Näiden delegoitujen säädösten hyväksyminen ei saa kuitenkaan vaikuttaa hätäpalvelujen organisointiin, joka kuuluu edelleen jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan.

▼B

BEREC ylläpitää tietokantaa jäsenvaltioiden hätäpalvelujen suosituksen E.164 mukaisista numeroista, mikäli jokin muu organisaatio ei ylläpidä tällaista tietokantaa, sen varmistamiseksi, että eri jäsenvaltioiden hätäpalvelut pystyvät ottamaan toisiinsa yhteyttä.

*110 artikla***Julkinen varoitusjärjestelmä**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2022, että uhkaavista tai odotettavissa olevista suurista hätätilanteista ja katastrofeista varoittavia julkisia varoitusjärjestelmiä käytettäessä numeroihin perustuvien henkilöiden välisten matkaviestintäpalvelujen tarjoajat välittävät julkiset varoitukset asianomaisille loppukäyttäjille.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat määrittää, että julkiset varoitukset välitetään muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen kautta ja muiden kuin radio- ja televisiolähetyspalvelujen kautta tai internet-yhteyspalveluun perustuvan mobiilisolun kautta, edellyttäen että tämä julkinen varoitusjärjestelmä soveltuu kattavuutensa ja kapasiteettinsa osalta yhtä hyvin saavuttamaan loppukäyttäjät, mukaan lukien kyseisellä alueella tilapäisesti olevat loppukäyttäjät, ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin suuntaviivat. Julkisten varoitusten on oltava helposti loppukäyttäjien vastaanotettavissa.

BERECin on hätäkeskuksista vastaavia viranomaisia kuultuaan ja viimeistään 21 päivänä kesäkuuta 2020 julkaistava suuntaviivat siitä, kuinka arvioidaan, vastaavatko tässä kohdassa tarkoitettut julkiset varoitukset soveltuvuudeltaan 1 kohdassa tarkoitettuja julkisia varoituksia.

*111 artikla***Vammaisten loppukäyttäjien vastaavat käyttö- ja valinnanmahdollisuudet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset määrittävät vaatimukset, jotka yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on täytettävä sen varmistamiseksi, että vammaiset loppukäyttäjät

a) voivat käyttää sähköisiä viestintäpalveluja, myös tutustua 102 artiklan mukaisesti annettaviin asiaankuuluviin sopimustietoihin, vastaavalla tavalla kuin suurin osa loppukäyttäjistä; ja

b) hyötyvät mahdollisuudesta valita yritykset ja palvelut samalla tavalla kuin suurin osa loppukäyttäjistä.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä toteuttaessaan jäsenvaltioiden on kannustettava noudattamaan 39 artiklan mukaisesti vahvistettuja asiaankuuluvia standardeja ja eritelmiä.

*112 artikla***Numerotiedustelupalvelut**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki numerointisuunnitelmasta puhelinnumeroita jakavien numeroihin perustuvien henkilöiden välisen viestintäpalvelujen tarjoajat täyttävät kaikki kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat asianmukaisten tietojen asettamista saataville yleisesti saatavilla olevien numerotiedotuspalvelujen ja luettelojen tarjontaa varten sovitussa muodossa oikeudenmukaisin, puolueettomin, kustannuslähtöisin ja syrjimättömin ehdoin.

2. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa numerotiedotuspalvelujen tarjoamiseen liittyviä velvollisuuksia ja ehtoja yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjiin, 61 artiklan mukaisesti. Tällaisten velvollisuuksien ja ehtojen on oltava puolueettomia, tasapuolisia, syrjimättömiä ja avoimia.

3. Jäsenvaltiot eivät saa pitää sääntelyn avulla voimassa rajoituksia, jotka estävät jonkin jäsenvaltion loppukäyttäjiä käyttämästä suoraan toisen jäsenvaltion numerotiedotuspalvelua soittamalla puhelun tai lähettämällä tekstiviestin, ja niiden on 97 artiklan mukaisesti ryhdyttävä toimenpiteisiin tällaisen käyttömahdollisuuden varmistamiseksi.

4. Tätä artiklaa sovelletaan, jollei henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan unionin oikeuden vaatimuksista ja erityisesti direktiivin 2002/58/EY 12 artiklan säännöksistä muuta johdu.

*113 artikla***Autoradiovastaanottimien, kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien ja digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava autoradiovastaanottimien ja kuluttajille tarkoitettujen digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuus liitteen XI mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä, joilla varmistetaan muiden kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien yhteentoimivuus ja rajoitetaan edullisten radiovastaanottimien vaikutusta markkinoihin, mutta niiden on myös varmistettava, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tuotteisiin, joissa radiovastaanotin on pelkästään liitännäistoiminto, kuten älypuhelimien, eikä radioamatöörien käyttämiin laitteisiin.

3. Jäsenvaltioiden on kannustettava digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajia varmistamaan tarvittaessa, että niiden loppukäyttäjilleen tarjoamat digitaalitelevisiolaitteet ovat yhteentoimivia siten, että päätelaitteita voidaan käyttää uudelleen muiden digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajien palvelujen hyödyntämiseen, kun se on teknisesti mahdollista.

▼B

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun loppukäyttäjät päättävät sopimuksensa, he voivat palauttaa digitaalitelevisiolaitteet helposti ja veloituksetta, jollei palveluntarjoaja osoita, että laite on täysin yhteentoimiva muiden palveluntarjoajien digitaalitelevisiopalvelujen kanssa, mukaan lukien palvelut, joihin loppukäyttäjä on vaihtanut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/19/EU (1) 5 artiklan 2 kohdan soveltamista.

Jos digitaalitelevisiolaite vastaa yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai osaa niistä, se on katsottava kyseisten standardien tai osan niistä kattamassa toisessa alakohdassa vahvistetun yhteentoimivuusvaatimuksen mukaiseksi.

*114 artikla***Siirtovelvollisuudet**

1. Jäsenvaltiot voivat asettaa tiettyjen radio- ja televisiolähetyskanavien ja niihin liittyvien täydentävien palvelujen, erityisesti vammaisten loppukäyttäjien asianmukaiselta palvelujen saatavuudelta esteitä poistavien palvelujen sekä hybriditelevisiopalveluja ja sähköisiä ohjelmaoppaita tukevan datan, välittämistä koskevia kohtuullisia siirtovelvoitteita lainkäyttövaltaansa kuuluville sellaisia sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoaville yrityksille, joita käytetään radio- ja televisiolähetyskanavien välittämiseen yleisölle, jos merkittävä määrä kyseisten verkkojen ja palvelujen loppukäyttäjää käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetyskanavia. Tällaisia velvoitteita voidaan asettaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä kunkin jäsenvaltion selkeästi määrittelemien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja avoimia.

2. Jäsenvaltioiden on arvioitava uudelleen 1 kohdassa tarkoitettuja velvollisuuksia viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2019, paitsi jos jäsenvaltiot ovat tehneet tällaisen uudelleenarvioinnin neljän edeltävän vuoden aikana.

3. Tämän artiklan 1 kohta tai 59 artiklan 2 kohta eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta määrittää asianmukainen korvaus tämän artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden osalta, samalla kun ne varmistavat, että sähköisten viestintäverkkojen ja palvelujen tarjoajia ei kohdella syrjivästi samankaltaisissa olosuhteissa. Jos korvaus suoritetaan, jäsenvaltioiden on varmistettava, että korvausvelvollisuus esitetään selkeästi kansallisessa lainsäädännössä, mukaan lukien tarvittaessa perusteet tällaisen korvauksen laskemiselle. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että sitä sovelletaan oikeasuhteisella ja avoimella tavalla.

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/19/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 38).

115 artikla

Lisätoimintojen tarjoaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, voivat vaatia kaikkia internetyhteyksien tai yleisesti saatavilla olevien numeroihin perustuvien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajia asettamaan maksutta osittain tai kokonaan saataville liitteessä VI olevassa B osassa luetellut lisätoiminnot, jos ne ovat teknisesti toteutettavissa, sekä liitteessä VI olevassa A osassa luetellut lisätoiminnot, sanotun kuitenkin rajoittamatta 88 artiklan 2 kohdan soveltamista.

2. Jäsenvaltiot voivat 1 kohtaa soveltaessaan laajentaa liitteessä VI olevissa A ja B osassa esitettyä lisätoimintojen luetteloa varmistaakseen korkeatasoisemman kuluttajansuojan.

3. Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa koko alueellaan tai sen osassa, jos se asianomaisten osapuolten näkemykset huomioon otettuaan katsoo, että tällaisia toimintoja on riittävästi saatavilla.

116 artikla

Liitteiden mukauttaminen

Siirretään komissiolle valta antaa 117 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä liitteiden V, VI, IX, X ja XI muuttamiseksi teknisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tai markkinakysynnän muutosten huomioon ottamiseksi.

IV OSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

117 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 20 päivästä joulukuuta 2018 viiden vuoden ajaksi 75, 109 ja 116 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 75, 109 ja 116 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamis päätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhemmänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamis päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

▼B

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 75, 109 ja 116 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

*118 artikla***Komitea**

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä ”viestintäkomitea”. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Edellä 28 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten osalta komissiota avustaa päätöksen N:o 676/2002/EY 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustettu radiotaajuuskomitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

Kun komitean lausunto on määrä hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, tämä menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsen sitä pyytää. Tällaisessa tapauksessa puheenjohtaja kutsuu komitean koolle kohtuullisen ajan kuluessa.

4. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa ottaen huomioon mainitun asetuksen 8 artikla.

Kun komitean lausunto on määrä hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, tämä menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsen sitä pyytää. Tällaisessa tapauksessa puheenjohtaja kutsuu komitean koolle kohtuullisen ajan kuluessa.

*119 artikla***Tiedonvaihto**

1. Komissio antaa viestintäkomitealle kaikki merkitykselliset tiedot verkko-operaattorien, palveluntarjoajien, käyttäjien, kuluttajien, laitevalmistajien ja ammattiyhdistysten sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajien kanssa käytyjen säännöllisten neuvottelujen tuloksista.

▼B

2. Viestintäkomitean on sähköistä viestintää koskevan unionin politiikan mukaisesti edistettävä jäsenvaltioiden sekä jäsenvaltioiden ja komission välistä tiedonvaihtoa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevien sääntelytoimien tilanteesta ja kehityksestä.

*120 artikla***Tietojen julkistaminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot tämän direktiivin täytäntöönpanosta ovat yleisesti saatavilla tavalla, joka takaa, että ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten käytettävissä. Jäsenvaltioiden on julkaistava virallisessa lehdessään ilmoitus siitä, miten ja missä tiedot julkaistaan. Ensimmäinen tällainen ilmoitus on julkaistava ennen 21 päivää joulukuuta 2020 ja sen jälkeen ilmoitus on julkaistava, kun sen sisältämiin tietoihin tulee muutoksia.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös tällaisista ilmoituksista niiden julkaisuajankohtana. Komissio toimittaa tiedot tarpeen mukaan viestintäkomitealle.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisvaltuutuksiin, käyttöoikeuksiin ja järjestelmien asennusoikeuksiin liittyviä oikeuksia, ehtoja, menettelyjä, hallinnollisia ja muita maksuja sekä päätöksiä koskevat tiedot julkistetaan ja pidetään ajan tasalla, jotta ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla.

4. Jos 3 kohdassa tarkoitetut tiedot, erityisesti järjestelmien asennusoikeuksia koskevia menettelyjä ja ehtoja koskevat tiedot, ovat hallinnon eri tasojen hallussa, toimivaltaisen viranomaisen on järjestelmien asennusoikeuksien hakemista helpottaakseen kustannukset huomioon ottaen pyrittävä kaikin asianmukaisin keinoin laatimaan käyttäjäystävällinen yhteenveto kaikista näistä tiedoista mukaan lukien toimivaltaisia hallinnon tasoja ja niiden viranomaisia koskevat tiedot.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yrityksille tämän direktiivin mukaisesti asetettavat erityisvelvollisuudet julkaistaan ja että tuote- ja palvelumarkkinat sekä maantieteelliset markkinat yksilöidään. Niiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot ovat yleisesti ja helposti kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla, jollei liikesalaisuuksien suojaamisen tarpeesta muuta johdu.

6. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös kaikista tiedoista, jotka ne asettavat julkisesti saataville 5 kohdan nojalla. Komissio julkaisee mainitut tiedot helposti saatavilla olevassa muodossa ja toimittaa ne tarvittaessa viestintäkomitealle.

*121 artikla***Ilmoittaminen ja seuranta**

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020 ja tämän jälkeen välittömästi kaikkien muutosten jälkeen niiden yritysten nimet, jotka on nimetty 85 artiklan 2 kohdan, 86 artiklan tai 87 artiklan mukaisesti yleispalveluvollisuuksien alaisiksi yrityksiksi.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava komissiolle niiden yritysten nimet, joilla katsotaan olevan huomattava markkinavoima tässä direktiivissä tarkoitetulla tavalla, ja niille tämän direktiivin mukaisesti asetetut velvollisuudet. Kaikki muutokset, jotka vaikuttavat operaattoreille asetettuihin velvollisuuksiin, tai muutokset yrityksissä, joita tämän direktiivin säännökset koskevat, on ilmoitettava komissiolle viipymättä.

*122 artikla***Uudelleentarkastelua koskevat menettelyt**

1. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän direktiivin toimintaa ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2025 ja tämän jälkeen viiden vuoden välein.

Uudelleentarkasteluissa on arvioitava erityisesti 61 artiklan 3 kohdan, 76, 78 ja 79 artiklan markkinavaikutuksia sekä sitä, ovatko tämän direktiivin mukaiset ennako- ja muut sääntelyvaltuudet riittävät, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat puuttua kilpailun vastaisiin oligopolistisiin markkinarakenteisiin ja voidaan varmistaa, että kilpailu toimii sähköisen viestinnän markkinoilla edelleen loppukäyttäjien hyväksi.

Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä.

2. Komissio tarkastelee viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2025 ja sen jälkeen viiden vuoden välein uudelleen yleispalvelun laajuutta tarkoituksenaan erityisesti ehdotusten tekeminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle yleispalvelun laajuuden muuttamisesta tai uudelleenmäärittelystä.

Uudelleentarkastelu perustuu yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja tekniseen kehitykseen, ja siinä otetaan muun muassa huomioon liikkuvuus ja siirtonopeudet, jotka perustuvat niihin vallitseviin tekniikoihin, jotka ovat loppukäyttäjien enemmistön käytössä. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen uudelleentarkastelun tuloksista.

3. BERECin on viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2021 ja sen jälkeen kolmen vuoden välein julkaistava lausunto yleisvaltuutuksen kansallisesta täytäntöönpanosta ja toiminnasta ja niiden vaikutuksesta sisämarkkinoihin.

▼B

Komissio voi, ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon, julkaista kertomuksen I osan II osaston II luvun ja liitteen I soveltamisesta sekä antaa säädösehdotuksen näiden säännösten muuttamiseksi, jos se katsoo tämän olevan välttämätöntä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan esteisiin puuttumiseksi.

*123 artikla***Loppukäyttäjien oikeuksien uudelleentarkastelua koskeva erityismenettely**

1. BERECin on seurattava markkinoiden ja teknologian kehitystä erityyppisten sähköisten viestintäpalvelujen osalta ja julkaistava viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2021 ja sen jälkeen kolmen vuoden välein tai vähintään kahden jäsenvaltiosta tulevan jäsenensä perustellusta pyynnöstä lausunto tällaisesta kehityksestä ja sen vaikutuksesta III osan III osaston soveltamiseen.

Lausunnossaan BERECin on arvioitava, miten hyvin III osan III osaston säännökset täyttävät 3 artiklassa esitetyt tavoitteet. Lausunnossa on otettava erityisesti huomioon III osan III osaston soveltamisala sen kattamien sähköisten viestintäpalvelujen tyyppien osalta. BERECin on lausuntonsa perustaksi analysoitava erityisesti seuraavia:

- a) miten hyvin kaikkien sähköisten viestintäpalvelujen loppukäyttäjät voivat tehdä vapaita ja tietoon perustuvia valintoja, myös täydellisten sopimustietojen perusteella, ja miten helposti he voivat vaihtaa sähköisten viestintäpalvelujensa tarjoajaa;
- b) missä määrin a alakohdassa tarkoitettujen mahdollisuuksien puuttuminen on vääristänyt markkinoita tai haitannut loppukäyttäjiä;
- c) missä määrin hätäpalvelujen tosiasiallisen saatavuuden jäsenvaltioissa voidaan katsoa olevan tuntuvasti uhattuna, erityisesti numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käytön lisääntymisen, yhteentoimivuuden puutteen tai teknologian kehittymisen myötä;
- d) millaisia kustannuksia III osan III osaston velvollisuuksien mahdolliset muutokset todennäköisesti aiheuttaisivat sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajille tai miten ne vaikuttaisivat näiden innovointiin.

2. Komissio ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon BERECin lausunnon ja julkaisee kertomuksen tämän osastonsoveltamisesta sekä antaa säädösehdotuksen III osan III osaston muuttamiseksi, jos se katsoo tämän olevan välttämätöntä sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa esitetyt tavoitteet täyttyvät jatkossakin.

*124 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 21 päivästä joulukuuta 2020.

▼B

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa lakeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä kumottuihin direktiiveihin on katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, tämän direktiivin 53 artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa sovelletaan 20 päivästä joulukuuta 2018, kun päätöksen N:o 676/2002/EY mukaisesti täytäntöönpanotoimenpiteillä yhtenäistetyille radiotaajuuksille on mahdollistettu käyttö langattomiin laajakaistaverkkoihin ja -palveluihin. Sellaisten radiotaajuuksien osalta, joille tällaisia yhtenäistettyjä edellytyksiä ei ole vahvistettu viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2018, tämän direktiivin 53 artiklan 2, 3 ja 4 kohtaa sovelletaan teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksymispäivästä päätöksen N:o 676/2002/EY 4 artiklan mukaisesti.

Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltioiden on sovellettava 54 artiklan noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä 31 päivästä joulukuuta 2020.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava hyväksymänsä tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeisimmät kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*125 artikla***Kumoaminen**

Kumotaan 21 päivästä joulukuuta 2020 liitteessä XII olevassa A osassa luetellut direktiivit 2002/19/EY, 2002/20/EY, 2002/21/EY ja 2002/22/EY, sanotun kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä XII olevassa B osassa olevia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja tuossa osassa mainittuja soveltamispäiviä.

Kumotaan päätöksen N:o 243/2012/EU 5 artikla 21 päivästä joulukuuta 2020.

Viittauksia kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä XIII olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

*126 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*127 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE I

LUETTELO EHDOSTA, JOTKA VOIDAAN LIITTÄÄ YLEISVALTUUTUKSIIN, RADIOTAAJUUKSIEN KÄYTTÖÄ KOSKEVIIN OIKEUKSIIN JA NUMEROVAROJEN KÄYTTÖÄ KOSKEVIIN OIKEUKSIIN

Tässä liitteessä säädetään niiden enimmäisehtojen luettelosta, jotka voidaan sisällyttää sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja, henkilöiden välisiä numeroista riippumattomia viestintäpalveluja lukuun ottamatta, koskeviin yleisvaltuutuksiin (A osa), sähköisiin viestintäverkkoihin (B osa), sähköisiin viestintäpalveluihin henkilöiden välisiä numeroista riippumattomia viestintäpalveluja lukuun ottamatta (C osa), radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin (D osa) ja numerovarojen käyttöä koskeviin oikeuksiin (E osa).

- A. Yleiset ehdot, jotka voidaan liittää yleisvaltuutukseen
1. Tämän direktiivin 16 artiklan mukaiset hallinnolliset maksut.
 2. Erityisesti sähköisen viestinnän alaa koskeva henkilötietojen ja yksityisyyden suoja direktiivin 2002/58/EY mukaisesti.
 3. Tämän direktiivin 12 artiklan mukaisen ilmoitusmenettelyn nojalla annettavat ja 21 artiklassa mainittuihin muihin tarkoituksiin vaadittavat tiedot.
 4. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten mahdollisuus lailliseen telekuunteluun asetuksen (EU) 2016/679 ja direktiivin 2002/58/EY mukaisesti.
 5. Viestinnän käyttöehdot tilanteissa, joissa kansalliset sääntelyviranomaiset varoittavat yleisöä uhkaavista vaaratilanteista, ja tilanteissa, joissa pyritään lieventämään suuronnettomuuksien seurauksia.
 6. Käyttöehdot suuronnettomuuksissa tai kansallisissa hätätilanteissa hätäpalvelujen ja viranomaisten välisen viestinnän turvaamiseksi.
 7. Muut kuin 13 artiklassa tarkoitetut käyttöoikeuteen liittyvät velvollisuudet, joita sovelletaan sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoaviin yrityksiin.
 8. Toimenpiteet, joiden tarkoituksena on varmistaa 39 artiklassa tarkoitettujen standardien tai eritelmien noudattaminen.
 9. Avoimuusvelvollisuudet yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoaville yleisen sähköisen viestintäverkon tarjoajille päästä päähän-liitettävyyden varmistamiseksi, noudattaen 3 artiklan tavoitteita ja periaatteita ja, jos se on tarpeen ja oikeasuhteista, toimivaltaisten viranomaisten oikeus tällaiseen tietoon, jota tarvitaan näiden ilmoitusten oikeellisuuden tarkastamiseen.
- B. Erityisehdot, jotka voidaan liittää sähköisten viestintäverkkojen tarjoamista koskevaan yleisvaltuutukseen
1. Verkkojen yhteenliitettävyys tämän direktiivin mukaisesti.
 2. Tämän direktiivin mukaiset siirtovelvollisuudet.
 3. Toimenpiteet yleisön suojelemiseksi sähköisistä viestintäverkkoista aiheutuvilta sähkömagneettisilta kentiltä unionin oikeuden mukaisesti ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon suositus 1999/519/EY.

▼B

4. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen eheyden ylläpito tämän direktiivin sekä asettamalla ehtoja sähkömagneettisten häiriöiden ehkäisemiseksi sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen välillä direktiivin 2014/30/EU mukaisesti.
 5. Julkisten verkkojen turvaaminen luvatonta käyttöä vastaan direktiivin 2002/58/EY mukaisesti.
 6. Edellytykset radiotaajuuksien käytölle direktiivin 2014/53/EU 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jos tähän käyttöön ei tämän direktiivin 46 artiklan 1 kohdan ja 48 artiklan mukaisesti sovelleta yksittäisten käyttöä koskevien oikeuksien myöntämistä.
- C. Erityisehdot, jotka voidaan liittää sähköisten viestintäverkkojen tarjoamista koskevaan yleisvaltuutukseen lukuun ottamatta numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja
1. Palvelujen yhteentoimivuus tämän direktiivin mukaisesti.
 2. Loppukäyttäjien mahdollisuus käyttää kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyviä numeroita, kansainvälisiä ilmaisnumeroita ja, jos se on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa, toisten jäsenvaltioiden kansallisiin numerointisuunnitelmiin sisältyviä numeroita sekä tämän direktiivin mukaiset ehdot.
 3. Erityisesti sähköisen viestinnän alaa koskevat kuluttajansuojasäännöt.
 4. Laittoman sisällön välittämistä koskevat rajoitukset direktiivin 2000/31/EY mukaisesti ja rajoitukset suhteessa haitallisen sisällön välittämiseen direktiivin 2010/13/EU mukaisesti.
- D. Ehdot, jotka voidaan liittää radiotaajuuksien käyttöä koskeviin oikeuksiin
1. Velvollisuus tarjota direktiivin 45 artiklan rajoissa palvelua tai käyttää teknologiatyyppejä, mukaan lukien tarpeen mukaan palvelun kattavuus- ja laatuvaatimukset.
 2. Radiotaajuuksien tosiasiallinen ja tehokas käyttö tämän direktiivin mukaisesti.
 3. Tekniset ja toiminnalliset edellytykset, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan välttää haitallisia häiriöitä ja suojata yleisöä sähkömagneettisilta kentiltä ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon suositus N:o 1999/519/EY, jos nämä edellytykset eroavat yleisvaltuutukseen sisällyvistä edellytyksistä.
 4. Enimmäisvoimassaoloaika 49 artiklan mukaisesti, jollei kansallisen taajuussuunnitelman muutoksista muuta johdu.
 5. Oikeuksien siirto tai vuokraus oikeudenhaltijan aloitteesta ja tällaisen siirron ehdot tämän direktiivin mukaisesti.
 6. Käyttöoikeusmaksut 42 artiklan mukaisesti.
 7. Mahdolliset sitoumukset, jotka käyttöä koskevan oikeuden saava yritys on tehnyt valtuutuksen yhteydessä tai valtuutuksen uusintamenettelyn yhteydessä ennen valtuutuksen myöntämistä tai tapauksen mukaan ennen kuin kehoitetaan tekemään käyttöä koskevia oikeuksia koskevia hakemuksia.
 8. Velvollisuudet yhdistää tai jakaa radiotaajuuksia tai antaa muille käyttäjille radiotaajuuksien käyttöä koskeva oikeus tietyillä alueilla tai kansallisella tasolla.

▼B

9. Radiotaajuusalueiden käyttöä koskevien asiaankuuluvien kansainvälisten sopimusten mukaiset velvollisuudet.
 10. Radiotaajuusalueiden kokeellista käyttöä koskevat erityisvelvollisuudet.
- E. Ehdot, jotka voidaan liittää numerovarojen käyttöä koskeviin oikeuksiin
1. Sen palvelun osoittaminen, johon numeroa käytetään, mukaan lukien kaikki kyseisen palvelun tarjoamista koskevat vaatimukset, ja epäilyjen välttämiseksi hinnoitteluperiaatteet ja enimmäishinnat, joita voidaan soveltaa erityisiin numeroalueisiin kuluttajansuojan varmistamiseksi tämän direktiivin 3 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti.
 2. Numerovarojen tosiasiallinen ja tehokas käyttö tämän direktiivin mukaisesti.
 3. Numeron siirrettävyyttä koskevat vaatimukset tämän direktiivin mukaisesti.
 4. Velvollisuus tarjota julkisissa luetteloissa loppukäyttäjiä koskevia tietoja 112 artiklan mukaisesti.
 5. Enimmäisvoimassaoloaika 94 artiklan mukaisesti, jollei kansallisen numerointisuunnitelman muutoksista muuta johdu.
 6. Oikeuksien siirto tai vuokraus oikeudenhaltijan aloitteesta ja tällaisen siirron ehdot tämän direktiivin mukaisesti, mukaan lukien se, että kaikkien numeron käyttöoikeuteen liitettyjen ehtojen olisi oltava myös niitä oikeudenhaltijoita sitovia, joille oikeudet on siirretty.
 7. Käyttöoikeusmaksut 95 artiklan mukaisesti.
 8. Mahdolliset sitoumukset, jotka käyttöä koskevan oikeuden saava yritys on tehnyt tarjouskilpailuun perustuvassa tai vertailevassa valintamenettelyssä.
 9. Numeroiden käyttöä koskevien asiaankuuluvien kansainvälisten sopimusten mukaiset velvollisuudet.
 10. Velvollisuudet, jotka liittyvät numeroiden käyttöoikeuteen oman alueen ulkopuolella unionissa niiden jäsenvaltioiden, jotka ovat muita kuin maantunnuksen jäsenvaltio, kuluttajansuojan ja muiden numeroihin liittyvien sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi.

LIITE II

KATSELJOILLE JA KUUNTELJOILLE UNIONISSA LÄHETETTÄVIEN DIGITAALITELEVISIO- JA RADIOPALVELUJEN KÄYTTÖOIKEUKSIA KOSKEVAT EHDOT

I osa

Ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien ehdot, joita sovelletaan 62 artiklan 1 kohdan mukaisesti

Katselijoille ja kuuntelijoille unionissa lähetettävien digitaalitelevisio- ja -radiopalvelujen ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmissä jäsenvaltioiden on siirtotavasta riippumatta 62 artiklan mukaisesti varmistettava, että seuraavia ehtoja noudatetaan:

- a) Kaikkien ehdollisia käyttöoikeuspalveluja tarjoavien yritysten, jotka tarjoavat digitaalitelevisio- ja -radiopalvelujen käyttöoikeuspalveluja ja joiden käyttöoikeuspalveluja käyttävät lähetystoiminnan harjoittajat ovat toiminnassaan riippuvaisia minkä tahansa mahdollisen katselija- tai kuuntelijaryhmän saattamisesta, on siirtotavasta riippumatta:

— tarjottava kaikille lähetystoiminnan harjoittajille oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja unionin kilpailuoikeutta noudattaen teknisiä palveluja, joiden avulla katselijat tai kuuntelijat voivat vastaanottaa lähetystoiminnan harjoittajien digitaalisesti lähettämiä palveluja palveluoperaattoreiden hallinnoimien dekodeereiden avulla, ja noudatettava unionin kilpailuoikeutta,

— pidettävä erillistä kirjanpitoa toiminnastaan ehdollisen käyttöoikeuden tarjoajina.

- b) Ehdollisen käyttöoikeuden tuotteiden ja järjestelmien teollisoikeuksien haltijoiden on lisensoijia kuluttajalaitteiden valmistajille myöntäessään varmistettava, että tämä tapahtuu oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Tekniset ja kaupalliset tekijät huomioon ottaen oikeudenhaltijat eivät saa asettaa lisenssien myöntämiselle ehtoja, joilla kielletään, estetään tai hankaloitetaan sisällyttämistä samaan tuotteeseen:

— yhteistä rajapintaa, joka mahdollistaa yhteyden useisiin muihin liityntäjärjestelmiin, tai

— toiselle liityntäjärjestelmälle yksilöllisiä ominaisuuksia edellyttäen, että lisensoija noudattaa asiaan liittyviä ja kohtuullisia ehtoja ja varmistaa omalta osaltaan ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien operaattoreiden välisen toimintojen turvallisuuden.

II osa

Muut toiminnot, joihin voidaan soveltaa ehtoja 61 artiklan 2 kohdan D alakohdan mukaisesti

- a) Pääsy sovellusrajapintoihin (API).
- b) Pääsy sähköisiin ohjelmaoppaisiin (EPG).

LIITE III

KRITERIT PUHELIIKENTEEN TUKKUTASON TERMINOINTIMAKSUJEN MÄÄRITTELEMISEKSI

Periaatteet, kriteerit ja muuttujat 75 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen puheliikenteen tukkutason terminointimaksujen määrittämiseksi kiinteissä verkoissa ja matkaviestinverkoissa:

- a) maksujen on perustuttava tehokkaan operaattorin kustannusten kattamiseen; tosiasiallisten kustannusten arvioinnin on perustuttava nykyarvoon; kustannusmetodologian todellisten kustannusten laskemisen on perustuttava alhaalta ylöspäin suuntautuvan mallintamisen lähestymistapaan, jossa käytetään tukkuhintaisen laskevan puheensiirtopalvelun kolmansille osapuolille toimittamisen liikenneperusteisia pitkän aikavälin lisäkustannuksia;
- b) puheliikenteen tukkutason terminointipalvelun asianmukaiset lisäkustannukset muodostuvat erosta, joka syntyy kun verrataan koko palveluvalikoimaansa tarjoavan operaattorin pitkän aikavälin kokonaiskustannuksia ja kyseisen operaattorin pitkän aikavälin kokonaiskustannuksia, mikäli se ei tarjoaisi kolmansille osapuolille puheliikenteen tukkutason terminointipalvelua;
- c) kyseiselle terminointipalvelulle olisi kohdennettava ainoastaan ne liikenneperusteiset kustannukset, jotka vältettäisiin, jos puheliikenteen tukkutason terminointipalvelua ei tarjottaisi;
- d) lisäverkkokapasiteettiin liittyvät kustannukset otetaan huomioon ainoastaan siinä määrin kuin ne johtuvat tarpeesta lisätä kapasiteettia lisääntyneen puheliikenteen tukkutason terminointiliikenteen välittämiseksi;
- e) radiotaajuusmaksuja ei lueta matkaviestinverkon puheliikenteen terminointikustannuksiin;
- f) huomioon otetaan ainoastaan kolmansille osapuolille tukkutasolla tarjottavan puheliikenteen terminointipalvelun tarjoamisesta suoraan aiheutuvat tukkutason kaupalliset kustannukset;
- g) kaikkien kiinteiden verkkojen operaattoreiden koosta riippumatta katsotaan tarjoavan puheliikenteen terminointipalveluja samaan yksikköhintaan kuin tehokas operaattori;
- h) matkaviestinverkon operaattoreilla tehokkuuden vähimmäistasoksi on vahvistettava vähintään 20 prosentin markkinaosuus;
- i) omaisuuseristä tehtäviin poistoihin on asianmukaista käyttää taloudellista arvonalennusmallia; ja
- j) mallinnettuja verkkoja koskevan teknologisen valinnan on oltava tulevaisuuteen suuntautuva ja perustuttava IP-runkoverkkoon ottaen huomioon eri teknologiat, joita todennäköisesti käytetään enimmäismaksujen voimassaoloaikana. Kun kyseessä ovat kiinteät verkot, puheluja pidetään yksinomaan pakettikytkentäisinä.

LIITE IV

YHTEISINVESTOINTITARJOUSTEN ARVIOINTIKRITEERIT

Kansallisen sääntelyviranomaisen on 76 artiklan 1 kohdan mukaisesti yhteisin-vestointitarjousta arvioidessaan tarkistettava, täyttyvätkö vähintään seuraavat kri-terit. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat harkita lisäkriteerejä siinä määrin kuin ne ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa potentiaalisten investoijien pääsy yhteisinvestointeihin, ottaen huomioon paikalliset erityisolosuhteet ja markkina-rakenteen:

a) Yhteisinvestointitarjousten on oltava syrjimättömästi avoimia kaikille yrityksille yhteisinvestointitarjouksen puitteissa rakennettavan verkon elinkaaren ajan. Yritys, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, voi sisällyttää tarjoukseen yritysten taloudellisia valmiuksia koskevia kohtuullisia ehtoja, joiden mukaan mahdollisten yhteisinvestoijien on esimerkiksi osoitettava ky-kynsä suorittaa vaihteittaisia maksuja, joiden perusteella käyttöönotto suunni-tellaan, tai on hyväksyttävä strateginen suunnitelma, jonka perusteella keski-pitkän aikavälin käyttöönottosuunnitelmat laaditaan, ja niin edelleen.

b) Yhteisinvestointitarjouksen on oltava läpinäkyvä:

— tarjouksen on oltava saatavilla ja helposti havaittavissa yrityksen, jolla katsotaan olevan huomattava markkinavoima, verkkosivulla;

— yksityiskohtaiset tiedot on asetettava viipymättä kiinnostuksensa ilmais-seen potentiaalisen tarjouksentekijän saataville, mukaan lukien yhteisin-vestointisopimuksen oikeudellinen muoto ja tapauksen mukaan yhteisin-vestointivälineen hallintosääntöjen aiekirje; ja

— yhteisinvestointihankkeen perustamista ja kehittämistä koskeva prosessi ja etenemissuunnitelma on vahvistettava etukäteen, ja se on selitettävä sel-keästi kirjallisena potentiaalisille yhteisinvestoijille, ja kaikki merkittävät välitapit on annettava syrjimättä selkeästi tiedoksi kaikille yrityksille.

c) Yhteisinvestointitarjouksessa on oltava potentiaaliin yhteisinvestoijiin sovel-lettavat ehdot, joissa asetetaan etusijalle pitkän aikavälin kestävä kilpailu, ja erityisesti on otettava huomioon seuraavat seikat:

— Kaikille yrityksille on tarjottava oikeudenmukaiset, kohtuulliset ja syrji-mättömät yhteisinvestointisopimukseen osallistumisen ehdot ja edellytyk-set liittymisajankohdan huomioon ottaen esimerkiksi seuraavien osalta: erityisten oikeuksien hankintaan tarvittavat taloudelliset korvaukset, kysei-sistä oikeuksista yhteisinvestoijille johtuva suoja sekä rakennus- että käyt-tövaiheessa, esimerkiksi myöntämällä luovuttamattomia käyttöoikeuksia (IRU) yhteisinvestointeja saaneen verkon odotetulle elinkaarelle, sekä yh-teisinvestointisopimukseen osallistumista ja sen mahdollista irtisanomista koskevat edellytykset. Syrjimättömillä ehdoilla ei tässä yhteydessä tarkoi-teta sitä, että kaikille mahdollisille yhteisinvestoijille on tarjottava täsmäl-leen samat ehdot, taloudelliset ehdot mukaan lukien, vaan sitä, että tarjot-tujen ehtojen kaikkien vaihtoehtojen on oltava perusteltuja samoin puolue-ettomin, avoimin, syrjimättömiin ja ennakoitavissa olevin kriteerein, kun-ten loppukäyttäjien linjojen lukumäärä, johon sitoudutaan.

— Tarjouksissa on oltava joustovaraa kunkin yhteisinvestoijan tekemän si-toumuksen arvon ja ajoituksen suhteen; voidaan esimerkiksi sopia tietyllä alueella loppukäyttäjien linjojen mahdollisesti kasvavasta kokonaisprosent-tiosuudesta, johon yhteisinvestoijat voivat sitoutua asteittain ja joka vah-vistetaan yksikkötasolla, jolloin pienemmät ja resursseiltaan rajalliset yh-teisinvestoijat voivat ryhtyä yhteisinvestointiin kohtuullisella vähimmäis-tasolla ja asteittain lisätä osallistumistaan kunhan ensin varmistetaan alku-peräisen sitoumuksen riittävät tasot. Kullekin yhteisinvestoijalle kuuluvan taloudellisen korvauksen määrittelyssä on otettava huomioon, että varhais-vaiheen yhteisinvestoijat hyväksyvät suuremmat riskit ja tuovat pääomaa aiemmin.

▼B

- Myöhemmissä vaiheissa tehtäviin sitoumuksiin ja yhteisinvestointiin hankkeen käynnistämisen jälkeen liittyviin uusiin yhteisinvestointeihin on perusteltua soveltaa ajan myötä suurenevaa maksua, koska riskit pienenevät ja näin voidaan estää, että pääomaa jätettäisiin varhaisissa vaiheissa antamatta.
 - Yhteisinvestointisopimuksessa on sallittava, että yhteisinvestoijat jakavat saavutettuja oikeuksia toisille yhteisinvestoijille tai kolmansille osapuolille, jotka haluavat liittyä yhteisinvestointisopimukseen, siten että oikeuden saavan yrityksen on noudatettava kaikkia yhteisinvestointisopimuksesta oikeuden siirtäjälle johtuvia alkuperäisiä velvoitteita.
 - Yhteisinvestoijien on annettava toisilleen keskinäiset oikeudet oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin käyttää yhteisinvestointeja saanutta infrastruktuuria tarjotakseen loppupään palveluja, myös loppukäyttäjille, läpinäkyvin edellytyksin, jotka on ilmaistava läpinäkyvästi yhteisinvestointitarjouksessa ja sitä seuraavassa sopimuksessa erityisesti silloin kun yhteisinvestoijat ovat yksittäin ja erikseen vastuussa verkon tiettyjen osien käyttöönotosta. Jos luodaan yhteisinvestointiväline, siinä on oltava verkon käyttöoikeus kaikille yhteisinvestoijille joko suoraan tai välillisesti käyttäen perustana tuotantopanosten vastaavuutta sekä oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin, mukaan lukien taloudelliset edellytykset, joissa otetaan huomioon yksittäisten yhteisinvestoijien hyväksymät erilaiset riskitasot.
- d) Yhteisinvestointitarjouksessa on varmistettava kestävä investointi, joka todennäköisesti vastaa tuleviin tarpeisiin, ottamalla käyttöön uusia verkkoelementtejä, jotka edistävät merkittävästi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa.

▼B

LIITE V

VÄHIMMÄISPALVELUT, JOITA RIITTÄVÄN LAAJAKAISTAINETNET-YHTEYSPALVELUN ON TUETTAVA 84 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAISESTI

- 1) sähköposti
- 2) hakukoneet, jotka pystyvät hakemaan ja löytämään kaikenlaista tietoa
- 3) verkkopohjaiset perusvälineet koulutukseen
- 4) verkkolehdet tai -uutiset
- 5) tavaroiden tai palvelujen ostaminen tai tilaaminen verkossa
- 6) työnhaku ja työhakuvälineet
- 7) ammatillinen verkostoituminen
- 8) verkkopankki
- 9) sähköisten viranomaispalvelujen käyttö
- 10) sosiaalinen media ja pikaviestintä
- 11) puhelut ja videopuhelut (vakiolaatua)

▼B*LIITE VI*

88 ARTIKLASSA (KULUJEN VALVONTA), 115 ARTIKLASSA (LISÄTOIMINNOT) JA 106 ARTIKLASSA (PALVELUNTARJOAJAN VAIHTAMINEN JA NUMEROIDEN SIIRRETTÄVYYS) TARKOITETTujen TOIMINTOJEN JA PALVELUJEN KUVAUS

*A osa***88 ja 115 artiklassa tarkoitettut toiminnot ja palvelut**

A osaa sovelletaan 88 artiklan perusteella kuluttajiin ja muihin loppukäyttäjien ryhmiin, jos jäsenvaltiot ovat laajentaneet tiettyjen A osan säännösten soveltamista niihin.

Tämän direktiivin 115 artiklan perusteella A osaa sovelletaan näihin jäsenvaltioiden määrittelemiin loppukäyttäjien ryhmiin, lukuun ottamatta ennakkomaksujärjestelmien, liittymämaksujen suorittamisen maksuerinä ja vain kuluttajiin sovellettavan kustannusseurannan osalta.

a) Eritelty laskutus

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, voivat henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti säätää eritellyn laskun perustasosta, jota palveluntarjoajien on tarjottava loppukäyttäjille veloitusetta, jotta tilaajat voivat:

- i) Tarkistaa internetyhteyspalvelun tai ääniviestintäpalvelujen tai 115 artiklaa sovellettaessa numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käytöstä aiheutuneet kulut sekä valvoa niitä; ja
- ii) seurata puhelimen käyttöään ja puhelinkulujaan riittävästi ja näin valvoa kohtuullisessa määrin laskujaan.

Tarvittaessa loppukäyttäjille voidaan tarjota tarkempia eritellyjä kohtuullisin hinnoin tai veloitusetta.

Tällaisessa eriteltyssä laskussa on erikseen mainittava palveluntarjoajan tunnistetiedot sekä lisämaksullisista numeroista loppukäyttäjältä veloitetujen palvelujen kesto, jollei hän ole pyytänyt olemaan mainitsematta näitä tietoja.

Soittavalle loppukäyttäjälle maksuttomia puheluja, kuten puheluja auttavaan puhelimeen, ei tarvitse yksilöidä soittavan loppukäyttäjän eriteltyssä laskussa.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat edellyttää, että operaattorit tarjoavat maksutta soittavan tilaajan tunnistuspalvelua.

b) Valikoiva lähtevien puhelujen tai erityismaksullisten teksti- tai multimediaviestien esto veloitusetta tai muiden samankaltaisten sovellusten esto veloitusetta, jos se on teknisesti mahdollista

Tehtyään ääniviestintäpalveluja tai 115 artiklaa sovellettaessa henkilöiden välisiä numeroihin perustuvia viestintäpalveluja tarjoavalle palveluntarjoajalle asiaa koskevan pyynnön loppukäyttäjä voi tämän toiminnon avulla veloitusetta estää tietyn tyyppisiä numeroista tai tietyn tyyppisiin numeroihin lähtevät puhelut taikka erityismaksulliset teksti- tai multimediaviestit tai muut samankaltaiset sovellukset.

▼ B

c) Ennakkomaksujärjestelmät

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, voivat vaatia palveluntarjoajia tarjoamaan kuluttajille mahdollisuuden maksaa yleisen sähköisen viestintäverkon liittymästä ja ääniviestintäpalvelujen tai internetyhteyspalveluiden tai 115 artiklaa sovellettaessa numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen käytöstä ennakoon.

d) Liittymämaksujen suorittaminen maksuerinä

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, voivat vaatia palveluntarjoajia tarjoamaan kuluttajille mahdollisuuden maksaa yleisen sähköisen viestintäverkon liittymämaksut maksuerinä.

e) Laskujen laiminlyönti

Jäsenvaltioiden on annettava lupa toteuttaa palveluntarjoajien esittämien laskujen maksamatta jättämisen johdosta erityisiä toimenpiteitä, joiden on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä ja jotka on julkaistava. Näiden toimenpiteiden avulla varmistetaan, että loppukäyttäjää varoitetaan asianmukaisesti ennalta palvelun mahdollisesta keskeyttämisestä tai verkkoyhteyden katkaisemisesta. Lukuun ottamatta petoksia ja tapauksia, joissa laskun maksu myöhästyy toistuvasti tai se jätetään toistuvasti maksamatta, edellä mainittujen toimenpiteiden avulla on varmistettava, sikäli kuin se on teknisesti toteutettavissa, että palvelun keskeyttäminen koskee ainoastaan kyseistä palvelua. Verkkoyhteys olisi voitava katkaista maksamattomien laskujen vuoksi vasta sen jälkeen, kun loppukäyttäjälle on annettu asianmukainen varoitus. Jäsenvaltiot voivat sallia, että ennen verkkoyhteyden täydellistä katkaisua tarjotaan jonkin aikaa rajoitettua palvelua, jolloin on mahdollista soittaa ainoastaan sellaisia puheluja, joista ei aiheudu maksuja loppukäyttäjälle (esimerkiksi hätäpuhelu numeroon 112) ja jäsenvaltioiden internetyhteyspalveluiden osalta kansallisten olosuhteiden perusteella määrittämää palvelujen vähimmäistasoa.

f) Hintaneuvonta

Loppukäyttäjät voivat tämän toiminnon avulla pyytää palveluntarjoajaa antamaan tietoa mahdollisesti tarjolla olevista vaihtoehtoisista edullisemmista hinnoista.

g) Kustannus seuranta

Palveluntarjoajat tarjoavat tämän toiminnon avulla muita, toimivaltaisten viranomaisten, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, aiheelliseksi katsomia keinoja ääniviestintäpalvelujen tai internetyhteyspalvelun tai 115 artiklaa sovellettaessa numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen kustannus seurantaan, mukaan luettuina maksuttomat ilmoitukset kuluttajille, jos kulutus on tavanomaisesta poikkeavaa tai liiallista.

h) Toiminto kolmannen osapuolen laskutuksen poistamiseksi

Loppukäyttäjille suunnattu toiminto, jolla kolmansina osapuolina olevilta palveluntarjoajilta voidaan poistaa mahdollisuus käyttää internetyhteyspalvelun tarjoajan tai yleisesti saatavilla olevan henkilöiden välisen viestintäpalvelun tarjoajan laskua niiden tuotteista tai palveluista veloittamiseen.

*B osa***Direktiivin 115 artiklassa tarkoitetut toiminnot**

a) Kutsuvan tilaajan tunnistus

Tämän toiminnon avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen vastaamista.

▼ B

Tätä toimintoa olisi tarjottava asiaankuuluvan henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön, erityisesti direktiivin 2002/58/EY mukaisesti.

Operaattoreiden olisi annettava tietoja ja signaaleja helpottamaan kutsuvan tilaajan tunnistuksen ja äänitaajuusvalinnan tarjoamista jäsenvaltioiden rajojen yli siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista.

- b) Sähköpostien edelleenlähetyt tai pääsy sähköpostiin internetyhteyspalvelun tarjoajan kanssa tehdyn sopimuksen irtisanomisen jälkeen

Toiminto, jolla internetyhteyspalvelun tarjoajan kanssa sopimuksensa irtisanooneet loppukäyttäjät voivat pyynnöstä ja maksutta päästä sähköposteihin, jotka on vastaanotettu entisen palveluntarjoajan liikeneimeen tai tavaramerkkiin perustuvaan sähköpostiosoitteeseen (-osoitteisiin) kansallisen sääntelyviranomaisen tarpeelliseksi ja oikeasuhteiseksi katsoman ajanjakson ajan, tai siirtää siihen osoitteeseen (niihin osoitteisiin) lähetetyt sähköpostit kyseisen ajanjakson ajan loppukäyttäjän ilmoittamaan uuteen sähköpostiosoitteeseen.

*C osa***106 artiklassa tarkoitettujen numeron siirrettävyyttä koskevien säännösten täytäntöönpano**

Vaativuudesta, jonka mukaan kaikki loppukäyttäjät, joilla on kansalliseen numerointisuunnitelmaan sisältyvä numero, voivat halutessaan säilyttää numeronsa riippumatta siitä, mikä yritys palveluja tarjoaa, sovelletaan:

- a) maantieteellisten numeroiden osalta määritellyssä sijaintipaikassa; ja
- b) muiden kuin maantieteellisten numeroiden osalta missä tahansa sijaintipaikassa.

Tätä osaa ei sovelleta numeroiden siirtämiseen kiinteitä palveluja tarjoavien verkkojen ja matkapuhelinverkkojen välillä.

LIITE VII

YLEISPALVELUVELVOLLISUUKSIEN MAHDOLLISTEN
NETTOKUSTANNUSTEN LASKEMINEN JA NIIDEN KATTAMIS- TAI
JAKOJÄRJESTELMIEN KÄYTTÖÖN OTTAMINEN 89 JA 90 ARTIKLAN
MUKAISESTI

A osa

Nettokustannusten laskeminen

Yleispalveluvelvollisuuksilla tarkoitetaan jäsenvaltion yritykselle asettamia velvollisuuksia, jotka koskevat 84–87 artiklassa säädettyä yleispalvelua.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on harkittava kaikkia kannustimia, joilla yritykset (yleispalvelun tarjoajiksi nimetyt tai muut) saadaan tarjoamaan yleispalveluvelvollisuuksiin kuuluvia palveluja kustannustehokkaasti. Yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannuksia laskettaessa nämä kustannukset muodostuvat erotuksesta, joka syntyy, kun lasketaan yrityksen toiminnan nettokustannukset yleispalveluvelvollisuuksien alaisena ja ilman yleispalveluvelvollisuuksia. On kiinnitettävä asianmukaista huomiota niiden kustannusten todenmukaiseen arviointiin, jotka yritys olisi päättänyt välttää, jos sillä ei olisi yleispalveluvelvollisuuksia. Nettokustannusten laskennassa on otettava huomioon yleispalvelua tarjoavan palveluntarjoajan saamat, myös aineettomat hyödyt.

Laskennan on perustuttava kustannuksiin, jotka aiheutuvat:

- i) yksilöityjen palvelujen osatekijöistä, jos näitä palveluja voidaan tarjota ainoastaan tappiolla tai tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavin kustannuksin.

Tämän kustannusluokan osapalveluihin voi kuulua hätäpuhelinpalvelujen käyttöoikeus, tiettyjen maksullisten yleisöpuhelimien tarjonta, tiettyjen palvelujen tai laitteiden tarjonta vammaisille loppukäyttäjille, ja niin edelleen.

- ii) tiettyjen loppukäyttäjien tai -käyttäjryhmien palvelemisesta, jos heille voidaan tarjota palveluja ainoastaan tappiolla tai tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavin kustannuksin, kun otetaan huomioon tietyn verkon ja palvelun tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset, siitä syntyneet tulot ja jäsenvaltion mahdollisesti asettama velvollisuus laskea hintojen keskiarvo maantieteellisin perustein.

Tähän kustannusluokkaan kuuluvat ne loppukäyttäjät tai -käyttäjryhmät, joille yleispalveluvelvollisuuksista vapaa kaupallinen palveluntarjoaja ei tarjoaisi palvelua.

Yleispalveluvelvollisuuksien tiettyjen osien nettokustannukset lasketaan erikseen, jottei mahdollisia suoria tai epäsuoria etuja ja kustannuksia lasketa kahteen kertaan. Yleispalveluvelvollisuuden yritykselle aiheuttamat kokonaisnettokustannukset on laskettava siten, että yleispalveluvelvollisuuksien erityisistä osatekijöistä aiheutuvat nettokustannukset lasketaan yhteen ja kaikki aineettomat hyödyt otetaan huomioon. Vastuu nettokustannusten tarkistamisesta on kansallisella sääntelyviranomaisella.

*B osa***Yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannusten kattaminen**

Yleispalveluvelvollisuuksista mahdollisesti aiheutuvien nettokustannusten kattaminen tai rahoittaminen voi edellyttää, että tällaisten velvollisuuksien alaiset yritykset saavat korvauksen palvelujen tarjoamisesta muin kuin kaupallisin ehdoin. Koska tällainen korvaus merkitsee varojen siirtoa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne toteutetaan puolueettomasti, avoimesti, syrjimättömästi ja oikeasuhteisesti. Tämä tarkoittaa, että varojen siirrosta saa aiheutua mahdollisimman vähän kilpailun tai käyttäjien kysynnän vääristymistä.

Rahastoon perustuvan jakojärjestelmän toiminnassa olisi 90 artiklan 3 kohdan mukaisesti käytettävä avointa ja neutraalia maksujenkeräämistapaa, jolla vältetään vaara, että yrityksiltä peritään maksuja sekä panoksista että tuotoksista.

Rahastoa hallinnoivan riippumattoman elimen tehtävänä on periä maksut yrityksiltä, joiden on arvioitu kyseisessä jäsenvaltiossa olevan velvollisia osallistumaan yleispalveluvelvollisuuksien nettokustannuksiin. Lisäksi elimen tehtävänä on valvoa varojen siirtoa tai hallinnollisia maksuja yrityksille, joilla on oikeus saada niitä rahastosta.

LIITE VIII

102 ARTIKLAN (SOPIMUKSIIN LIITTYVÄT TIETOVAATIMUKSET)
MUKAISESTI TOIMITETTAVIA TIETOJA KOSKEVAT VAATIMUKSET

- A. Tietovaatimukset yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, jotka eivät ole laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjontaan liittyviä siirtopalveluja, tarjoajille.

Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen, jotka eivät ole laitteiden välisen viestinnän palvelujen tarjontaan liittyviä siirtopalveluja, tarjoajien on annettava seuraavat tiedot:

- 1) osana kunkin tarjottavan palvelun keskeisiä ominaisuuksia palvelujen laadun vähimmäistasot siinä määrin kuin näitä tarjotaan ja muiden palvelujen kuin internetyhteyspalvelujen osalta varmistetut erityiset laatumuuttajat.

Jos palvelun laadun vähimmäistasoja ei tarjota, tästä on ilmoitettava.

- 2) osana hintatietoja sähköisen viestintäpalvelun aktivoinnin ja mahdollisten toistuvien tai kulutukseen perustuvien maksujen hinnat, sikkäli ja siinä määrin kuin niitä peritään,

- 3) osana tietoja sopimuksen kestosta ja sen uusimista ja irtisanomista koskevista ehdoista, mahdolliset terminointimaksut mukaan lukien, siltä osin kuin tällaisia ehtoja on voimassa:

i) kaikki edullisempien ehtojen saamiseksi tarvittavat vähimmäiskäyttöä tai vähimmäiskestoja koskevat vaatimukset,

ii) kaikki palveluntarjoajan vaihtamiseen liittyvät maksut sekä korvaus- ja hyvitysjärjestelyt vaihtoon liittyvän viivästymisen tai väärinkäytösten varalta sekä tiedot asiaankuuluvista menettelyistä;

iii) tiedot ennalta maksettuja palveluja käyttävien kuluttajien oikeudesta saada pyynnöstä mahdollisen käyttämättä jääneen saldon palautus vaihdon yhteydessä 106 artiklan 6 kohdan mukaisesti;

iv) sopimuksen ennaikaisen irtisanomisen johdosta mahdollisesti perittävät maksut, mukaan lukien tiedot päätelaitteiden lukituksen avaamisesta ja päätelaitteista mahdollisesti perittävistä maksuista;

- 4) mahdolliset korvaus- ja hyvitysmenettelyt – tapauksen mukaan myös nimenomainen viittaus kuluttajien oikeuksiin – joita sovelletaan, jos palvelun laatu ei ole sovitun tasoinen tai jos palveluntarjoaja ei reagoi riittävällä tavalla turvallisuuteen liittyvään vaaratilanteeseen, uhkaan tai haavoittuvuuteen;

- 5) toimet, joita palveluntarjoaja voi toteuttaa tietoturvan vaarantuessa taikka uhkien tai haavoittuvuuksien johdosta.

- B. Tietovaatimukset internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajille

- I A osassa esitettyjen vaatimusten lisäksi internetyhteyspalvelujen ja yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on annettava seuraavat tiedot:

▼ **B**

- 1) osana kunkin tarjottavan palvelun keskeisiä ominaisuuksia
 - i) palvelujen laadun vähimmäistasot siinä määrin kuin niitä tarjotaan ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon 104 artiklan 2 kohdan mukaisesti annetut BERECin suuntaviivat seuraavien seikkojen osalta:
 - internetyhteyspalvelujen osalta vähintään tiedot vasteajasta tiedot viivevaihtelusta ja pakettihävikistä,
 - yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen osalta, siltä osin kuin palveluntarjoajat hallitsevat vähintään joitakin verkon osia tai niillä on sitä koskeva palvelutasosopimus sellaisten yritysten kanssa, jotka tarjoavat verkon käyttöoikeutta, vähintään perusliittymän toimitusaika, vian todennäköisyys ja puhelun merkinannon viiveet liitteen IX mukaisesti; ja
 - ii) palveluntarjoajan toimitettujen päätelaitteiden käytölle mahdollisesti asettamat ehdot, mukaan lukien maksut, sanotun rajoittamatta loppukäyttäjien oikeutta käyttää valitsemiaan päätelaitteita asetuksen (EU) 2015/2120 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- 2) osana hintatietoja sähköisen viestintäpalvelun aktivoinnin ja mahdollisten toistuvien tai kulutukseen perustuvien maksujen hinnat, sikäli ja siinä määrin kuin niitä peritään,
 - i) yksityiskohtaiset tiedot sopimukseen sisältyvästä yhdestä tai useammasta erityisestä hinnastosta ja kunkin hinnaston osalta tarjottavien palvelujen tyypeistä, mukaan lukien tarvittaessa viestintämäärät (MB, minuutit ja viestit), myös laskutuskausittain, ja lisäviestintäyksikköjen hinta,
 - ii) hinnaston tai hinnastojen perustuessa ennalta määritettyyn viestintämäärään kuluttajan mahdollisuus siirtää edellisellä laskutuskaudella käyttämättä jäänyt määrä seuraavalle laskutuskaudelle, jos tämä mahdollisuus sisältyy sopimukseen,
 - iii) toiminnot, joilla turvataan laskujen läpinäkyvyys ja seurataan kulutuksen määrää,
 - iv) hintatiedot kaikista numeroista ja palveluista, joihin sovelletaan erityisiä hinnoitteluehtoja; yksittäisten palveluluokkien osalta toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, voivat lisäksi vaatia, että tällaiset tiedot annetaan välittömästi ennen puhelun yhdistämistä tai ennen yhdistämistä palveluntarjoajalle,
 - v) palveluyhdistelmien ja sekä palveluja että päätelaitteita sisältävien palvelukokonaisuuksien tapauksessa kokonaisuuden yksittäisten osien hinta, jos niitä markkinoidaan myös erikseen,
 - vi) mahdollisia myynnin jälkeisiä palveluja, ylläpitopalveluja ja asiakastukea koskevat yksityiskohtaiset tiedot sekä niihin liitetyt ehdot maksut mukaan lukien, ja
 - vii) menetelmät, joiden avulla voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista ja ylläpitomaksuista;

▼ B

- 3) osana tietoja palveluyhdistelmää koskevan sopimuksen kestosta ja sen uusimista ja irtisanomista koskevista ehdoista tapauksen mukaan palvelukokonaisuuden tai sen osien irtisanomisehdot;
 - 4) tiedot siitä, mitä henkilötietoja tarvitaan ennen palvelun suorittamista tai kerätään palvelun tarjoamisen yhteydessä, sanotun rajoittamatta asetuksen (EU) 2016/679 13 artiklan soveltamista,
 - 5) yksityiskohtaiset tiedot tuotteista ja palveluista, jotka on suunniteltu vammaisia loppukäyttäjiä varten, ja siitä, miten näiden tietojen päivitykset voi saada;
 - 6) keinot riitojen, myös kansallisten ja valtioiden rajat ylittävien riitojen, ratkaisumenettelyn aloittamiseksi 25 artiklan mukaisesti;
- II A osassa ja I Kohdassa esitettyjen vaatimusten lisäksi yleisesti saatavilla olevien, numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on annettava seuraavat tiedot:
- 1) teknisen toteuttavuuden puutteista mahdollisesti johtuvat rajoitukset hätäpalvelujen tai soittajan sijaintitietojen saatavuudessa, sikäli kuin loppukäyttäjät voivat näiden palvelujen avulla soittaa kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevaan numeroon;
 - 2) loppukäyttäjän oikeus päättää, mainitaanko hänen henkilötietonsa luettelossa ja mitkä tiedot siinä mainitaan, direktiivin 2002/58/EY 12 artiklan mukaisesti;
- III A osassa ja I kohdassa esitettyjen vaatimusten lisäksi internetyhteyspalvelujen tarjoajien on annettava seuraavat tiedot asetuksen (EU) 2015/2120 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

LIITE IX

103 ARTIKLAN MUKAISESTI JULKAISTAVAT TIEDOT (AVOIMUUS JA TIETOJEN JULKAISEMINEN)

Toimivaltaisen viranomaisen, tarvittaessa yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa, vastaa tässä liitteessä tarkoitettujen tietojen julkaisemisesta 103 artiklan mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen, tarvittaessa yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa, on päätettävä, mitkä merkitykselliset tiedot internetyhteyspalvelujen tarjoajien tai yleisesti saatavilla olevien, henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien on julkaistava ja mitkä tiedot toimivaltainen viranomaisen itse, tarvittaessa yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa julkaisee itse, jotta varmistetaan, että kaikki loppukäyttäjät voivat tehdä tietoisia valintoja. Toimivaltaiset viranomaiset, tarvittaessa yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisten kanssa, voivat edistää itsesääntely- tai yhteis-sääntelytoimia ennen veloitteiden asettamista, jos tämä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

1. Yrityksen yhteystiedot
2. Tarjottujen palvelujen kuvaus
 - 2.1 Tarjottujen palvelujen laajuus ja kunkin tarjotun palvelun pääominaisuudet mukaan lukien palvelujen laadun vähimmäistaso, mikäli tällaista tarjotaan, ja kaikki toimitettavan päätelaitteen käyttöä koskevat rajoitukset, jotka palveluntarjoaja on määrännyt.
 - 2.2 Tarjottavien palvelujen hinnasto, mukaan lukien tiedot erityishinnastojen viestintämääristä (esimerkiksi datankäyttöä, puheminuuttien määrää ja viestien määrää koskevat rajoitukset) sekä ylimääräisten viestintäyksikköjen hinnoista, numeroista tai palveluista, joihin sovelletaan erityisiä hinnoitteluehtoja, liittymien ja ylläpitopalvelujen maksuista, kaikenlaisista käyttömaksuista, erityishintajärjestelmistä ja kohdennetuista hintajärjestelmistä ja mahdollisista lisämaksuista sekä päätelaitteesta aiheutuvista kustannuksista.
 - 2.3 Tarjottavat myynnin jälkeiset palvelut, ylläpitopalvelut ja asiakastukipalvelut sekä näiden yhteystiedot.
 - 2.4 Sopimusten vakioehdot, mukaan lukien tarvittaessa sopimuksen kesto, sopimuksen ennakkaisestä irtisanomisesta perittävät maksut, palvelupakettien tai niiden osien irtisanomiseen liittyvät oikeudet sekä numeroiden ja muiden tunnisteiden siirrettävyyteen liittyvät menettelyt ja välittömät kustannukset.
 - 2.5 Jos yritys on numeroihin perustuvien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoaja, tiedot hätäpalvelujen käyttömahdollisuudesta ja pääsystä soittajan sijaintitietoihin tai mahdollisista rajoituksista viimeksi mainittuun. Jos yritys on numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoaja, tieto siitä, voidaanko ja missä määrin tukea hätäpalvelujen käyttömahdollisuutta.
 - 2.6 Yksityiskohtaiset tiedot sellaisista tuotteista ja palveluista, mukaan lukien toiminnoista, käytännöistä, toimintaperiaatteista, menettelyistä ja muutoksista palvelujen toiminnassa, jotka on suunniteltu vammaisille loppukäyttäjille tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimukset yhdenmukaistavan unionin lainsäädännön mukaisesti.
3. Riitojenratkaisumenettelyt, mukaan lukien ne, jotka yritys on itse luonut.

LIITE X

PALVELUN LAATUA KOSKEVAT MUUTTUJAT

104 artiklassa tarkoitetut palvelun laatua koskevat muuttujat, määritelmät ja mittaamenetelmät

Palveluntarjoajille, jotka tarjoavat liittymän yleiseen sähköiseen viestintäverkkoon

MUUTTUJA (huomautus 1)	MÄÄRITELMÄ	MITTAUSMENE- TELMÄ
Perusliittymän toimitusaika	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Vikojen määrä liittymälinjaa kohden	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Vian korjausaika	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajille, jotka hallitsevat vähintään joitakin verkon osia tai joilla on sitä koskeva palvelutasosopimus sellaisten yritysten kanssa, jotka tarjoavat verkon käyttöoikeutta

MUUTTUJA (huomautus 2)	MÄÄRITELMÄ	MITTAUSMENE- TELMÄ
Puhelunmuodostusaika	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Laskutuksen oikeellisuutta koskevat valitukset	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Äänilyhteyden laatu	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Katkenneiden puhelujen määrä	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Epäonnistuneiden puhelujen määrä (huomautus 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Vian todennäköisyys		
Puhelun merkinannon viiveet		

ETSI:n asiakirjan EG 202 057-1:n versionumero v. 1.3.1 (heinäkuu 2008).

Internetyhteyksipalvelujen tarjoajille

MUUTTUJA	MÄÄRITELMÄ	MITTAUSMENE- TELMÄ
Vasteaika (viive)	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Viivevaihtelu	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Pakettihävikki	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617

▼B

Huomautus 1

Muuttujien avulla olisi voitava analysoida suorituskyky alueellisesti (eli vähintään Eurostatin laatiman maantieteellisiä yksiköjä koskevan NUTS-nimikkeistön (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) mukaisella tasolla 2).

Huomautus 2

Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei näitä kahta muuttujaa koskevia ajantasaisia tietoja tarvitse koota, jos saatavilla on selvitys siitä, että palvelun laatu näiden muuttujien osalta on tyydyttävä.

▼B*LIITE XI*

13 ARTIKLASSA TARKOITETTU AUTORADIOVASTAANOTTIMIEN JA KULUTTAJILLE TRAKOITETTUIJEN DIGITAALITELEVISIOLAITTEIDEN YHTEENTOIMIVUUS

1. Yhteinen salausalgoritmi ja ilmaislähetysten vastaanottaminen

Digitaalitelevisionaaliin (eli maa-, kaapeli- tai satelliittilähetykset) vastaanottamiseen tarkoitettujen kuluttajille myytävien, vuokrattavien tai muulla tavoin unionissa saatavilla olevien laitteiden, jotka pystyvät purkamaan salattua digitaalitelevisionaalia, on pystyttävä:

- a) purkamaan kyseiset signaalit sellaisen yhteisen eurooppalaisen salausalgoritmin mukaisesti, jota hallinnoi tunnustettu eurooppalainen standardointiorganisaatio (nykyisin ETSI),
- b) vastaanottamaan salaamattomina lähetetyt signaalit sillä edellytyksellä, että vuokralaitetta käytettäessä laitteen vuokraaja noudattaa kyseistä vuokrasopimusta.

2. Digitaalisten televisiovastaanottimien yhteentoimivuus

Kaikkiin digitaalisiin televisiovastaanottimiin, joiden kuvaruudun näkyvässä olevan osan läpimitta on suurempi kuin 30 cm ja jotka saatetaan unionin markkinoille myytäväksi tai vuokrattaviksi, on asennettava vähintään yksi avoin pistokeliitäntä (joko tunnustetun eurooppalaisen standardointiorganisaation standardoima tai sellaisen organisaation vahvistaman standardin mukainen tai alalla yleisesti tunnustetun eritelmän mukainen), johon voidaan helposti liittää oheislaitteita ja joka pystyy välittämään asiaankuuluvat digitaalitelevisionaalin osat, mukaan lukien interaktiivisiin ja ehdollisen käyttöoikeuden palveluihin liittyvät tiedot.

▼C2

3. Autoradiovastaanottimien yhteentoimivuus

Kaikissa autoradiovastaanottimissa, jotka integroidaan unionin markkinoille myytäväksi tai vuokrattaviksi saatettaviin uusiin luokan M autoihin viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020, täytyy olla vastaanotin, jolla voidaan vastaanottaa ja toistaa ainakin digitaalisina maalähetyksinä lähetettäviä radiopalveluja. Vastaanottimet, jotka vastaavat yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai osaa niistä, on katsottava kyseisten standardien tai osan niistä kattamassa mainitun vaatimuksen mukaiseksi.

LIITE XII

A osa

Kumotut direktiivit ja luettelo niiden muutoksista

(125 artiklassa tarkoitettu)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY
(EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1 artikla
2009/140/EY
(EUVL L 337, 18.12.2009, s. 37)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 2 artikla
N:o 544/2009
(EUVL L 167, 29.6.2009, s. 12)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 10 artikla
N:o 717/2007
(EUVL L 171, 29.6.2007, s. 32)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY
(EYVL L 108, 24.4.2002, s. 21)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 3 artikla ja liite
2009/140/EY
(EUVL L 337, 18.12.2009, s. 37)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/19/EY
(EYVL L 108, 24.4.2002, s. 7)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2 artikla
2009/140/EY
(EUVL L 337, 18.12.2009, s. 37)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/22/EY
(EYVL L 108, 24.4.2002, s. 51)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1 artikla ja liite I
2009/136/EY
(EUVL L 337, 18.12.2009, s. 11)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 8 artikla
2015/2120
(EUV L 310, 26.11.2015, s. 1)

B osa

Määräajat saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamispäivät

(125 artiklassa tarkoitettut)

Direktiivi	Määräpäivä saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä	Soveltamispäivä
2002/19/EY	24. heinäkuuta 2003	25. heinäkuuta 2003
2002/20/EY	24. heinäkuuta 2003	25. heinäkuuta 2003
2002/21/EY	24. heinäkuuta 2003	25. heinäkuuta 2003
2002/22/EY	24. heinäkuuta 2003	25. heinäkuuta 2003

LIITE XIII

VASTAAVUUSTAULUKKO

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
1 artiklan 1, 2 ja 3 kohta				1 artiklan 1, 2 ja 3 kohta
1 artiklan 3 a kohta				1 artiklan 4 kohta
1 artiklan 4 ja 5 kohta				1 artiklan 5 ja 6 kohta
2 artiklan a alakohta				2 artiklan 1 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 2 alakohta
2 artiklan b alakohta				2 artiklan 3 alakohta
2 artiklan c alakohta				2 artiklan 4 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 5 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 6 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 7 alakohta
2 artiklan d alakohta				2 artiklan 8 alakohta
2 artiklan d a alakohta				2 artiklan 9 alakohta
2 artiklan e alakohta				2 artiklan 10 alakohta
2 artiklan e a alakohta				2 artiklan 11 alakohta
2 artiklan f alakohta				2 artiklan 12 alakohta
2 artiklan g alakohta				—
2 artiklan h alakohta				2 artiklan 13 alakohta
2 artiklan i alakohta				2 artiklan 14 alakohta
2 artiklan j alakohta				—
2 artiklan k alakohta				—
2 artiklan l alakohta				—
2 artiklan m alakohta				2 artiklan 15 alakohta
2 artiklan n alakohta				2 artiklan 16 alakohta
2 artiklan o alakohta				2 artiklan 17 alakohta
2 artiklan p alakohta				2 artiklan 18 alakohta
2 artiklan q alakohta				2 artiklan 19 alakohta
2 artiklan r alakohta				2 artiklan 20 alakohta
2 artiklan s alakohta				2 artiklan 31 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 22 alakohta
3 artiklan 1 kohta				5 artiklan 1 kohta
—	—	—	—	5 artiklan 2 kohta
3 artiklan 2 kohta				6 artiklan 1 kohta
3 artiklan 3 kohta				6 artiklan 2 kohta

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
3 artiklan 3 a kohdan ensimmäinen alakohta				8 artiklan 1 kohta
—	—	—	—	8 artiklan 2 kohta
—	—	—	—	7 artiklan 1 kohta
3 artiklan 3 a kohdan toinen alakohta				7 artiklan 2 ja 3 kohta
3 artiklan 3 a kohdan kolmas alakohta				9 artiklan 1 ja 3 kohta
—	—	—	—	9 artiklan 2 kohta
3 artiklan 3 b alakohta				10 artiklan 1 kohta
3 artiklan 3 c alakohta				10 artiklan 2 kohta
3 artiklan 4 kohta				5 artiklan 3 kohta
3 artiklan 5 kohta				11 artikla
3 artiklan 6 kohta				5 artiklan 4 kohta
4 artikla				31 artikla
5 artikla				20 artikla
—	—	—	—	22 artikla
6 artikla				23 artikla
7 artikla				32 artikla
7 a artikla				33 artikla
—	—	—	—	33 artiklan 5 kohdan c alakohta
8 artiklan 1 ja 2 kohta				3 artiklan 1 ja 2 kohta
8 artiklan 5 kohta				3 artiklan 3 kohta
8 a artiklan 1 ja 2 kohta				4 artiklan 1 ja 2 kohta
—	—	—	—	4 artiklan 3 kohta
8 a artiklan 3 kohta				4 artiklan 4 kohta
—	—	—	—	29 artikla
9 artiklan 1 ja 2 kohta				45 artiklan 1 ja 2 kohta
—	—	—	—	45 artiklan 3 kohta
9 artiklan 3 kohta				45 artiklan 4 kohta
9 artiklan 4 ja 5 kohta				45 artiklan 5 ja 6 kohta
9 artiklan 6 ja 7 kohta				—
9 a artikla				—

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
9 b artiklan 1 ja 2 kohta				51 artiklan 1 ja 2 kohta
9 b artiklan 3 kohta				51 artiklan 4 kohta
—	—	—	—	51 artiklan 3 kohta
10 artiklan 1 kohta				95 artiklan 1 kohta
10 artiklan 2 kohta				95 artiklan 3 kohta
—	—	—	—	95 artiklan 2 kohta
—	—	—	—	95 artiklan 4 kohta
—	—	—	—	95 artiklan 5 kohta
—	—	—	—	95 artiklan 6 kohta
10 artiklan 3 kohta				95 artiklan 7 kohta
10 artiklan 4 kohta				95 artiklan 8 kohta
10 artiklan 5 kohta				—
11 artikla				43 artikla
12 artiklan 1 kohta				44 artiklan 1 kohta
12 artiklan 2 kohta				—
12 artiklan 3 kohta				61 artiklan 2 kohta
12 artiklan 4 kohta				—
12 artiklan 5 kohta				44 artiklan 2 kohta
13 artikla				17 artikla
13 a artiklan 1, 2 ja 3 kohta				40 artiklan 1, 2 ja 3 kohta
13 a artiklan 4 kohta				—
—				40 artiklan 5 kohta
—	—	—	—	40 artiklan 4 kohta
13 b artiklan 1, 2 ja 3 kohta				41 artiklan 1, 2 ja 3 kohta
—	—	—	—	41 artiklan 4 kohta

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
13 b artiklan 4 kohta				41 artiklan 7 kohta
—	—	—	—	41 artiklan 5 kohta
—	—	—	—	41 artiklan 6 kohta
14 artikla				63 artikla
15 artiklan 1, 2 ja 3 kohta				64 artiklan 1, 2 ja 3 kohta
15 artiklan 4 kohta	—	—	—	—
—	—	—	—	66 artikla
16 artikla				67 artikla
17 artikla				39 artikla
18 artikla				—
19 artikla				38 artikla
20 artikla				26 artikla
21 artiklan 1 kohta				27 artiklan 1 kohta
21 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta				27 artiklan 2 kohta
21 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta				27 artiklan 3 kohta
21 artiklan 2 kohdan neljäs ja viides alakohta				27 artiklan 4 kohta
—				27 artiklan 5 kohta
21 artiklan 3 kohta				—
21 artiklan 4 kohta				27 artiklan 6 kohta
21 a artikla				29 artikla
22 artiklan 1 kohta				118 artiklan 1 kohta
22 artiklan 2 kohta				118 artiklan 3 kohta
22 artiklan 3 kohta				118 artiklan 4 kohta
—	—	—	—	11 artiklan 2 kohta
—	—	—	—	118 artiklan 5 kohta
—	—	—	—	117 artikla
23 artikla				119 artikla

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
24 artikla				120 artiklan 1 ja 2 kohta
25 artikla				122 artiklan 1 kohta
26 artikla				125 artikla
28 artikla				124 artikla
29 artikla				127 artikla
30 artikla				128 artikla
Liite II				—
	1 artikla			1 artiklan 1 kohta
	2 artiklan 1 kohta			—
	2 artiklan 2 kohta			2 artiklan 22 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 23 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 24 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 25 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 26 alakohta
	3 artiklan 1 kohta			12 artiklan 1 kohta
	3 artiklan 2 kohdan ensimmäinen virke			12 artiklan 2 kohta
	3 artiklan 2 kohdan 2., 3. ja 4. virke			12 artiklan 3 kohta
	3 artiklan 3 kohta			12 artiklan 4 kohta
—	—	—	—	—
	4 artikla			15 artikla
	5 artiklan 1 kohta			46 artiklan 1 kohta
—	—	—	—	46 artiklan 2 ja 3 kohta
	5 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta			48 artiklan 1 kohta
	5 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan ensimmäinen virke			48 artiklan 2 kohta
	5 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta			48 artiklan 5 kohta
	5 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan toinen virke			48 artiklan 3 kohta
—	—	—	—	48 artiklan 4 kohta

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
	5 artiklan 3 kohta			48 artiklan 6 kohta
	5 artiklan 4 ja 5 kohta			93 artiklan 4 ja 5 kohta
	5 artiklan 6 kohta			52 artikla
—	—	—	—	93 artikla
	6 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohta			13 artikla
—	—	—	—	47 artikla
	7 artikla			—
	—			55 artikla
	8 artikla			36 artikla
	9 artikla			14 artikla
	10 artikla			30 artikla
—	—	—	—	—
	11 artikla			21 artikla
	12 artikla			16 artikla
	13 artikla			42 artikla
—	—	—	—	94 artikla
	14 artiklan 1 kohta			18 artikla
	14 artiklan 2 kohta			19 artikla
	15 artikla			120 artiklan 3 ja 4 kohta
	16 artikla			—
	17 artikla			—
	18 artikla			—
	19 artikla			—
	20 artikla			—
	Liite			Liite I
		1 artiklan 1 ja 2 kohta		1 artiklan 2 ja 3 kohta
		2 artiklan a alakohta		2 artiklan 27 alakohta
		2 artiklan b alakohta		2 artiklan 28 alakohta
		2 artiklan c alakohta		2 artiklan 29 alakohta
		2 artiklan d alakohta		—
		2 artiklan e alakohta		2 artiklan 30 alakohta
		3 artikla		59 artikla

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
		4 artikla		60 artikla
		5 artikla		61 artikla
		6 artikla		62 artikla
				—
		8 artikla		68 artikla
		9 artikla		69 artikla
		10 artikla		70 artikla
		11 artikla		71 artikla
—	—	—	—	72 artikla
		12 artikla		73 artikla
		13 artikla		74 artikla
—	—	—	—	75 artikla
—	—	—	—	76 artikla
		13 a artikla		77 artikla
		13 b artikla		78 artikla
—	—	—	—	80 artikla
—	—	—	—	81 artikla
		14 artikla		—
		15 artikla		120 artiklan 5 kohta
		16 artiklan 1 kohta		—
		16 artiklan 2 kohta		121 artiklan 4 kohta
		17 artikla		—
		18 artikla		—
		19 artikla		—
		20 artikla		—
		Liite I		Liite II
		Liite II		—
—	—	—	—	Liite III
			1 artikla	1 artiklan 4 ja 5 kohta
			2 artiklan a alakohta	—
			2 artiklan c alakohta	2 artiklan 32 alakohta
			2 artiklan d alakohta	2 artiklan 33 alakohta
			2 artiklan f alakohta	2 artiklan 34 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 35 alakohta

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
—	—	—	—	2 artiklan 37 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 38 alakohta
—	—	—	—	2 artiklan 39 alakohta
—	—	—	—	84 artikla
—	—	—	—	85 artikla
—	—	—	3 artikla	86 artiklan 1 ja 2 kohta
—	—	—	4 artikla	—
—	—	—	5 artikla	—
—	—	—	6 artikla	—
—	—	—	7 artikla	—
—	—	—	8 artiklan 1 kohta	86 artiklan 3 kohta
—	—	—	8 artiklan 2 kohta	86 artiklan 4 kohta
—	—	—	8 artiklan 3 kohta	86 artiklan 5 kohta
—	—	—	9 artikla	—
—	—	—	—	87 artikla
—	—	—	10 artikla	88 artikla
—	—	—	11 artikla	—
—	—	—	12 artikla	89 artikla
—	—	—	13 artikla	90 artikla
—	—	—	14 artikla	91 artikla
—	—	—	15 artikla	122 artiklan 2 ja 3 kohta
—	—	—	17 artikla	—
—	—	—	—	99 artikla
—	—	—	—	101 artikla
—	—	—	20 artiklan 1 kohta	102 artikla
—	—	—	20 artiklan 2 kohta	105 artiklan 3 kohta
—	—	—	21 artikla	103 artikla
—	—	—	22 artikla	104 artikla
—	—	—	23 artikla	108 artikla
—	—	—	23 a artikla	111 artikla
—	—	—	24 artikla	113 artikla

▼B

Direktiivi 2002/21/EY	Direktiivi 2002/20/EY	Direktiivi 2002/19/EY	Direktiivi 2002/22/EY	Tämä direktiivi
			25 artikla	112 artikla
			26 artikla	109 artikla
			27 artikla	—
			27 a artikla	96 artikla
			28 artikla	97 artikla
			29 artikla	115 artikla
			30 artiklan 1 kohta	106 artiklan 2 kohta
			30 artiklan 2 kohta	106 artiklan 4 kohta
			30 artiklan 3 kohta	106 artiklan 4 kohta
			30 artiklan 4 kohta	106 artiklan 5 kohta
			30 artiklan 5 kohta	105 artiklan 1 kohta
			31 artikla	114 artikla
			32 artikla	92 artikla
			33 artikla	24 artikla
			34 artikla	25 artikla
			35 artikla	116 artikla
			36 artikla	121 artikla
			37 artikla	—
			38 artikla	—
			39 artikla	—
			40 artikla	—
			Liite I	Liite V
			Liite II	Liite VII
			Liite III	Liite IX
			Liite IV	Liite VI
			Liite V	—
			Liite VI	Liite X
				Liite IV